

VÝROČNÁ SPRÁVA 2022

**o aktivitách ZCHFP SR a o vývoji chemického a farmaceutického
priemyslu Slovenskej republiky**

Valné zhromaždenie ZCHFP SR
Vypracoval: Sekretariát ZCHFP SR

www.zchfp.sk

Obsah

1. KAPITOLA	8
1. Zväz chemického a farmaceutického priemyslu SR	8
1.1 Hlavné zameranie aktivít ZCHFP SR za obdobie jún 2022 – máj 2023 a vyhodnotenie ich plnenia.....	9
1.2 Členská základňa ZCHFP SR	11
2. Prezídium	12
3. Dozorná rada	14
4. Pracovné komisie, skupiny a sekcia náterových látok	14
4.1 Sekcia náterových látok	14
4.2 Pracovná komisia pre Responsible Care	16
4.3 Pracovná komisia pre DINS a logistiku	21
4.4 Pracovná komisia pre kolektívne vyjednávanie	24
4.5 Pracovná komisia pre obchodovanie s emisiami	24
4.6 Pracovná komisia pre energie	26
4.7 Pracovná komisia pre farmáciu	28
4.8 Pracovná komisia pre odborné vzdelávanie	32
4.9 Pracovná komisia pre IPKZ	33
4.10 Pracovná komisia pre SEVESO III	37
4.11 Pracovná komisia pre odpady a obaly	38
4.12 Pracovná komisia pre envirozát'aže	40
4.13 Pracovná komisia pre vodu	41
4.14 Pracovná komisia pre BAT a BREF	42
4.15 Pracovná skupina pre BOZP	44
4.16 Pracovná skupina pre chemickú legislatívu (REACH)	45
4.17 Pracovná komisia Hasiči	46
4.18 Pracovná komisia pre chemickú recykláciu	46
4.19 Pracovná komisia Transition Pathway ChemSK	48
5. Projekty	49
5.1 Projekt Eco4Reg.....	49
5.2 Digital Europe Programme (DIGITAL).....	50
5.3 RefUkrajina	51
6. Aktivity ZCHFP SR za celé hodnotené obdobie.....	52
6.1 Účasť na tvorbe legislatívy	52
6.1.1 Stretnutia zástupcov ZCHFP SR na úrovni ministerstiev SR	52

6.1.2	Účasť ZCHF SR v medzirezortnom pripomienkovom konaní	53
6.1.3	Účasť ZCHF SR v Hospodárskej a sociálnej rade SR	57
6.2	Informačný servis pre členské organizácie	57
6.3	Mediálna politika	58
6.4	Stredoeurópska iniciatíva – spolupráca V4.....	59
6.5	Spolupráca s univerzitami a odbornými školami	59
6.6	Spolupráca s CEFIC	61
6.7	Spolupráca s ECEG.....	69
6.8	Slovenské centrum digitálnych inovácií SCDI	71
6.9	Konferencie, webináre ZCHF SR.....	72
6.10	Plán obnovy a odolnosti	76
6.11	Aktivity spojené s riešením energetickej krízy	77
7.	Hlavné zameranie aktivít ZCHF SR na nasledujúce obdobie	81
2.	KAPITOLA	82
1.	Vývoj ekonomiky Slovenskej republiky	82
2.	Charakteristika chemického a farmaceutického priemyslu SR.....	83
2.1	Postavenie chemického a farmaceutického priemyslu v rámci priemyslu SR.....	84
3.	Vývoj ekonomických ukazovateľov chemického a farmaceutického priemyslu SR.....	86
3.1	Výroba a tržby.....	86
3.2	Pridaná hodnota.....	87
3.3	Zamestnanosť, produktivita práce a mzdy	88
3.4	Zahraničný obchod – dovoz a vývoz	90
3.4.1	Štruktúra vývozu a dovozu.....	92
3.4.2	Teritoriálna skladba zahraničného obchodu.....	93
3.5	Výrobná základňa.....	96
3.6	Výdavky na vedu a výskum	98
4.	Svetový a európsky chemický priemysel	102
5.	Diverzifikácia dodávok zemného plynu v EÚ	109
	ZÁVER.....	112
	Zoznam skratiek a značiek	113

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

máme za sebou ďalší náročný rok. Po opatrnom ukončení dva roky pretrvávajúcej pandémie ju vystriedala nová neistota. Vojsna na Ukrajine. Vojsna je vždy obrovskou ľudskou tragédiou a prináša so sebou aj veľké ekonomické škody. A hoci nezasiahla Slovenskú republiku priamo, jej vplyv sme pocítili naozaj výrazne. Začali sa uplatňovať sankcie na Rusko – na vývoz a dovoz komodít. Priemysel sa musel popasovať s energetickou krízou, ktorej následky stále trvajú a s vysokou mierou inflácie, ktorá v decembri 2022 dosiahla hodnotu 15,4 %. Mnohé podniky energetickú krízu po pandémii nezvládli, ale keď sa pozrieme na štatistiky vývoja hospodárstva celého nášho sektora, musím konštatovať, že sme sa s týmito nástrahami dokázali primerane vyrovať a pridaná hodnota ako aj niektoré ďalšie ukazovatele sa vo väčšine našich odvetví zlepšili. Štát aj na základe našich spoločných intenzívnych rokovaní nakoniec prejavil záujem o pomoc podnikom. Ako prezident zväzu som Vás zastupoval spolu s vybranými kolegami z jednotlivých komisií pri všetkých rokovaniach s MH SR aj MF SR, MPSVR SR, MD SR, MIRRI SR, MŠVVŠ SR a MZ SR, a presadzoval som naše spoločné záujmy a potreby. Inicioval som a pravidelne som sa zúčastňoval stretnutí zameraných na energetickú pomoc pre podniky. Pravidelne sme komunikovali, stretávali sa so zástupcami Ministerstva hospodárstva SR a aktívne sa podieľali na príprave kompenzačných schém.

Od 1. januára 2023 majú firmy zastropované ceny elektriny (199 €/MWh) aj plynu (99 €/MWh), pričom 80 % spotreby nad tieto ceny štát spoločnostiam preplatí. Týmto opatrením sa pokryl takmer celý firemný sektor. Rovnako nám bolo prisľúbené vrátenie distribučných poplatkov na úroveň roku 2022. Otvorená ešte zostala schéma pre energeticky náročné podniky, ktoré sa rezort hospodárstva rozhodol riešiť individuálne. Ku schéme pomoci 2.4 prebiehali veľké a náročné diskusie, no napriek našim snahám nebola schéma do dnešného uzavretá a vyhlásená. Tiež sme, mimo iné, dosiahli zmenu zákona o Envirofonde a zabezpečenie zásadného zvýšenia hranice kompenzácií pre naše podniky – v súčasnosti pracujeme na zmene výzvy na základe tohto nového znenia zákona.

Po náročnom období pandémie a začatí energetickej krízy sa začala prehlbovať vládna kríza, až jej bola vyjadrená nedôvera a v súčasnosti máme úradnícku vládu. Žiaľ, je nutné konštatovať, že vláda koalície nevyužila svoju historickú šancu a stratila nielen dôveru, ale aj kredit v očiach nás všetkých. Výsledkom je, že túto krajinu začal riadiť parlament. Parlament, ktorý nielenže neuznáva HSRV a ďalšie vládne komisie, ale ani vládu samotnú, a pasoval sa do role namysleného vševedka, žiaľ, bez akejkoľvek kvalifikácie. Aj po odvolaní vlády mal tú odvahu, a za krátke obdobie bolo podaných vyše 200 poslaneckých návrhov, ktoré neprešli pripomienkovým konaním a neboli prediskutované s odbornou verejnosťou. Drvivá časť týchto návrhov má výrazne negatívny vplyv na podnikateľské prostredie. A mnohé z nich boli schválené, čo ekonomickú situáciu podnikov ešte zhorší. Protestovali sme proti tomu aj na zasadnutiach HSR, aj mediálne, aj mnohými sťažnosťami priamo prezidentke – žiaľ, takáto je situácia v našej krajine a nikto ju nevie zvrátiť.

Čo sa týka Európskych štrukturálnych fondov a prostriedkov z Plánu obnovy, boli sme hneď zo začiatku veľmi aktívni pri tvorbe plánov ich prerozdelenia prostredníctvom účasti v rôznych komisiách a monitorovacích výboroch, kde máme, v každom pre nás dôležitom, členstvo. Žiaľ, treba konštatovať, že vláda Eduarda Hegera dala prednosť tzv. národným projektom v oblasti

sociálnych vecí, zdravotníctva, kultúry a pod. pred priemyslom, resp. pred výskumom, vývojom a inováciami, ktoré jediné môžu priniesť nášmu hospodárstvu ďalšiu pridanú hodnotu. Za všetko hovorí číslo približne 650 miliónov, ktoré boli priemyslu vyčlenené pre ďalších 7 rokov, pričom napríklad na integráciu menších bolo vyčlenených viac než 900 miliónov z celkovo viac než 10 miliárd eur.

V rámci prípravy čerpania týchto prostriedkov sme sa intenzívne zapojili do budovania siete európskych centier digitálnych inovácií (ECDI), ktoré by mali našim podnikom pomôcť v informovanosti a príprave projektov na čerpanie finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ. Na Slovensku bude svoje služby poskytovať päť digitálnych centier. EK na ich vznik na Slovensku vyčlenila 6,2 milióna eur z priamo riadeného programu Digitálna Európa. Následne vybrala štyri projekty, ktoré získali grant. Vďaka kvalitne vypracovanému projektu získalo Slovenské centrum digitálnych inovácií financovanie z Plánu obnovy a odolnosti. Pre vysokú kvalitu projektu sa EK dokonca rozhodla Slovenskému centru digitálnych inovácií udeliť pečať excelentnosti. Na implementáciu a spustenie európskych centier digitálnych inovácií dohliada Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a projekt je financovaný z rozpočtu EÚ a z Plánu obnovy a odolnosti v rámci Komponentu 17: Digitálne Slovensko.

ZCHFP SR v plnej miere využíva svoje možnosti vyplývajúce z riadneho členstva v Európskej rade chemického priemyslu (CEFIC), najmä v oblasti sledovania európskej chemickej legislatívy a pripomienkovania legislatívnych návrhov Európskej komisie, získavania informácií o vývoji chemického priemyslu, podpory rozvoja výskumu a vývoja, vzdelávacích a iných aktivít. Zväz predovšetkým v rámci práce v AFEM presadzuje a obhajuje záujmy slovenského chemického priemyslu. Hlavnými oblasťami spolupráce sú aktivity v oblasti REACH a ostatnej chemickej legislatívy, referenčných dokumentov WGC BREF a LVIC BREF a ostatnej environmentálnej legislatívy.

Na základe našej úzkej spolupráce s CEFICom sa nám dostala česť usporiadať udalosť s celosvetovým významom pre chemický priemysel – *Chemical Convention*, ktorý sa v októbri 2023 bude po prvýkrát konať na Slovensku. Rozhodnutiu organizovať takéto významné podujatie na Slovensku predchádzalo stretnutie z októbra minulého roka, kedy som sa spolu s prezidentom CEFICu Martinom Bruder Müllerom a generálnym riaditeľom CEFICu Marcom Mensinkom zúčastnil stretnutia na Úrade vlády SR s vtedajším predsedom vlády SR Eduardom Hegerom, ktorý prisľúbil otvorenie a úvodný prejav na tejto konferencii. Rozhodnutie organizovať túto udalosť v Bratislave považujeme za poctu, a aj za akési ocenenie dlhoročnej a významnej spolupráce nášho zväzu na medzinárodnej a vnútroštátnej úrovni, s cieľom presadzovania udržateľnosti rozvoja chemického priemyslu. Táto pocta je aj určitou formou poďakovania za to, že reprezentujeme v rade riaditeľov CEFICu všetky krajiny V4 už viac ako 12 rokov.

CEFIC v spolupráci s národnými chemickými asociáciami presadzuje racionálne a konštruktívne riešenia implementácie Zelenej Dohody a chemický priemysel EÚ ako prvý pripravil v spolupráci s EK „Transition Pathway for Chemical Industry in EU“, pričom v súčasnosti národné chemické asociácie pracujú na svojich národných Transition Pathway. V rámci zväzu vznikla pracovná komisia Transition Pathway ChemSK, v ktorej sú zastúpené najväčšie slovenské chemické spoločnosti v systéme EU ETS. Pracovná komisia sa venuje príprave podkladov ako aj zhodnoteniu dopadu transformácie chemického priemyslu na uhlíkovo neutrálny podľa projektu CEFICu iC2050. Projekt iC2050 počíta so štyrmi simuláciami ciest na dosiahnutie uhlíkovej neutrality chemického priemyslu EÚ.

Európska chémia je pod silným tlakom stále pribúdajúcich legislatívnych obmedzení, čo sa prejavilo faktom, že historicky po prvýkrát došlo k väčšiemu dovozu chemikálií do EÚ ako

vývozu z nej, a potvrdilo to stratu pozície európskeho chemického priemyslu ako svetového lídra minulých rokov, a jeho pokles na 3. miesto za chemický priemysel USA a Číny.

ZCHFP SR neustále vynakladá úsilie na zlepšenie podmienok podnikateľského prostredia v Slovenskej republike a v spolupráci s Asociáciou zamestnávateľských zväzov a združení SR sme sa za posledné obdobie venovali rôznym témam a problémom od rastúcich cien energií cez legislatívu týkajúcu sa nedostatkových profesií až po stavebný zákon a mnoho iných, pričom tieto témy sme iniciovali a aktívne komunikovali, či už na rokovaníach Plenárnych zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rady SR, prostredníctvom osobných stretnutí s predstaviteľmi ministerstiev alebo listovou či elektronickou komunikáciou. Najintenzívnejšie boli rokovania o procesoch povoľovania stavieb. Požiadavka ZCHFP na odčlenenie procesu integrovaného povoľovania od konania o stavebnom zámere z dôvodu minimalizovania zmien integrovaného povolenia a skrátenia doby povoľovacích procesov ostáva naďalej nevyriešená. V tomto smere nás čaká ešte veľa práce.

Spoluprácu s AZZZ SR hodnotíme veľmi pozitívne a vysoko profesionálne. AZZZ SR nám poskytuje množstvo cenných informácií pre podnikateľské prostredie, čo je veľmi prínosné najmä pri tak turbulentnej dobe ako je v súčasnosti.

Ako iste viete, jednou z nezanedbateľných činností zväzu je aj organizácia rôznych odborne zameraných konferencií, školení, seminárov a workshopov. Za posledné tri roky sme si zvykli na online priestor, čo nám nepochybne prinieslo aj väčšiu časovú voľnosť a flexibilitu, o to viac si vážime chvíle, kedy sa môžeme stretnúť osobne a zdieľať medzi sebou či už pracovné alebo osobné životné skúsenosti. Naše tradičné konferencie Chémia a semináre Chemická legislatíva – aktuálne povinnosti, boli nahradené sériou online webinárov a konferencií, pričom v apríli tohto roku sa nám spolu so zaujímavými prednášajúcimi podarilo usporiadať už osemnásť online stretnutie v poradí. Tieto podujatia zúčastneným každoročne prinášajú dôležité informácie z oblasti chemickej legislatívy, Responsible Care, bezpečného manažmentu chemických látok, či bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré nepochybne využijú experti a odborní pracovníci z Vašich firiem. Naším cieľom je spolupráca s kvalitnými prednášajúcimi, čo sa nám aj tento rok, nepochybne, podarilo pri spolupráci s CEFICom, Nezávislou environmentálnou konzultačnou agentúrou, Centrom pre chemické látky a prípravky, MH SR, MŽP SR a ďalšími odborníkmi v chemickej legislatíve.

Za rok, ktorý uplynul od nášho posledného Valného zhromaždenia, sme Vám zaslali v rámci medzirezortného pripomienkového konania na vedomie, resp. na predbežné pripomienkovanie celkom 137 návrhov zákonov a vykonávacích vyhlášok. K 15 z uvedených materiálov ste poslali celkom 164 zásadných pripomienok. V najväčšej miere sa pripomienkového konania zúčastňovali spoločnosti: Duslo, a. s., Fortischem, a. s., AIFP, GENAS, Roche Slovensko s. r. o., ADL a Detox s. r. o. K zásadným pripomienkam, ktoré nie sú zo strany predkladateľa návrhu akceptované, je následne zvolané rozporové konanie. Za uplynulé obdobie sa uskutočnilo celkovo 11 rozporových konaní, na ktorých sme dosiahli úspešnosť 77 %.

Vážené kolegyně, vážení kolegovia, v rukách práve držíte Výročnú správu pre Valné zhromaždenie 2023, v ktorej je zdokumentovaná podstata našej činnosti za obdobie od júna 2022 do mája 2023. Nepomerne viac informácií a podrobných údajov nájdete na ďalších stranách našej Výročnej správy, ktorá Vám bude slúžiť ako zdroj informácií, a verím, že aj ako inšpirácia pre Vás a Vašich kolegov v súčasnom období. Po preštudovaní jej obsahu približujúceho rozsah aktivít ZCHFP SR mi určite dáte za pravdu, že tento rozsah je úctyhodný, a preto by som chcel vyjadriť veľkú vďaku aj sekretariátu ZCHFP SR, ktorý v úzkom zložení

3 zamestnancov a prezidenta ZCHFP SR plní všetky uvedené úlohy, samozrejme, za podpory Vás všetkých, našich členov a expertov pracovných komisií.

Za príspevok k nášmu úspešnému roku 2022 chcem touto cestou poďakovať aj všetkým členským organizáciám zväzu, členom Prezídia, Dozornej rady, predsedom a členom všetkých pracovných komisií a pracovných skupín, externým špecialistom projektových tímov z ministerstiev a iných štátnych inštitúcií, Slovenskej akadémie vied, univerzitám, najmä Slovenskej Technickej Univerzite v Bratislave, konkrétne Fakulte chemickej a potravinárskej technológie, stredným odborným školám a iným spolupracujúcim organizáciám, ktoré nie sú členmi zväzu.

Dovoľujem si týmto srdečne poďakovať aj našim najbližším partnerom, predovšetkým predstaviteľom Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR a Energeticko-chemického odborového zväzu, s ktorými denne riešime spoločné problémy v snahe o zdokonalenie podnikateľského prostredia, a zároveň dobrého pracovného prostredia a konštruktívnej pracovnej atmosféry v prospech tak zamestnávateľov ako i zamestnancov.

Vážené kolegyne, vážení kolegovia, všetkým Vám želim veľa podnikateľských, pracovných a osobných úspechov v bezprostrednej i ďalšej budúcnosti.

Hlavným cieľom a víziou chemického priemyslu bude aj naďalej čeliť prekážkam, ktoré nám doba pripravila, no vďaka Vašej úžasnej podpore a veľmi produktívnej celoodvetvovej spolupráci sa nám tento cieľ rozhodne podarí dosiahnuť. Verím, že naše spoločnosti zvládnu aj výzvy roku 2023 a všetky príležitosti premeníme na úspechy.

Na záver mi dovoľte poďakovať za dôveru, ktorú ste do nás vložili. Budeme robiť všetko preto, aby sme si ju nielen udržali, ale i posilnili.

Ing. Roman KARLUBÍK, MBA

prezident ZCHFP SR

1. KAPITOLA

1. Zväz chemického a farmaceutického priemyslu SR

Zväz chemického a farmaceutického priemyslu Slovenskej republiky (ZCHF SR) bol založený v roku 1991 ako dobrovoľné združenie výrobných, obchodných, výskumných a iných organizácií podnikajúcich v priemysle spracovania ropy, v chemickom a farmaceutickom priemysle a priemysle spracovania gumy a plastov. V čase svojho založenia mal zväz 36 členov. K 31.05.2023 mal 65 členských organizácií, z toho 60 individuálnych členov a 5 kolektívnych členov: ADL – Asociácia dodávateľov liekov a zdravotníckych pomôcok, GENAS – Asociácia výrobcov generických liečiv, AIFP – Asociácia inovatívneho farmaceutického priemyslu, SUZ – Spoločnosť údržby, výroby a montáží podnikov chemického, farmaceutického a papierenského priemyslu SR a SLEK – Slovenská lekárska komora. Celkovo ZCHF SR reprezentuje (i prostredníctvom kolektívnych členov) viac ako 100 organizácií s viac ako 16 000 zamestnancami.

Najvyšším výkonným orgánom ZCHF SR je pätnásťčlenné Prezídium, na čele ktorého je volený prezident. Dozorná rada je trojčlenná.

Poslaním a hlavným strategickým zámerom ZCHF SR je:

- aktívne ovplyvňovať tvorbu legislatívy a jej uplatňovanie v SR, ale i tvorbu legislatívy a rozhodovanie orgánov EÚ tak, aby sa vytváralo čo najpriaznivejšie podnikateľské prostredie pre členov zväzu,
- vytvárať podmienky pre pozitívne vnímanie chemického a farmaceutického priemyslu u spotrebiteľskej verejnosti,
- viesť sociálny dialóg s Energeticko-chemickým odborovým zväzom SR (ECHOZ) a Asociáciou vedúcich zamestnancov chemického a farmaceutického priemyslu SR (AVZCHF SR),
- viesť kolektívne vyjednávanie o kolektívnej zmluve vyššieho stupňa (KZVS).

ZCHF SR je riadnym členom:

- Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky – AZZZ SR
- Európskej rady chemického priemyslu – CEFIC
- Európskeho združenia zamestnávateľov v chemickom priemysle – ECEG
- Slovenského centra digitálnych inovácií – SCDI.

1.1 Hlavné zameranie aktivít ZCHFP SR za obdobie jún 2022 – máj 2023 a vyhodnotenie ich plnenia

1. Napomáhať zlepšovaniu podmienok pre podnikanie v odvetví chemického a farmaceutického priemyslu na Slovensku. S využitím členstva v AZZZ SR, v CEFIC, ECEG a aktívne vplývať na proces prípravy a schvaľovania legislatívy dôležitej pre odvetvie, najmä v oblastiach:
 - zmien právnych noriem – zákonov a vykonávacích vyhlášok – dôležitých pre kvalitu podnikateľského prostredia pre spoločnosti chemického a farmaceutického priemyslu,
 - trhu so zemným plynom a elektrinou, aktívne pripomienkovať návrhy výnosov ÚRSO stanovujúce podmienky obchodovania a cenové podmienky.

Plnenie: ZCHFP SR s využitím členstva v AZZZ SR a priameho zastúpenia v Hospodárskej a sociálnej rade SR (tripartita) sa bezprostredne podieľalo na príprave všetkých relevantných legislatívnych noriem v hodnotenom období. Podrobné vyhodnotenie je v kapitole 6.1 Účasť na tvorbe legislatívy.

2. Prostredníctvom príslušných pracovných komisií intenzívne napomáhať implementácii chemickej legislatívy v členských organizáciách – realizáciou školení, seminárov, individuálnymi konzultáciami, informáciami na internetovej stránke zväzu.

Plnenie: Pomoc členom bola organizovaná priamo zväzom, formou konzultácií a sprostredkovane pomocou CCHLP a konzultačného partnera Regartis, s. r. o. ZCHFP SR organizovalo niekoľko úspešných online seminárov a konferencií.

3. V spolupráci so SIŽP a MŽP SR podporovať činnosť Technických pracovných skupín (TPS) pre oblasť chemických referenčných dokumentov BREF a zabezpečiť ich medzinárodnú integráciu.

Plnenie: Uvedenej problematike sa aktívne venovala Pracovná komisia pre BAT a BREF, v ktorej sú zastúpení špecialisti pre danú oblasť z členských podnikov a pracovníci MŽP SR a SIŽP.

4. Naďalej rozvíjať účinné a vyvážené formy kolektívneho vyjednávania medzi ZCHFP SR, ECHOZ SR a AVZCHFP SR pri príprave Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa (KZVS) na roky 2021 – 2025.

Plnenie: Dodatok č. 2 na rok 2023 ku KZVS na roky 2021 – 2025 bol po vzájomnom hľadaní kompromisov a následnej dohode podpísaný.

5. Efektívnou spoluprácou s masovokomunikačnými prostriedkami zabezpečovať informovanie odbornej i spotrebiteľskej verejnosti so zámermi ZCHFP SR a celého odvetvia chemického a farmaceutického priemyslu v oblasti ekonomiky a hospodárenia odvetvia, starostlivosti o zamestnancov, ochrany a skvalitňovania ŽP (Responsible Care) a prispievať tak k budovaniu pozitívneho imidžu odvetvia.

Plnenie: PR zväzu bol organizovaný najmä prostredníctvom spoločnosti Paperlife s. r. o. ZCHFP SR priebežne reagoval na všetky hospodárske a legislatívne javy (globálne, európske i domáce), ktoré vplývali na kvalitu podnikateľského prostredia v odvetví.

Pravidelne každý štvrtýrok je vydávaná tlačová správa k hospodárskym výsledkom chemického priemyslu.

6. Zintenzívniť úsilie o rozširovanie členskej základne zväzu propagovaním a vysvetľovaním jeho pozitívneho prínosu najmä pre malé a stredné podniky.

Plnenie: Zväz svojou prácou a poradenstvom oslovil potenciálnych nových členov, ktorí vstúpili do ZCHFP SR. Noví členovia: Bukóza Export-Import a. s., DREXX Slovakia s.r.o., OQEMA, s. r. o., a Nexis Fibers a. s.

7. Nadalej skvalitňovať formy spolupráce zväzu s univerzitami a odbornými školami.

Plnenie: Zintenzívnenie spolupráce s univerzitami dokumentujú najmä:

- Príprava nových študijných odborov;
- Podpora a sponzorovanie Chemickej olympiády (v roku 2023 už 59. ročník);
- Duálne vzdelávanie;
- Práca Sektorovej rady pre chémiu a farmáciu v projekte Sektorovo riadené inovácie.

8. Nadalej rozvíjať efektívnu vnútornú komunikáciu v rámci ZCHFP SR a jej členských organizácií prostredníctvom Mesačných správ a internetovej stránky zväzu.

Plnenie: Informácie o realizovaných a pripravovaných aktivitách zväzu sú pravidelne po skončení každého mesiaca zasielané riaditeľom všetkých členských organizácií a členom PK a PS. Mesačná správa je graficky upravená a doplnená fotografiami. Pravidelne sa aktualizuje internetová stránka zväzu www.zchfp.sk a www.rcsk.sk.

9. Aktívne vyhľadávať možnosti zapojenia sa do medzinárodných projektov podporovaných z fondov EÚ prospešných pre členské organizácie ZCHFP SR.

Plnenie: Zväz sa ako aktívny partner zapojil do prípravy projektu Digital Europe Programme (DIGITAL), Eco4Reg a ďalšieho projektu v rámci programu Erasmus plus na podporu rozvoja odborného vzdelávania na Ukrajine. Zväz je zároveň spoluzakladateľom a aktívnym členom SCDI – Slovenského centra digitálnych inovácií.

Zástupcovia ZCHFP SR sú členmi Sektorovej rady pre chémiu a farmáciu, ktorá rozvíja svoje aktivity v rámci projektu SRI – Sektorovo riadených inovácií, ktoré zastrešuje MPSVaR SR a Trexima.

10. Aktívnou spoluprácou s farmaceutickými asociáciami a spoločnosťami podporovať aktivity, legislatívne zmeny a úpravy zamerané na prospech pacienta a dostupnosť moderných liečiv.

Plnenie: V rámci Pracovnej komisie pre farmáciu aktívne komunikujeme ohľadom liekovej problematiky s Ministerstvom zdravotníctva SR.

1.2 Členská základňa ZCHFP SR

Tabuľka 1 Zoznam členských subjektov ZCHFP SR k 31.5.2023

1	3 U, s. r. o.
2	ADL – Asociácia dodávateľov liekov a zdravotníckych pomôcok
3	Asociácia inovatívneho farmaceutického priemyslu AIFP Slovakia
4	Asociácia pre generické a biosimilárne lieky GENAS
5	ATS Industrial Automation s. r. o.
6	Axxence Slovakia, s. r. o.
7	Azelis Slovakia, s. r. o.
8	BANCHEM, s. r. o.
9	BASF Slovensko, spol. s r. o.
10	BAYER spol. s. r. o.
11	BerryGlobal Veľký Meder s. r. o.
12	BIONT, a. s.
13	BIOSYNTH, s. r. o.
14	Boehringer Ingelheim RCV GmbH &Co KG, o.z.
15	Brenntag Slovakia, s. r. o.
16	Bukóza Export-Import, a.s
17	Continental Matador Rubber, s. r. o.
18	DETOX, s. r. o.
19	DEXIS Slovakia, s. r. o.
20	Diakol Strážske, s. r. o.
21	Diversey Slovensko, s. r. o.
22	DONAUCHEM, s. r. o.
23	Dow Europe GmbH, OZ
24	DREXX Slovakia, s. r. o.
25	DSV Solutions Slovakia, s. r. o.
26	DUSLO, a. s.
27	FORTISCHEM a. s.
28	GIROCHEM, s. r. o.
29	Haleon Levice, s. r. o.
30	Chemolak, a. s.
31	CHEMOSVIT, a. s.
32	CHEMOX HOLDING, s. r. o.
33	INEX, spol. s r. o.
34	Incheba, a. s.
35	INTECH, spol. s r. o.
36	KANSAI -HELIOS SLOVAKIA, s. r. o.
37	KUTAN & PARTNERS, s. r. o.
38	LANXESS Central Eastern Europe, s. r. o.
39	LC Slovaktrans, s. r. o.
40	MENERT, spol. s r. o.
41	MERCK, spol. s r. o.
42	MIKON, s. r. o.
43	MIKROCHEM, spol. s r. o.
44	Nexis Fibers a. s.
45	Novartis Slovakia, s. r. o.
46	OQEMA, s. r. o.
47	OSPRA INVEST, spol. s r. o.
48	Pfizer Luxembourg SARL, o.z.
49	PPG Deco Slovakia, s. r. o.
50	Roche Slovensko, s. r. o.
51	Saneca Pharmaceuticals a. s.
52	SIAD Slovakia, spol. s r. o.
53	SLEK - Slovenská lekárska komora
54	SLOVECA Sasol Slovakia, spol. s r.o.
55	SLOVLAK Košeca, a. s.
56	SlovZink, a. s.
57	Stentors advokátska kancelária, s. r. o.
58	SUZ – Spoločnosť údržby, výroby a montáží podnikov CHFPP
59	VEGUM, a. s.
60	VUCHT, a. s.
61	VUCHV, a. s.
62	VUKI, a. s.
63	VUP, a. s.
Asociované členské subjekty	
64	FCHPT STU
65	Stredná odborná škola Svit

2. Prezídium

Prezídium ZCHFP SR v hodnotenom období pracovalo v zložení, ktoré uvádza Tabuľka 2.

Tabuľka 2 Prezídium ZCHFP SR

Meno a priezvisko	Členská organizácia	Funkcia v členskej organizácii
Ing. Roman Karlubík, MBA	CHEMOX Holding s. r. o.	prezident
Ing. Igor Krištofik	CONTINENTAL MATADOR RUBBER s. r. o.	1. viceprezident
MUDr. Branislav Budke	AIFP Slovakia, Pfizer Luxembourg SARL, o.z.	2. viceprezident
Mag. Ivan Staňa	BASF Slovensko s. r. o.	člen predstavenstva
PharmDr. Koloman Gachall	ADL	člen predstavenstva
Prof. Ing. Anton Gatial, DrSc.	FCHPT STU	člen predstavenstva
Mgr. Jan Kříčka	FORTISCHEM, a. s.	predseda predstavenstva
Ing. Jaroslav Mervart, PhD.	CHEMOSVIT a. s.	predseda predstavenstva
RNDr. Ľubomír Pančíšin	DIAKOL STRÁŽSKÉ, s. r. o.	člen predstavenstva
PharmDr. Leonard Sojka	MERCK s. r. o.	člen predstavenstva
Daniel Studený, MBA	DETOX s. r. o.	člen predstavenstva
PharmDr. Ondrej Sukeľ	Slovenská lekárnická komora	člen predstavenstva
Ing. Silvia Surová	ZCHFP SR	generálna sekretárka
Ing. Roman Šustek	CHEMOLAK a. s.	člen predstavenstva
Ing. Peter Mulik	LC Slovaktrans, s. r. o.	člen predstavenstva

Prezídium ZCHFP SR v hodnotenom období zasadalo štyrikrát.

Prvé zasadnutie Prezídia a Dozornej rady ZCHFP SR sa uskutočnilo dňa **16.06.2022** v Hoteli Relax Inn v Šoporni. Program zasadnutia bol nasledovný:

1. Kontrola úloh z ostatného zasadnutia Prezídia ZCHFP SR
2. Čerpanie rozpočtu k 31.05.2022
3. Príprava Valného zhromaždenia ZCHFP SR
 - a) pracovné komisie na VZ ZCHFP SR – mandátová, volebná, návrhová (návrh a schválenie)
 - b) Správa Dozornej rady ZCHFP SR o výsledkoch hospodárenia a účtovnej závierke za rok 2021 bola schválená na ostatnom zasadnutí
 - c) Program Valného zhromaždenia
4. Odsúhlasenie nominácií na doplňujúcu voľbu do Prezídia ZCHFP SR pre nasledujúce obdobie
5. Návrh na likvidáciu REACH Centra Slovakia, 100% vlastnenej ZCHFP SR
6. Výročná správa o aktivitách ZCHFP SR a o vývoji chemického a farmaceutického priemyslu SR v roku 2021
7. Rôzne

Druhé zasadnutie Prezídia a DR ZCHFP SR sa uskutočnilo dňa **29.09.2022** v priestoroch ZCHFP SR. Program zasadnutia bol nasledovný:

1. Kontrola úloh z ostatného zasadnutia Prezídia ZCHFP SR (16.6.2022)
2. Čerpanie rozpočtu do 31. augusta 2022
3. Pripomienkové konanie – vyhodnotenie za uplynulé obdobie
4. Informácie o aktivitách s cieľom stabilizácie a zníženia cien energií

5. Informácia zo zasadnutia V4 plus – Stredoeurópsky klaster Cefic
6. Informácia o Webinári 11 prehľad chemickej legislatívy a pripravované zmeny, CSS
7. Informácia o Webinári 12 Responsible Care
8. Informácie z HSR a rozporových konaní
9. Lieková legislatíva
10. Informácia o príprave a možnom konaní Chemical Convent 2023 v Bratislave
11. WGC BREF, final meeting a LVIC BREF, IED.
12. Rôzne

Tretie zasadnutie Prezídia a DR ZCHFP SR sa uskutočnilo dňa **08.12.2022** v priestoroch Hotela Relax Inn v Šoporni. Program zasadnutia Prezídia bol nasledovný:

1. Kontrola úloh z ostatného zasadnutia Prezídia ZCHFP SR (29.9.2022)
2. Čerpanie rozpočtu k 30. novembru 2022
3. Pripomienkové konanie – vyhodnotenie za uplynulé obdobie
4. Informácie o aktivitách s cieľom stabilizácie a zníženia dopadu cien energií na sektor chémie a farmácie, kompenzácie, aktuálne a pripravované schémy
5. Informácie z HSR a rozporových konaní
6. Lieková legislatíva – aktuálna informácia
7. Informácia o konaní stretnutia prezidenta Ceficu s premiérom v Bratislave 24.10.2022
8. Chemical Transition Pathway
9. Informácia o príprave a konaní Chemical Convention 2023 v Bratislave
10. Aktuálna enviro a chemická legislatíva
11. Projekt digitalizácie SCDI
12. Sektorová rada Chémie a farmácie
13. Kolektívne vyjednávanie, návrh ECHOZ dodatku
14. Prihlášky nových členov DREXX, s. r. o. Svit a OQEMA, s. r. o. Prievidza, Bukóza Export-Import, Hencovce
15. Rôzne

Štvrté zasadnutie Prezídia a DR ZCHFP SR sa uskutočnilo dňa **23.03.2023** v priestoroch ZCHFP SR. Program zasadnutia bol nasledovný:

1. Kontrola úloh z ostatného zasadnutia Prezídia ZCHFP SR (08.12.2022)
2. Čerpanie rozpočtu za rok 2022 a návrh rozpočtu na rok 2023
3. Pripomienkové konanie – vyhodnotenie za uplynulé obdobie
4. Informácia o legislatíve, RK, HSR
5. Informácia o Webinári 15 Chemická legislatíva 22.2.2023
6. Informácie o aktivitách s cieľom stabilizácie a zníženia dopadu cien energií na sektor chémie a farmácie, kompenzácie, schémy
7. Chemical Transition Pathway
8. Projekt Ceficu iC2050
9. Informácia o príprave a konaní Chemical Convention 2023 v Bratislave
10. Informácia z Board Cefic a AFEM Cefic
11. 10. balíček sankcií
12. 2. dodatok ku KZVS podpísaný
13. Rôzne

3. Dozorná rada

Zloženie Dozornej rady v hodnotenom období uvádza Tabuľka 3. Informácie o činnosti Dozornej rady za hodnotené obdobie sú v osobitnej správe pre Valné zhromaždenie.

Tabuľka 3 Dozorná rada ZCHF SR

Meno a priezvisko	Členská organizácia	Funkcia v člen. organizácii
Ing. Petr Bláha,	Duslo, a. s.	predseda dozornej rady
Ing. Marek Mikuš, MBA	BRENNTAG Slovakia, s. r. o.	člen dozornej rady
Ing. Martin Budzák	VÚCHV, a. s.	člen dozornej rady

4. Pracovné komisie, skupiny a sekcia náterových látok

Pracovné komisie (PK), skupiny (PS) a sekcia náterových látok pri ZCHF SR slúžia ako spoločné platformy na výmenu skúseností a poznatkov a na vypracovanie jednotných návrhov, stanovísk a pripomienok k témam dôležitým pre konkrétnu oblasť s vplyvom na kvalitu podnikania v odvetví. Členmi PK sú špecialisti na predmetnú oblasť z členských organizácií zväzu, a to na základe nominácie zo strany vedúceho príslušnej členskej organizácie. Členmi PS sú spravidla i zástupcovia organizácií, ktoré nie sú členmi ZCHF SR (napr. špecialisti z ministerstiev, univerzít, podnikateľských organizácií). ZCHF SR má v súčasnosti šestnásť PK a dve PS.

4.1 Sekcia náterových látok

Základné poslanie

Poslaním SNL je vytvárať podmienky pre trvalo udržateľný rozvoj odvetvia náterových látok (NL) na území Slovenskej republiky a obhajovať spoločné a individuálne záujmy jej členov. V zmysle Štatútu SNL, činnosť riadi jej predseda, výkonné činnosti zabezpečuje tajomník.

Aktuálne zloženie

Ing. Roman ŠUSTEK, CHEMOLAK a. s., predseda sekcie
Andrej BENKO, PPG DECO SLOVAKIA, s. r. o.
Ing. Martin ČERVENÁK, SLOVLAK KOŠECA, a. s.
Vojtěch DOUBRAVA, HELIOS SLOVAKIA, s. r. o.
Ing. Jana ĎURAČKOVÁ PORUBENSKÁ, VUKI, a. s.
Mgr. Christian URBAN, 3U, s. r. o.
Jaroslav VAVROVIČ, 3U, s. r. o.
Ing. Štefan ZIMAN, INEX, spol. s r.o.

Prehľad aktivít SNL na rok 2022:

Coneco racioenergia 2023

V dňoch 22. – 25. marca 2023 sa v areáli INCHEBA EXPO v Bratislave konal 42. medzinárodný veľtrh stavebníctva a 31. medzinárodný veľtrh energetickej efektívnosti – Coneco racioenergia 2023. Spoločnosti Slovák Košeca a. s. a PPG Deco Slovakia s. r. o. sa zúčastnili tradične veľtrhu formou spoločného stánku so ZCHF SR.

- SLOVLAK Košeca, a. s., Košeca – prezentovala sortiment farieb a lakov na minerálne, drevené a kovové súčasti priemyselných stavieb a obytných domov;

- PPG DECO SLOVAKIA, s. r. o., Žilina – prezentovala sortiment tradičných náterových hmôt ako aj ekologické náterové hmoty.

Efektivitu účasti na veľtrhu CONECO – RACIOENERGIA 2023 si každá z uvedených spoločností vyhodnotí sama. Hodnotu rozdielu medzi sumou nákladov na účasť na veľtrhu a sumou zvýšenia tržieb v dôsledku účasti nie je možné presne spočítať. Pre firmu sú však dôležité aj také veci ako imidž firmy, povedomie o nej a možnosť priameho kontaktu s potenciálnymi zákazníkmi a partnermi.

Štatistické informácie o výrobe, predaji, vývoze a dovoze NL

ZCHF SR každoročne zhromažďuje, analyzuje a poskytuje členom SNL dostupné štatistické informácie o výrobe, predaji, vývoze a dovoze NL, ktoré sú popísané v nasledovných tabuľkách.

Tabuľka 4 Vývoj podnikov NL v SR 2018 - 2022

PRODSLOV	Produkt	Počet podnikov				
		2018	2019	2020	2021	2022
2030115000	Náterové farby a laky, na báze akrylových alebo vinylových polymérov rozptýlené alebo rozpustené vo vodnom prostredí (vrátane smaltovaných a lakovaných)	3	3	1	2	*
2030117000	Ostatné náterové farby, laky rozptýlené alebo rozpustené vo vodnom prostredí	4	3	1	1	*
203012	Ostatné náterové farby a laky na báze syntetických polymérov, i. n., roztoky	6	5	5	4	6
2030227900	Zmesné organické rozpúšťadlá a riedidlá používané v konjunkcii s nátermi a nánosmi (s výnimkou tých, ktoré sú na báze butylacetátu)	4	5	5	5	5

Tabuľka 5 Výroba NL v tonách – porovnanie rokov 2018 - 2022

PRODSLOV	Výroba v tonách					Rozdiel	Index
	2018	2019	2020	2021	2022	21-20 (t)	21/20 (%)
2030115000	3 386	3289	3086	3841	*	-	-
2030117000	1 820	1551	874	1053	*	-	-
203012	7 040	5 752	4723	6216	5 124	-1 092	82
2030227900	9 178	14 379	10 322	11 516	9 822	-1 694	85

Tabuľka 6 Výroba NL v tisícoch EUR – porovnanie rokov 2018 - 2022

PRODSLOV	Výroba v tis. €					Rozdiel	Index
	2018	2019	2020	2021	2022	21-20 (tis. €)	21/20 (%)
2030115000	3219	3289	3350	2 977	*	-	-
2030117000	2712	1551	1087	1 013	*	-	-
203012	18186	17025	16519	21 043	22 422	1 379	107
2030227900	9 089	11 728	8 296	10 424	14 375	3 951	138

* k 31.05.2023 boli dáta ŠÚ SR nedostupné

4.2 Pracovná komisia pre Responsible Care

Základné poslanie

Responsible Care (RC) je iniciatíva chemického priemyslu, ktorej cieľom je neustále zvyšovať starostlivosť o životné prostredie, zdravie a bezpečnosť pri výrobe a používaní chemických výrobkov. V súčasnosti RC implementuje 62 chemických zväzov na celom svete a z toho v Európe 30. Program RC riadi CEFIC a ICCA. Podpis Globálnej charty predstavuje kľúčovú zložku programov nadnárodných korporácií a chemických federácií.

Podrobnejšie informácie o RC sú dostupné na uvedených stránkach:

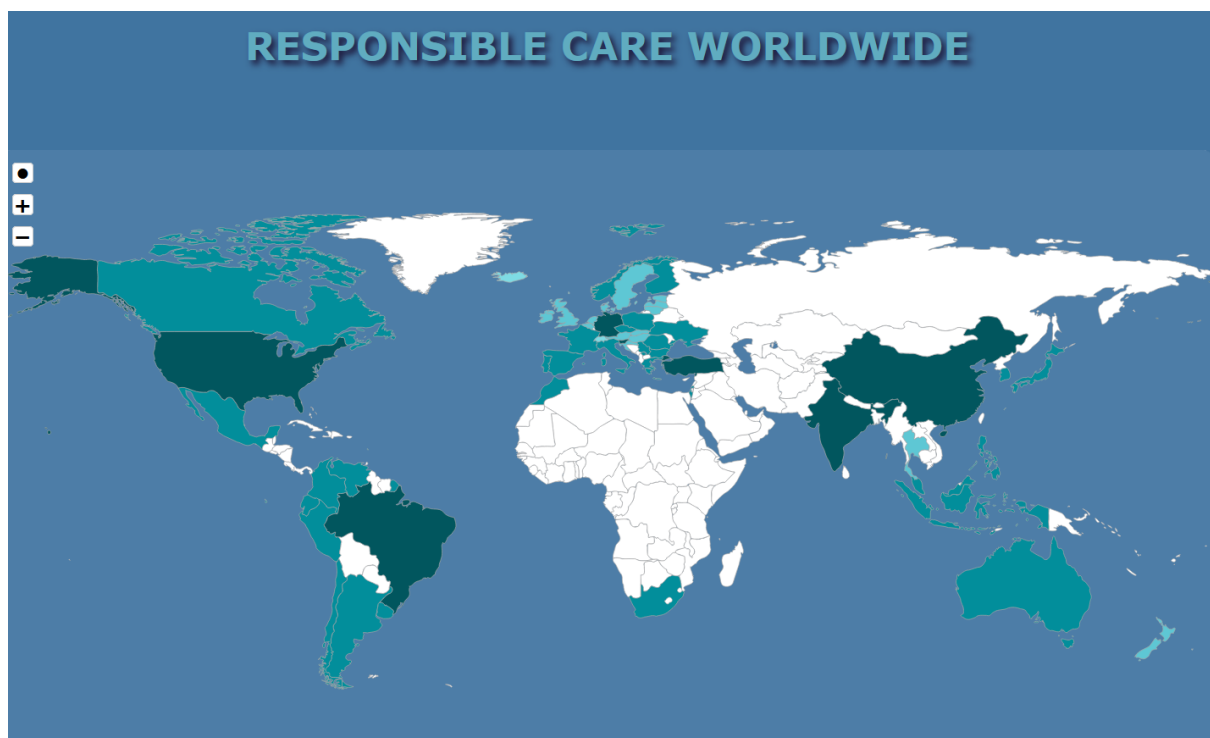
www.rcsk.sk

www.CEFIC.be

www.responsiblecare.com

<http://www.icca-chem.org>

<https://cefic.org/our-industry/responsible-care/>

Aktuálne zloženie:

Ing. Silvia SUROVÁ, ZCHFP SR, vedúca PK

Ing. Róbert BACHRATÝ, CHEMOLAK, a. s.

Ing. Martin BUDZÁK, VÚCHV, a. s.

RNDr. Mária DANIŠOVÁ, FORTISCHEM, a. s.

Ing. Jana ĎURAČKOVÁ PORUBENSKÁ, VUKI a. s.

Ing. Maroš FILČÁK, BASF SLOVENSKO, spol. s r. o.

Ing. Margita FLOROVIČOVÁ, DONAUCHEM, s. r. o.

Ing. Juraj HARANDZA, PhD., VUP, a. s.

Mgr. Andrea LENČEŠOVÁ, VUCHT a. s.

Ing. Adriana PÁLEŠOVÁ, SLOVECA SASOL SLOVAKIA s. r. o.

Ing. Miroslav SLOVÁK, SANECA PHARMACEUTICALS, a. s.
 Ing. Róbert ŠIMO, CHEMOSVIT, a. s.
 Iveta VÁCLAVÍKOVÁ, AZELIS SLOVAKIA, s. r. o.
 Ing. Jana ŽIAČIKOVÁ, CONTINENTAL MATADOR RUBBER, s. r. o.

Spoločnosti Responsible Care, ktoré sa zúčastňujú zberu dát pre ukazovatele RC:

Azelis Slovakia, s. r. o.	SIAD Slovakia, spol. s r. o.
BASF Slovensko, spol. s r. o.	Saneca Pharmaceuticals, a. s.
Brenntag Slovakia, s. r. o.	Sloveca, Sasol Slovakia, spol. s r. o.
Continental Matador Rubber, s. r. o.	VUCHT a. s.
Duslo, a. s.	VÚCHV, a. s.
FORTISCHEM, a. s.	VUKI a. s., Bratislava
Chemolak, a. s.	VUP, a. s.
Chemosvit, a. s.	

Iniciatíva Responsible Care® vznikla v roku 1985 ako záväzok chemického priemyslu ku kontinuálnemu zlepšovaniu sa. Bezpečnosť prevádzky bola od samého počiatku pilierom iniciatívy Responsible Care. Počas viac ako 30 ročnej implementácie systému Responsible Care síce vzniklo veľa regionálnych postupov na sledovanie a podávanie správ ohľadom prevádzkovej bezpečnosti, ale nevznikol žiadny systém, ktorý by bol zosúladený na globálnej úrovni. V roku 2012 dôsledkom niekoľkých dôležitých udalostí týkajúcich sa bezpečnosti prevádzky, Medzinárodná rada chemických združení, **International Council of Chemical Associations (ICCA) Board of Directors** adresovala vedeniu skupiny Responsible Care, tzv. **Responsible Care Leadership Group (RCLG)** požiadavku na vytvorenie systému globálne zosúladených odporúčaní pre podávanie správ ohľadom bezpečnosti prevádzky. Ukazovateľ bezpečnosti prevádzky sme začali vyhodnocovať za rok 2019 a pokračovali sme aj za rok 2020 a 2021.

Prehľad aktivít za obdobie jún 2022 – máj 2023

- Webinár 11: Chemická legislatíva – Nariadenie REACH a CLP, stručný prehľad a pripravované zmeny (22.09.2022, Webex)
- Webinár 12: Responsible Care (27.09.2022, Webex)
- Webinár 14: Envirolegislatíva – aktuálne povinnosti 2023 (12.01.2023, Webex)
- Webinár 15: Chemická legislatíva – aktuálne a očakávané zmeny (22.02.2023, Webex)
- Webinár 16: Chemická legislatíva – Perfluórované a polyfluórované alkylsulfonáty (PFAS) (14.03.2023, Webex)
- Webinár 17: Envirolegislatíva – Nová právna úprava v oblasti ochrany ovzdušia; zmeny v procese EIA; súvisiace právne predpisy (20.04.2023, Webex)
- Webinár 18: Chemická legislatíva – Existujúca legislatíva a pripravované reštrikcie pre fluórované chemické látky, Reštrikcia k plastovým časticiam (26.04.2023, Webex)
- Environmentálne a bezpečnostné indikátory sledované v rámci programu RC;
 - Ovzdušie: CO₂, NO_x, SO_x (Graf 2, Graf 3, Graf 4)
 - Vody: CHSK – chemická spotreba kyslíka (Graf 1)
 - Odpady
 - Smrteľné úrazy, choroby z povolania a LTIR (Tabuľka 7)
 - Bezpečnosť prevádzky

Rozporové konania

Dňa 10. júna 2022 sa uskutočnilo online rozporové konanie k uplatneným pripomienkam v procese MKP k materiálu: „Návrh zákona o ochrane ovzdušia“, ku ktorému predložili pripomienky spoločnosti Duslo a. s., a Detox s. r. o. Na rozporovom konaní sa za ZCHFP SR zúčastnila Ing. Silvia Surová, za Duslo: Ing. Gocníková a Ing. Katunský a za Detox Daniel Studený, MBA. Rozpor pri niektorých pripomienkach stále trvá a MŽP SR pošle upravenú verziu zákona so zapracovanými akceptovanými pripomienkami.

Dňa 13. júla 2022 sa prostredníctvom aplikácie MS Teams uskutočnilo druhé rozporové konanie k uplatneným pripomienkam v procese MKP k materiálu: „Návrh zákona o ochrane ovzdušia“, ku ktorému predložili pripomienky spoločnosti Duslo a. s. a Detox s. r. o.

Na rozporovom konaní sa zúčastnili: Ing. Zuzana Gocníková, Ing. Richard Katunský a Ing. Veronika Selecká. Predmetom rokovania boli sporné pripomienky a aj po rokovaní rozpor trvá. Rozpor pretrváva v dvoch hlavných témach – prvou je určovanie emisných limitov a podmienok prevádzkovania pre tie prevádzky, ktoré sú v režime podliehajúcim zákonu č. 39/2013 Z. z. o IPKZ a sú už pre ne vydané záväzné závery o BAT, a druhou je určovanie podmienok pre poskytovanie údajov z kontinuálnych monitorovacích systémov orgánom štátnej správy a rozsah údajov, ku ktorým by mali mať tieto úrady prístup.

Ďalšia pripomienka sa týkala zákazu zhodnocovať oleje, čo je aj v rozpore s hierarchiou odpadového hospodárstva.

Dňa 9. septembra 2022 sa na pôde MŽP konalo tretie kolo rozporového konania k uplatneným pripomienkam v procese MPK k materiálu: „Zákon o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov“. Na rozporovom konaní sa zúčastnili: Ing. Zuzana Gocníková, Ing. Richard Katunský a Daniel Studený, MBA. Rozporové konanie bolo za účasti pána štátneho tajomníka Mgr. Michala Kiču. Za ovzdušie viedla diskusiu pani Ing. Kocunová. Rozpor trvá vo všetkých bodoch.

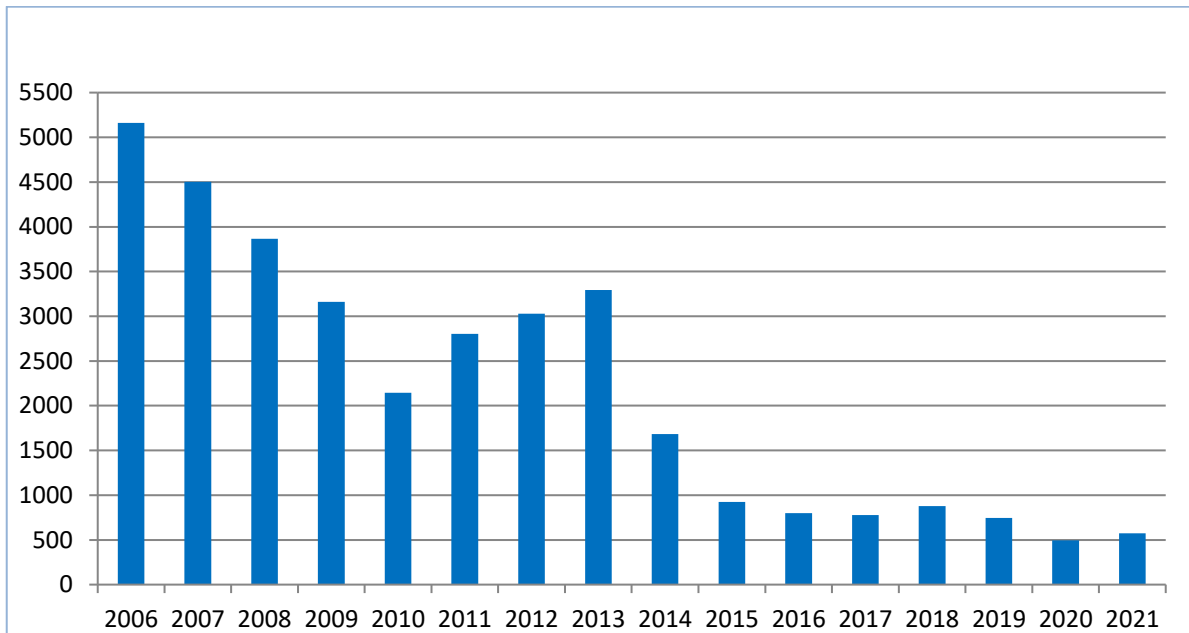
Verifikované spoločnosti dotazníkom ZCHFP SR/SCHP ČR platnosť certifikátu do roku 2024:

<i>BASF Slovensko, spol. s r. o.</i>	<i>Saneca Pharmaceuticals, a. s.</i>
<i>BRENNTAG Slovakia, s. r. o.</i>	<i>SLOVECA, Sasol Slovakia spol. s r.o.</i>
<i>Continental Matador Rubber, s. r. o.</i>	<i>VUP, a. s.</i>
<i>Duslo, a. s.</i>	<i>VUCHT, a. s.</i>
<i>FORTISCHEM, a. s.</i>	<i>VÚCHV, a. s.</i>

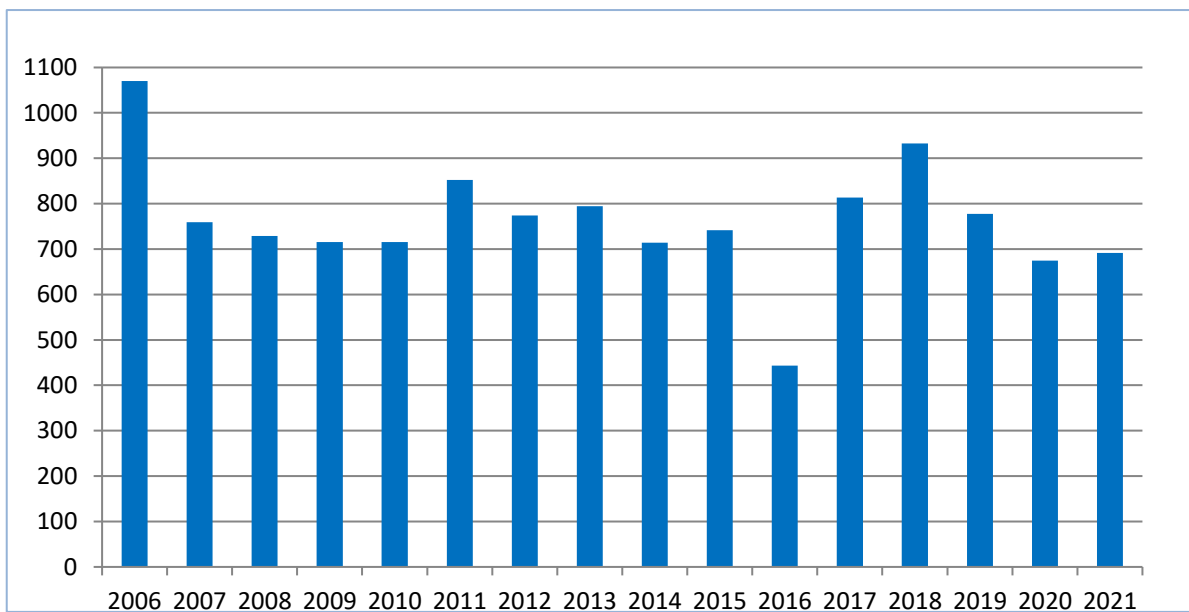
Právo používať logo Responsible Care má teda 10 spoločností ZCHFP SR na základe verifikácie v roku 2021 a majú udelené právo používať Logo Responsible Care do konca roka 2024. Všetky podrobnosti sú uvedené na webovej stránke www.rcsk.sk.

Zároveň sa spoločnosti môžu dobrovoľne samohodnotiť pomocou aplikácie Ceficu, ktorá je preložená aj do slovenského jazyka. Získajú zároveň aj porovnanie s ostatnými spoločnosťami a prehľad.

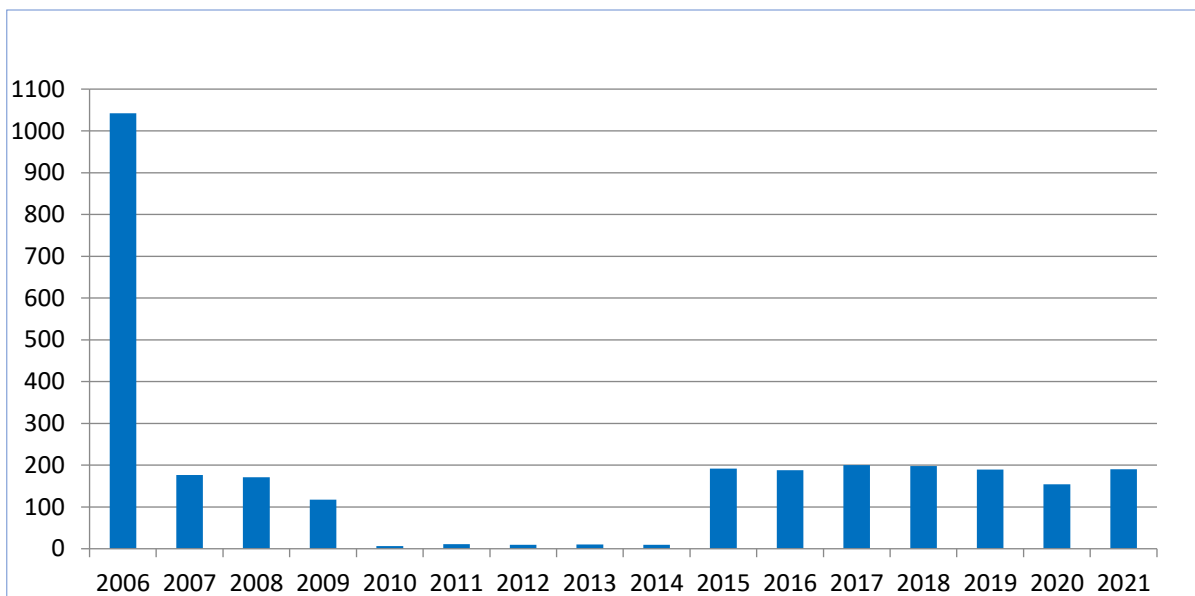
Vývoj vybraných indikátorov RC

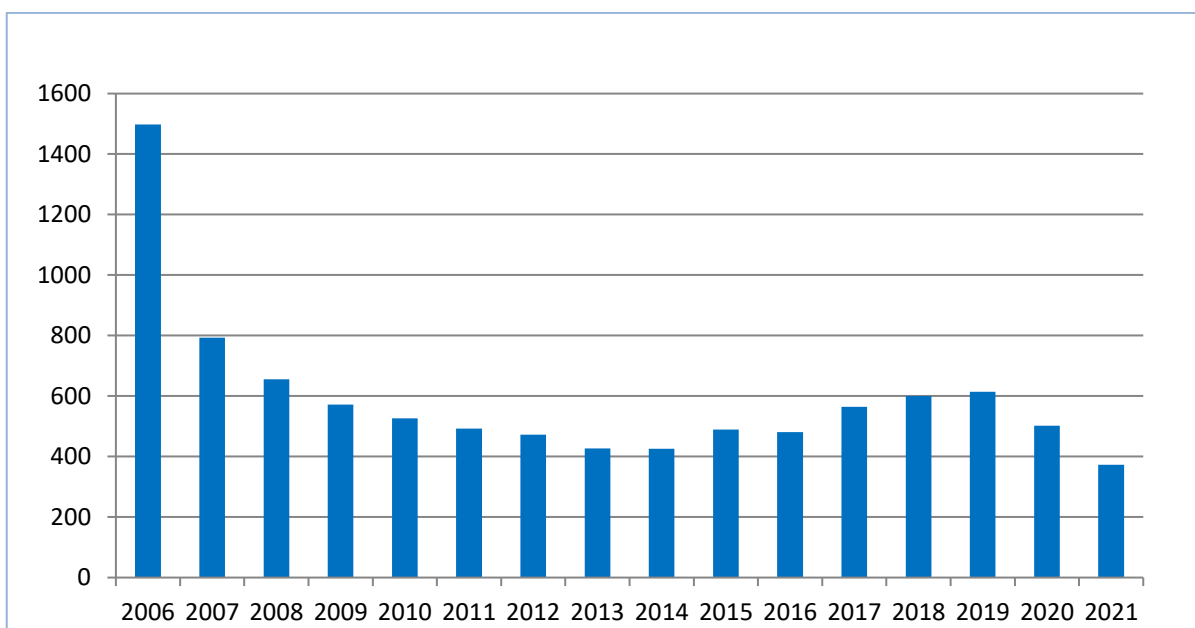
Graf 1 Znečistenie vôd – CHSK v tonách za rok

Graf 2 Emisie NOx v tonách za rok

Graf 3 Emisie SO_x v tonách za rok

Graf 4 Emisie VOC v tonách za rok

Tabuľka 7 Ukazovatele RC pre zdravie a bezpečnosť

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Smrteľné úrazy	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LTIR	5,92	5,77	5,87	4,16	3,1	4,97	2,96	5,05	4,33	4,8	4,48	7,68	6	4,83	3,42	4,12
Choroby z povolania	12	2	3	3	4	1	1	3	0	1	2	5	5	1	1	0

Nová aplikácia na hodnotenie Responsible Care

Po pilotnom testovaní a hodnotení dotazníka Responsible Care, do ktorého sa zapojili aj členské spoločnosti ZCHFP SR: Duslo, a. s., Sloveca Sasol Slovakia, spol. s r. o. a BASF Slovensko, spol. s r. o. bol celý dotazník preložený do slovenského jazyka a je dostupný na web stránke ICCA a Ceficu ako aplikácia na hodnotenie vo všetkých jazykoch RC asociácií. ZCHFP SR doteraz využíva hodnotiaci dotazník, ktorý sme vyvinuli v spolupráci so SCHP ČR. Na základe vyhodnotenia sa udelí spoločnosti právo používať logo Responsible Care. Od roku 2021 môžu spoločnosti využiť aj aplikáciu na samohodnotenie na stránke Ceficu, na ktorej preklade ZCHFP SR intenzívne pracoval v spolupráci so svojimi expertami. Odporúčame ju využiť všetkým podnikom Responsible Care.

<https://cefic.org/guidance/responsible-care-guidance/>

Aktivity na obdobie jún – december 2023

- Ukazovatele Responsible Care – vyhodnotenie za 2022;
- Stretnutie PK pre RC;
- Účasť našich spoločností na samohodnotení RC aplikáciou Ceficu.

4.3 Pracovná komisia pre DINS a logistiku

Základné poslanie

Pracovná komisia pre DINS a logistiku spolupracuje s CEFIC v chemickej logistike, v činnosti DINS, sleduje vývoj v oblasti chemickej logistiky v Európe, prenáša informácie členom PK elektronickou poštou aj osobnými stretnutiami v rámci PK. PK spolupracuje so sekciou nebezpečného nákladu pri Zväze logistiky a zasielateľstva SR.

Vedúci PK Ing. Jaroslav Čermák bol koordinátorom projektu ChemLog T&T a projektu ChemMultimodal, ktoré sa riešili v spolupráci s členmi PK, so Žilinskou univerzitou a SCHP ČR.

Aktuálne zloženie:

Ing. Jaroslav ČERMÁK, DUSLO, a. s., predseda PK
Ing. Juliana HANÚSKOVÁ, SANECA PHARMACEUTICALS, a. s.
Tomáš CHMÚRA, DSV SLOVAKIA, s. r. o.
Ing. Peter MULIK, LC SLOVAKTRANS, s. r. o.
Ing. Miroslav MONIAK, FORTISCHEM, a. s.
Marián RIDZOŇ, DETOX, s. r. o.
Ing. Jozef SEDLÁK, SLOVECA SASOL SLOVAKIA a. s.
Ing. Filip ŠABLA, CHEMOSVIT, a. s.

Prehľad aktivít za obdobie jún 2022 – máj 2023

- Informačný servis pre členov pracovnej komisie v oblasti prepráv nebezpečného nákladu – ADR, RID
- Činnosť národného centra havarijného systému DINS v Duslo a. s.
- Pripomienkovanie legislatívy v oblasti dopravy
- Spolupráca na strategických víziách rozvoja Multimodality s MDV SR v podnikoch ZCHFP SR a v ZSSK Cargo
- Webináre organizované ZCHFP SR zamerané na chemickú legislatívu
- Spolupráca s CEFIC na aktualizácii ERI kariet

Zväz chemického a farmaceutického priemyslu SR (ZCHFP SR) spracoval návrh projektu "**Dopravný informačný a nehodový systém**" (ďalej len „DINS“), ktorý sa po podpísaní Dohody medzi ZCHFP SR a Ministerstvom vnútra SR – Úradom požiarnej ochrany v auguste 2001 začal uplatňovať v praxi. Ide o dobrovoľný systém, ktorý vychádza z poznatkov a skúseností štátov EÚ, kde už funguje desiatky rokov. Podstatou je vytvorenie siete stredísk a jedného koordinačného centra, ktoré poskytujú pomoc v rámci svojich možností pri haváriách dopravných prostriedkov prepravujúcich nebezpečné látky. Do systému je prihlásených 9 spoločností zväzu, pričom centrálna a koordinačné stredisko je vytvorené v Dusle Šaľa, a. s. DINS je postavený na báze dobrovoľnosti a poskytuje pomoc v troch stupňoch, pričom táto pomoc je podpora štátnym zložkám a zásahovým jednotkám, ktoré zodpovedajú za zásah a zníženie následkov nehôd.

1. stupeň pomoci je poskytovanie predovšetkým telefonických informácií o nebezpečnej látke, jej vlastnostiach a manipulácii s ňou a súvisiace rady alebo konzultácie;
2. stupeň pomoci je vyslanie odborníka na miesto nehody v čo najkratšom čase, ktorý poskytne zásahovej jednotke priame informácie a rady na najúčinnjšie eliminovanie následkov nehody;
3. stupeň pomoci je poskytovanie praktickej pomoci vyslaním zásahovej skupiny vybavenej technickými prostriedkami na miesto nehody.

V roku 1990 zaviedol CEFIC (Európska rada chemického priemyslu) program ICE (International Chemical Environment), ktorý má za cieľ koordinovať na medzinárodnej úrovni existujúce národné systémy dobrovoľnej pomoci pri nehodách dopravných prostriedkov prevážajúcich chemické látky v rámci medzinárodnej dopravy. Do tohto programu je zapojený aj náš systém DINS. Tieto dobrovoľné systémy svojou činnosťou zvyšujú bezpečnosť, eliminujú následky nehôd či už na zdraví alebo prírode, a preto ich existencia je opodstatnená.

Pristúpenie k dohode M 329 k ADR

Na základe vzoru Rakúska iniciovať multilaterálnu dohodu M 329 k dohode ADR, upravujúcu podmienky prepravy odpadov na ich zhodnotenie v Rakúsku, ZCHFP SR poslal list ministrovi dopravy Ing. Andrejovi Doležalovi so žiadosťou o pristúpenie k tejto dohode, nakoľko Slovensko nemá pre niektoré špecifické prípady spracovania odpadov dostatočné alebo vhodné kapacity. Na základe listu ZCHFP SR na ministra dopravy SR Ing. Andreja Doležala ministerstvo pristúpilo k multilaterálnej dohode dňa 29. júla 2022.

Žiadosť o pristúpenie k dohode M 345 k ADR

Na základe vzoru Veľkej Británie iniciovať multilaterálnu dohodu M 345 k dohode ADR, umožňujúcu podmienky prepravy amoniakovej vody v IBC nádobách, ZCHFP SR poslal list ministrovi dopravy Ing. Andrejovi Doležalovi (24.8.2022) so žiadosťou o pristúpenie k tejto dohode, nakoľko nie je pre Slovensko podľa dohody ADR preprava amoniakovej vody v IBC nádobách povolená. Na základe listu ZCHFP SR na ministra dopravy SR Ing. Andreja Doležala ministerstvo pristúpilo k multilaterálnej dohode dňa 7. decembra 2022.

Zasadnutie PK pre DINS a logistiku

Dňa 22. novembra 2022 sa v priestoroch ZCHFP SR konalo zasadnutie pracovnej komisie pre DINS a logistiku. Na zasadnutí sa okrem členov PK zúčastnila Ing. Oľga Dmitrieva, PhD. z MDV SR, Ing. Ingrid Krajčárová zo ZSSK Cargo a zástupcovia spoločnosti Metrants Peter Lank a Peter Varga. Generálna sekretárka ZCHFP SR Ing. Silvia Surová privítala všetkých zúčastnených a prenechala slovo Ing. Petrovi Mulikovi z LC SlovakTrans, ktorý je aj členom predstavenstva ZCHFP SR. Pán Mulik zhrnul situáciu v akej sa momentálne nachádzajú prepravné spoločnosti. Veľkým problémom je v súčasnosti nedostatok vodičov. Momentálne

ÚPSVaR prepláca záujemcom o prácu ako „šofér“ vodičské preukazy typu „C“ a ďalšie (okrem typu „B“) cez program REPAS+.

Formou prezentácie o dôležitých zmenách v ADR informoval pán Cagaň a o zmenách v RID informovala Ing. Krajčárová. Ďalšie body programu odprezentoval Ing. Čermák.

Niektoré zmeny ADR:

- zmena označenia lítiových batérii,
- obalové zmeny,
- nové požiadavky na konštrukciu a skúšanie tlakových nádob,
- preprava odpadov,
- označovanie poistných ventilov,
- nové predpisy pre používanie elektromobilov,
- dodatočné požiadavky na bezpečnosť vozidiel FL,EX/III.

Program zasadnutia:

1. Zmeny v legislatíve – ADR, RID 2023
2. XL tank kontajnery a logistika v BASF
3. Vývoj na dopravnom trhu v Európe, ceny PHM a námorná doprava
4. Alternatívne zdroje a ich preprava – vodík, LNG, lítiové batérie
5. Činnosť DINS a nehody pri preprave

Pripomienkovanie legislatívy

- Riadne predbežné stanovisko k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá a o zrušení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ
- COM(2021)812 Návrh NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/1153 a nariadenie (EÚ) č. 913/2010 a zrušuje nariadenie (EÚ) č..
- Návrh programu Plán obnovy a odolnosti – MDV SR

PK pre DINS a logistiku v poslednom čase riešila nehody, ktoré si vyžiadali výjazd a zásah na mieste nehody. Prvou nehodou, ktorá sa stala dňa 13. apríla 2023, bol únik kyseliny soľnej z cisterny na odpočívadle Javorník pri Prešove na D1. Táto nehoda vyvolala poplach na krajskom štábe HaZZ a následné uzatvorenie cesty D1 na 20 hodín. Pri vyšetovaní sa zistilo, že sa jedná o zásielku z Fortischemu a dohodol sa výjazd hasičov z Novák na prečerpanie cisterny. Problém, ktorí museli hasiči na mieste riešiť, bola náhradná cisterna. Na prečerpanie kyseliny soľnej je potrebná pogumovaná cisterna, ktorých je veľmi málo a žiadna nebola dostupná. Hasiči z Prešova vyriešili problém nákupom dostupných IBC kontajnerov, v ktorých bola kyselina uskladnená a následne 15. mája 2023 bola prečerpaná do cisterny a odvezená.

Ďalšou nehodou bola nehoda pri železničnej preprave v zahraničí. Dňa 30. apríla 2023 došlo priamo pod nadjazdom diaľnice A7 pri Kittsee ku zrážke vlakov RCA a Metransu. Pri nehode bolo prevrátaných viacero cisterien a jedna z nich aj s kyselinou dusičnou zo spoločnosti Duslo Šaľa. K úniku kyseliny našťastie nedošlo, a tak neboli ohrozené základy nadjazdu diaľnice, pri ktorých sa nehoda stala. Prečerpanie do auto-cisterien zákazníka zabezpečili rakúski hasiči.

V súčasnosti pribudli problémy so starými prepravnými vozidlami, ktorých stav nie vždy vyhovuje preprave chemikálií. Takéto vozidla pochádzajú väčšinou z Ukrajiny.

Aktivity na obdobie jún – december 2023

- Spolupráca na strategických víziách rozvoja multimodality s MDV SR v podnikoch ZCHFP SR a v ZSSK Cargo;
- Informačný servis pre členov pracovnej komisie v oblasti prepráv nebezpečného nákladu – ADR, RID;

- Činnosť národného centra havarijného systému DINS v Duslo, a. s. – telefonické testy, príprava na zásahy s nebezpečnými látkami;
- Pripomienkovanie legislatívy v oblasti dopravy;
- Spolupráca s MDV SR na stratégii podpory kombinovanej dopravy v SR;
- Spolupráca s prezídiom HaZZ SR pri koordinácii činností s DINS a riešenie havarijnej techniky pre zásahy 3. stupňa;
- Spolupráca so Žilinskou univerzitou pri výchove študentov, účasť na štátnych skúškach;
- Dopracovanie typológie nehôd s nebezpečným nákladom v cestnej aj železničnej doprave pre CEFIC.

4.4 Pracovná komisia pre kolektívne vyjednávanie

Základné poslanie

Základné poslanie pracovnej komisie je vyjednávať o Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa s cieľom dohodnúť podmienky a záväzky akceptovateľné pre zamestnávateľov združených vo ZCHFP SR tak, aby bol zachovaný sociálny zmier a poskytovať členským organizáciám informácie a rady v pracovno-právnej, mzdovej a sociálnej oblasti.

Aktuálne zloženie

Ing. Vladimír OČENÁŠ, DUSLO, a. s., predseda PK
 Ing. Alena ČEKELOVÁ, CHEMOSVIT, a. s.
 Ing. Peter GALOVIČ, CONTINENTAL MATADOR RUBBER, s. r. o.
 JUDr. Valéria NÍDELOVÁ, CHEMOLAK, a. s.
 Ing. Zuzana ROSTA DOLNÍKOVÁ, FORTISCHEM, a. s.
 Ing. Eva TÓTHOVÁ, RPC BRAMLAGE Veľký Meder s. r. o.
 Ing. Miriam ZACHAROVÁ, SANECA PHARMACEUTICALS, a. s.
 Ing. Ladislav ZIMERMAN, PhD., VÚCHV, a. s.

Prehľad aktivít za obdobie jún 2022 – máj 2023

Hlavnou činnosťou pracovnej komisie bolo vyjednávanie o dodatku ku KZVS, výsledkom čoho bolo uzatvorenie Dodatku č. 2 ku Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa na roky 2021–2025 dňa 22.02.2023 medzi Energeticko-chemickým odborovým zväzom, Asociáciou zamestnancov chemického a farmaceutického priemyslu SR a Zväzom chemického a farmaceutického priemyslu SR.

Aktivity na obdobie jún – december 2023

Cieľom je vzájomné poskytovanie informácií týkajúcich sa plnenia záväzkov vyplývajúcich z KZVS, podpis dodatkov ku KZVS na nasledujúce roky a príprava na vyjednávanie o podmienkach KZVS na obdobie po 1.1.2024.

4.5 Pracovná komisia pre obchodovanie s emisiami

Základné poslanie

Základným poslaním PK je sledovanie legislatívy o obchodovaní s emisnými kvótami (EU ETS).

Aktuálne zloženie

Ing. Jozef PETRUŠEK, DUSLO, a. s., predseda PK
 Ing. Mária MARTIŠKOVÁ, FORTISCHEM, a. s.

Ing. Peter MOJTO, CONTINENTAL MATADOR RUBBER, s. r. o.
Ing. Róbert ŠIMO, CHEMOSVIT, a. s.
Ing. Jana ŽIAČIKOVÁ, CONTINENTAL MATADOR RUBBER, s. r. o.
Ing. Marek KÚRŇAVA, DUSLO, a. s.

Prehľad aktivít za obdobie jún 2022 – máj 2023:

Pripomienkovanie legislatívy:

- Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon o zmene klímy a nízkouhlíkovej transformácii Slovenskej republiky a o zmene a doplnení zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov

Schéma štátnej pomoci pre priemysel

Dňa 2. augusta 2022 sa konala hybridnou formou na Úrade vlády a online prostredníctvom MS Teams aplikácie verejná konzultácia schém štátnej pomoci pre priemysel. Príprava schém štátnej pomoci spadá pod Systém obchodovania s emisnými kvótami a to konkrétne:

- Schéma štátnej pomoci na dekarbonizáciu priemyslu z Modernizačného fondu
- Schéma štátnej pomoci na dekarbonizáciu priemyslu z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti.

Program konzultácie bol nasledovný:

- Predstavenie obidvoch schém
- Oboznámenie sa s názormi spoločností a ich zacielenie
- Nastavenie podmienok pre oprávnenosť získania pomoci
- Kroky v procese schvaľovania schém.

Prostredníctvom aplikácie sa konzultácií zúčastnili Ing. Petr Bláha (Duslo, a. s.), Ing. Viktória Kutašová (Fortischem, a. s.) a Ing. Silvia Surová (ZCHFP SR), osobne sa zúčastnil Ing. Igor Gál (Duslo, a. s.).

Rozporové konanie k Smernici o priemyselných emisiách

Dňa 24. novembra 2022 sa konalo rozporové konanie k materiálu: „COM(2022)156 Návrh SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania život“). Na rozporovom konaní sa zúčastnila generálna sekretárka ZCHFP SR Ing. Silvia Surová. Zo 6 pripomienok boli akceptované 4, jedna bola akceptovaná čiastočne – MŽP vysvetlilo svoj postoj.

Revízia EU ETS a CBAM – listy na eurokomisárov

Dňa 15. decembra 2022 ZCHFP SR zaslal listy na JUDr. Maroša Šefčoviča, PhD., podpredsedu Európskej komisie pre medziinštitucionálne vzťahy a strategický výhľad a Mgr. Věru Jourovú, podpredsedníčku Európskej komisie pre hodnoty a transparentnosť v súvislosti s aktuálnym dokončovaním trialógov ohľadne revízie EU ETS a CBAM. ZCHFP SR v liste žiadal aby Komisia zohľadnila naše obavy. Aby hájila návrh za zachovanie kvót bezplatne pre exportný tovar v rámci CBAM a akceptovala technickú a energetickú realitu výrobných kapacít EU – teda nepresadzovala unáhlené ukončovanie kvót zadarmo pre oblasti zahrnuté v rámci CBAM, keď nie je technicky možné dekarbonizovať v požadovanom časovom období. V neposlednej rade ZCHFP požiadal eurokomisárov o podporu všetkých alternatívnych ciest k dekarbonizácii,

do ktorého spadá i možnosť zachytenia a využitia CO₂, pričom aktuálne jednanie o EU ETS túto možnosť taktiež výrazne potláča.

Aktivity na obdobie jún – december 2023

Aktivity PK na ďalšie obdobie budú zamerané na sledovanie procesu navrhovaných zmien smernice o EU ETS a na prípravu pripomienok a stanovísk za ZCHF SR resp. AZZZ SR. Sledovanie vývoja legislatívy na úrovni Európskej únie ohľadom témy CBAM.

4.6 Pracovná komisia pre energie

Základné poslanie

Pracovná komisia bola založená začiatkom roka 2009. Bezprostredným podnetom na jej založenie bola plynová kríza v dôsledku zastavenia dodávok zemného plynu z Ruskej federácie cez Ukrajinu. Hlavným poslaním komisie je pripomienkovanie legislatívy z oblasti energetiky (zemný plyn, elektrická energia, obnoviteľné zdroje, atď.) predkladanej ÚRSO ako i MH SR. Cieľom je vytvorenie prijateľného konkurenčného prostredia v týchto oblastiach v rámci spoločností ZCHF SR, v oblasti primárnej ale i sekundárnej legislatívy a pravidiel trhu s energiami v rámci EÚ.

Aktuálne zloženie

Ing. Tibor BOHŇA, FORTISCHEM, a. s.

Ing. Marián KURTIN, CONTINENTAL MATADOR RUBBER, s. r. o.

Ing. Peter FERJANČEK, CHEMOSVIT, a. s.

Ing. Peter MOJTO, CONTINENTAL MATADOR RUBBER, s. r. o.

Ing. Vladimír HACAJ, CHEMOLAK, a. s.

Ing. Róbert BACHRATÝ CHEMOLAK, a. s.

Ing. Róbert GRUCHALÁK, SANECA PHARMACEUTICALS, a. s.

Aktivity za obdobie jún 2022 – máj 2023

- Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia vybraných regulovaných činností v plynárenstve a niektoré podmienky vykonávania vybraných regulovaných činností v plynárenstve
- Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia vybraných regulovaných činností v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania vybraných regulovaných činností v elektroenergetike

Stanovisko chemického priemyslu k návrhu EK znížiť spotrebu plynu

Dňa 22. júla 2022 prezident ZCHF SR Ing. Roman Karlubík, MBA na stretnutí na Úrade vlády a aj pred médiami prezentoval postoj chemického priemyslu SR k návrhu EK znížiť spotrebu plynu.

Stanovisko: Ako zástupca chemického priemyslu, ktorý je najväčším priemyselným spotrebiteľom plynu na Slovensku, môžem objasniť iba postoj našich podnikov k návrhu EK znížiť spotrebu plynu o 15 %. Je potrebné si uvedomiť, že slovenská ekonomika je silne orientovaná na priemysel a export. Základom jej fungovania, a teda následného financovania všetkých štátnych sektorov od zdravotníctva po školstvo, je konkurencieschopnosť slovenského priemyslu. Ak zvažujeme návrh EK po čisto technickej stránke, legislatíva pre takéto obmedzovanie existuje, a dokonca pri prvej plynovej kríze mal náš priemysel možnosť fungovanie tejto legislatívy otestovať a optimalizovať ju. To znamená, že máme definície regulačných stupňov a aj kritickej infraštruktúry, teda podnikov, ktoré nemôžu byť obmedzené

resp. môžu, ale iba pri dohodnutom postupe a ako posledné, čo sú napr. jadrové elektrárne resp. chemický výrobcovia pracujúci s nebezpečnými plynmi.

Problém je však v slove konkurencieschopnosť. Ak príde totiž k direktívnemu obmedzovaniu dodávok plynu, efektívnosť výroby sa dramaticky znižuje. Podniky musia obmedzovať výrobu, a samozrejme, následne prepúšťať prebytočných zamestnancov, čo má priamy dopad nielen na ich fungovanie, ale na celé hospodárstvo. Paradoxne sa takéto obmedzovanie (úspora) má diať v čase, keď celá európska ekonomika je v hlbokjej recesii, ktorá prirodzene znižuje dopyt po výrobkoch. K znižovaniu výroby a tým aj spotreby médií dôjde s vysokou pravdepodobnosťou prirodzene bez akýchkoľvek direktívnych zásahov. V chemickom priemysle, ktorý je na začiatku hodnotového reťazca a je dodávateľom pre všetky následné sektory od automobilového priemyslu až po poľnohospodárstvo, stavebníctvo, potravinárstvo, k tomuto poklesu už dochádza a väčšina európskych chemických nadnárodných výrobcov už od mája hlási silný pokles tržieb od 20 do 40 % medziročne. V tomto období, kedy by EÚ mala naopak podporovať výrobu a stimulovať výrobcov, dochádza k úradníckemu rozhodnutiu resp. výzve k jej utlmovaniu.

Pritom ceny plynu, s ktorými pracujeme, sú v obrovskom chaose. Vysoké ceny plynu od konca roka 2021 (zásluhou vysokých cien emisných povoleniek), ktoré boli na úrovni zhruba na 100 eur neskôr na burzách narástli na 250 eur a posledné dni sú už spotové nákupy realizované za ceny vysoko cez 400 eur! Pritom náklady výrobcov napr. elektrickej energie ale aj plynu sa zďaleka takto dramaticky nezvýšili – s tým treba na európskej úrovni pracovať, t. j. eventuálne regulovať ceny na burze. Navyše u nás na Slovensku by bolo relatívne jednoduché podporiť zníženie nákladov spotrebiteľov z nevyčerpaných eurofondov, resp. z Environmentálneho fondu, kde prostriedky existujú a dlhodobo o to vládu žiadame.

Povinnosťou našej vlády je v tejto situácii v prvom rade zabezpečiť dostatok plynu z akýchkoľvek zdrojov za čo najlepšie ceny, a zároveň podporiť priemysel a odbremeniť ho od týchto neúnosných nákladov.

Stretnutie s ministrom hospodárstva

V zmysle záverov z mimoriadneho zasadnutia HSR (24.10.2022) pozval minister hospodárstva Ing. Karel Hirman zástupcov podnikateľského sektora na stretnutie vo veci kompenzácie cien energií pre podnikateľské subjekty s dôrazom na energeticky náročné subjekty. Za ZCHFP SR sa stretnutia zúčastnil prezident zväzu Ing. Roman Karlubík, MBA a Ing. Marek Kurňava.

Rozporové konanie k vyhláske ÚRSO

Dňa 4.11.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie Vyhláske Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia vybraných regulovaných činností v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania vybraných regulovaných činností v elektroenergetike. Na rozporovom konaní sa zúčastnil Ing. Petr Ivánek za Fortischem.

Stretnutie s ministrom hospodárstva

Dňa 22. novembra 2022 sa na pôde Ministerstva hospodárstva SR konalo stretnutie s Ing. Karlom Hirmanom. Na stretnutí sa ako zástupca ZCHFP SR zúčastnil Ing. Marek Kurňava (Duslo a. s.), ktorý v rámci zväzu koordinuje pracovnú skupinu pre energie. Témou stretnutia boli energie a výzvy pre podniky SR. V návrhu sú dve výzvy z dočasného krízového rámca podľa bodu [2.1](#) a [2.4](#).

MH SR informovalo o pripravovanej výzve Dočasného krízového rámca podľa bodu 2.1. a jej notifikácii EK v najbližších dňoch. Následne by mala byť vyhlásená pre rok 2022 začiatkom decembra, podniky sa do nej budú môcť prihlasovať cez pripravovanú web stránku na to určenú, ktorá je zatiaľ len v štádiu testovania. Táto výzva by mala pokračovať aj v roku 2023.

Výzva podľa bodu 2.4. by sa mala uplatniť až pre rok 2023 a jej notifikáciu EK sa predpokladá v priebehu 1.Q 2023.

Okrem stropovania nárastu cien silovej zložky elektrickej energie (komodity), sa zástupcovia združení pýtali aj na nárast regulovaných poplatkov pre rok 2023, o ktorých sa doposiaľ otvorene nehovorilo.

Nakoľko stále prebiehajú cenové konania, predseda ÚRSO prezentoval zatiaľ len informatívne výsledky nárastu regulovaných zložiek cien energií, ktoré majú nepriaznivý dopad na podniky na Slovensku. Zástupcovia združení navrhli ich kompenzáciu zo strany štátu a diskutovalo sa o spôsobe vykonania takýchto kompenzácií.

MH SR vzalo návrhy na vedomie s tým, že budú predmetom rokovania koaličnej rady.

Ďalej sa na stretnutí diskutovalo aj o možnostiach rozšírenia zoznamu energeticky náročných odvetví a ich NACE kódov vo vyhláske MHSR č. 106/2019 Z. z., ktorá má vplyv na Kompenzáciu podnikateľom podľa zákona 309/2009 Z.z.. ZCHFP pripravuje list pre MH SR, v ktorom bude žiadať doplnenie odvetví priemyslu svojich členov, ktorý by mali tiež spĺňať podmienky energeticky náročných odvetví.

V roku 2023 sa do konca mája konalo niekoľko stretnutí našich predstaviteľov pod vedením Ing. Romana Karlubíka, MBA so zástupcami MH SR a aj samotným ministrom, výsledkom bolo vyhlásenie výzvy 2.1. a následne aj prísľub vrátenia výšky distribučných poplatkov na úroveň roku 2022. Následne pri stretnutiach prezidenta ZCHFP už s novým pánom ministrom Ing. Petrom Dohunom bolo dohodnuté predĺženie platnosti výzvy 2.1 až do septembra 2023 a stále pokračujú rozhovory na tému výzvy 2.4.

Aktivity za obdobie jún – december 2023

- Aktívne sledovanie vývoja situácie na energetickom trhu;
- Apel na vládných predstaviteľov ohľadom finančnej podpory a k riešeniu situácie neúnosného zvýšenia cien energií

4.7 Pracovná komisia pre farmáciu

Základné poslanie

Cieľom PK je aktívne sledovanie legislatívnych zmien v oblasti legislatívy liekovej politiky a farmácie na Slovensku ako aj v EÚ, a následná príprava materiálov a podkladov na medzirezortné pripomienkové konania. Ďalším poslaním PK je aktívne zapájanie sa do legislatívneho procesu prostredníctvom legitímnych nástrojov (medzirezortného pripomienkového konania, zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rady SR, rozporných konaní na pôde MZ SR, atď.) s cieľom eliminovať negatívne ekonomické a hospodárske dopady prijatých zákonov nielen na farmaceutický priemysel, ale najmä na pacientov na Slovensku. Dôležitým cieľom je aj príprava cieľov a stratégií k dosiahnutiu takých zmien na slovenskom trhu, aby bolo vytvorené dlhodobé predvídateľné prostredie pre vstup a zotrvanie výrobcov liekov na trhu.

Aktuálne zloženie

MUDr. Branislav BUDKE, AIFP, predseda PK

MUDr. Július FIGER, MERCK, spol. s r. o.

p. Jiří HOSTÝNEK, BAYER, spol. s r. o.

PharmDr. Koloman GACHALL, ADL

JUDr. Michal HULENA, STENTORS ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA s. r. o.

MUDr. Simona IGAZ, NOVARTIS SLOVAKIA, s. r. o.

Mgr. Peter KALL, ADL

Miroslava KANJAKOVÁ, ROCHE SLOVENSKO s. r. o.

Ing. Zoltán KASSAI, PhD., BIONT, a. s.
MUDr. Renáta KROČKOVÁ, BAYER, spol. s r. o.
Ing. Matúš KUTNÝ, SANECA PHARMACEUTICALS, a. s.
MUDr. Monika LAŠŠÁNOVÁ, PhD., GENAS
MUDr. Miroslav LEDNÁR, AIFP
Mgr. Helena LIEBENBERG, GENAS
p. Zuzana KRISTÍNOVÁ, ADL
Ing. Martina MEDOVÁ, AIFP
MUDr. Igor NOVÁK, BAYER, spol. s r. o.
PharmDr. Michaela PALAGYI, PhD., GENAS
Ing. Iveta PÁLEŠOVÁ, AIFP
JUDr. Marko POLAKOVIČ, AIFP
PharmDr. Leonard SOJKA, MERCK, spol. s r. o.
MUDr. Hana SPITZEROVÁ, BOEHRINGER Ingelheim RCV GmbH & Co KG, OZ
PharmDr. Ondrej SUKEL, SLEK
MUDr. Terézia SZÁDOCKÁ, GENAS
Ing. Martina ŽEMBEROVÁ, ROCHE SLOVENSKO s. r. o.

Prehľad aktivít za obdobie jún 2022 – máj 2023

V hodnotenom období bola činnosť pracovnej komisie zameraná predovšetkým na spoluprácu pri príprave a tvorbe pripomienok k legislatívnym návrhom zákonov a nižších právnych noriem. Členovia PK sa aktívne zapájali aj do príprav výstupov v oblasti liekovej politiky a farmácie pre čelných predstaviteľov ZCHFP SR, konkrétne ku:

- Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú okolnosti hodné osobitného zreteľa pre účely posúdenia a rozhodovania o určení alebo zrušení určenia, že liek podlieha osobitnej cenovej regulácii
- Opatrenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 07045/2003 z 30. decembra 2003, ktorým sa ustanovuje rozsah regulácie cien v oblasti zdravotníctva v znení neskorších predpisov
- Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Zasadnutia v danom období

Dňa 10. októbra 2022 sa konalo online zasadnutie PK pre farmáciu pri ZCHFP SR. Cieľom stretnutia boli informácie ohľadne zasadnutia pri okrúhlym stole s ministrom zdravotníctva. MUDr. Branislav Budke informoval zúčastnených, aké témy chcú tlmočiť na stretnutí a požiadal zúčastnených aby sa vyjadrili, prípadne rozšírili uvedené témy. Zúčastnení tak isto vyjadrili súhlas, že na zasadnutí ich bude zastupovať MUDr. B. Budke a MUDr. T. Szádocká. Hlavné tlmočené témy stretnutia majú byť dopad cien energií a vysokej inflácie, zákon 363/2011 (M. Pálešová vyjadrila nutnosť novely a potrebu kryť financovanie liekov rozpočtom) a návrh rozpočtu na rok 2023. O výsledkoch zasadnutia s ministrom zdravotníctva bude MUDr. B. Budke informovať členov PK.

Okrúhly stôl s ministrom zdravotníctva

Dňa 11. októbra 2022 sa konalo zasadnutie Okrúhly stôl, ktoré organizovalo Ministerstvo zdravotníctva SR spolu so zdravotnou sekciou AZZZ SR za účasti hostí aj z ďalších zdravotníckych asociácií a zástupcov zamestnancov. Za ZCHFP SR sa stretnutia zúčastnil MUDr. Branislav Budke a MUDr. Terézia Szádocká. Za ministerstvo sa okrúhleho stola

zúčastnili minister MUDr. Vladimír Lengvarský, štátny tajomník prof. Róbert Bábela a ďalší zástupcovia ministerstva zdravotníctva. Témou rokovania bola súčasná situácia v slovenskom zdravotníctve spôsobená dlhodobým podfinancovaním sektora, prudkým zdražovaním, vysokými cenami energetických komodít a taktiež nedostatkom zdravotníckeho personálu a jeho ohodnotením. Vzhľadom na predloženie rozpočtu 10.10 z dielne MF SR sa celá debata venovala prevažne tejto téme. Budke konštatoval, že v rozpočte chýba 460 mil. eur, čo sa dá nazvať likvidačným a uvrhne to zdravotníctvo do ešte väčšej krízy. Vplyv podfinancovania na všetky zložky sektora je devastačný. Zástupcovia ZCHFP SR tlmočili vplyv na inovatívne a generické lieky. Navyše, z plánovaných 110 mil. eur na rok 2023 odobrili 50 mil., úspory v plánovanej výške 70 mil. ponechali v plnej výške. Návrh rozpočtu ako aj nesúlad v sekcii zdravotníctvo bol témou aj na mimoriadnom zasadnutí HSR.

Dňa 13. decembra 2022 sa v priestoroch ZCHFP SR konalo zasadnutie PK pre farmáciu. Stretnutia sa online formou zúčastnil aj prezident ZCHFP SR Ing. Roman Karlubík. Generálna sekretárka ZCHFP SR Ing. Silvia Surová privítala všetkých zúčastnených a prenechala slovo MUDr. Branislavovi Budkemu.

MUDr. B. Budke zhodnotil rok 2022 – čo sa podarilo dosiahnuť v tomto roku. Informoval, že tento rok sa s pracovníkmi Ministerstva zdravotníctva SR pracovalo dobre – najlepšie za posledné roky. Významnými udalosťami boli novelizácia zákona 363/2011, ktorým sa mení a dopĺňa o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia a zákona 362/2011 o liekoch a zdravotníckych pomôckach.

K zákonu 362/2011 ZCHFP SR zaslal na AZZZ SR spolu 33 pripomienok. Rozporové konanie bolo 16.12.2022, kde z uvedených pripomienok bolo akceptovaných 30.

MUDr. B. Budke navrhol, aby sa dohodla stratégia na ďalší rok 2023, aké sú možnosti a očakávania.

Ing. M. Žemberová navrhla, aby cez zamestnávateľov oslovili zamestnancov a informovali ich aké majú možnosti a načo majú nárok ohľadne liečby (napríklad inovatívne lieky).

Rozporové konanie k zákonu č. 362/2011 Z.z.

Dňa 16. decembra 2022 sa uskutočnilo rozporové konanie k návrhu novely zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach, ktorého sa zúčastnili zástupcovia AIFP, SLEK a GENAS. Celkovo bolo zaslaných 33 pripomienok. Rozpor bol odstránený v 26 bodoch, 4 boli čiastočne akceptované a 3 neboli akceptované.

Okrúhly stôl – Nedostatok liekov

Dňa 26. januára 2023 Ministerstvo zdravotníctva SR a Štátny ústav pre kontrolu liečiv zorganizovalo odbornú diskusiu pri okrúhlym stole na tému Nedostupnosť liekov. Za ZCHFP SR sa diskusie zúčastnili MUDr. Terézia Szádocká a PharmDr. Michaela Palagyí za GENAS a PharmDr. Ľubica Hladíková, PharmDr. Peter Kall a PharmDr. Samuel Kucko za ADL.

Diskusie sa za MZ SR a ŠUKL zúčastnili:

- prof. PhDr. Róbert Bábela, PhD., MBA, MSc. (HTA), FISAC, štátny tajomník MZ SR
- Mgr. Peter Polák, PhD. generálny riaditeľ sekcie farmácie a liekovej politiky MZ SR
- PharmDr. Peter Potúček, PhD. MSc., riaditeľ ŠUKL.

Dňa 13. apríla 2023 sa v priestoroch ZCHFP SR konalo zasadnutie PK pre farmáciu. Zasadnutia sa zúčastnili zástupcovia väčšiny členov pracovnej komisie. MUDr. Branislav Budke a prezident ZCHFP SR Ing. Roman Karlubík, MBA privítali zúčastnených a predstavili hlavnú tému zasadnutia: „Príprava stratégie a priorít pre ďalšie obdobie a definícia spoločných cieľov“ Následne prezident ZCHFP SR informoval zúčastnených o:

- Záujem odborárov o zrušenie všetkých mimoriadnych opatrení aj legislatívnych
- Postoj AZZZ k návrhu odborárov (neoficiálne stanovisko – súhlasné, avšak aby sa mimoriadne opatrenia rušili postupne)
- Informácie o výzvach
- Plán Obnovy
- Kompenzácie
- Informácie o rozpočte
- Lieková politika – prebrala štátna tajomníčka II. Mgr. Lenka Dunajová Družkovská (rezignovala na funkciu, zatiaľ zostáva vo funkcii, kým sa za ňu nenájde náhrada).

Program:

1. Zhodnotenie výsledku pripomienkovania a prijatia relevantných noviel zákonov a vyhlášok za uplynulé obdobie z pohľadu jednotlivých farmaceut. asociácií
2. Príprava stratégie a priorít pre ďalšie obdobie za jednotlivé asociácie a komoru a na záver definovanie spoločných cieľov

Návrhy GENAS do diskusie: zrušenie výnimky z fixného doplatku (zákon 363/2011)

- zosúladenie externého referencovania s odporúčaním EURIPID raz za 2 roky (zákon 363/2011)
- dovoz liekov s cudzojazyčným textom aj nad 1000 ks (zákon 362/2011) – návrh zaslaný aj cestou AZZZ na zasadnutie HSPR na 3.4. 2023
- technická úprava poplatkov/A3 žiadosti (zákon č.45/1995 Zákon o správnych poplatkoch) – taktiež by sa mala prerokovať na HSR dňa 3.4.2023
- emergentný systém

Návrhy AIFP do diskusie:

- Lepší prístup k moderným liekom
- Reforma liekovej politiky v podobe
 - Ochota platiť za rok života – je správne stanovená? (prelomové inovácie sa k nám totiž stále nedostávajú – dobiehame len rok 2018)
 - Cenové referencovanie (IRP)
 - Milosrdná liečba a daňové zaťaženie poskytovateľa daru
 - A3 žiadosti a dostupnosť liekov
- Zabezpečenie financovania
 - HDP = zvýšenie celkového percenta do zdravotníctva
 - Základ kalkulácie dopadov na rozpočet – UHP správa
- Dátová reforma
 - E-health – využitie potenciálu
 - Minimálne dostupné informácie o spotrebe
- Reforma NIHO
 - NIHO: fungovanie v iných referenčných krajinách – ako dosiahnuť konzistentnosť hodnotení
 - Vypracovanie hodnotiacich kritérií špecificky na hodnotenie vstupu lieku na SK trh
 - Implementácia medicínskeho hodnotenia liekov do SK postupov (EU JA)
- Legislatívna možnosť súbežného podávania A1E žiadostí a OCRN

Na záver generálna sekretárka Ing. Silvia Surová, informovala o návrhu 5 MSs na celkovú reštrikciu PFAS (cca 10 000 látok), ktorá sa dotýka aj liekov a medicínskych pomôcok.

Dňa 24. apríla 2023 sa v priestoroch ZCHF SR konalo zasadnutie PK pre farmáciu. Zasadnutia sa zúčastnili zástupcovia väčšiny členov pracovnej komisie. Generálna sekretárka Ing. Silvia Surová privítala všetkých účastníkov.

MUDr. Branislav Budke informoval zúčastnených o rokovaní zdravotníckej sekcie v rámci AZZZ, kde boli zaslané kľúčové priority členov PK.

Ing. Iveta Pálešová (AIFP) vyzvala zúčastnených, aby liekovú politiku spoločne tlačili prostredníctvom ZCHF SR cez AZZZ SR, aby sa viac dostala do povedomia a stala sa kľúčovou témou. Ďalej navrhla, aby sa cez AZZZ SR snažila presadiť reforma NIHO. Informovala, že sa pripravuje revízia smernice o čistení komunálnych vôd, v rámci tejto revízie sa má rozšíriť zoznam rozšírenej zodpovednosti výrobcov, kde majú patriť aj výrobcovia liekov. Komisia svoj návrh podkladá argumentom, že 92 % toxických mikropolutantov, ktoré sa našli v odpadových vodách EÚ, pochádza z liekov a kozmetiky. V rámci nového systému rozšírenej zodpovednosti výrobcov by sa preto od výrobcov malo vyžadovať, aby zaplatili náklady na ich odstránenie.

PharmDr. Michaela Palagyi, PhD. informovala o predpripravených materiáloch, ktoré majú prerokované s AIFP. Materiál obsahuje 4 body (na 3 sa zhodli na 1 nie). Je naplánované stretnutie, ktoré bude iniciovať AIFP s ostatnými združeniami v rámci PK a do konca júna budú sfinalizované spoločné strategické body a oblasti spolupráce.

Aktivity na obdobie jún – december 2023

- Sledovanie liekových zákonov, a v prípade potreby aktívne navrhovanie riešení pri problematických bodoch v liekovej legislatíve
- Analyzovanie dopadu novej legislatívy na pacienta a priemysel
- Príprava strategickej komunikácie s novou vládou

4.8 Pracovná komisia pre odborné vzdelávanie

Základné poslanie

Poslaním pracovnej komisie pre odborné vzdelávanie pri ZCHF SR je odborná pomoc pri dosiahnutí štruktúry absolventov v súlade s potrebami zamestnávateľov a zlepšenie ich odbornej pripravenosti na prácu prostredníctvom podávania návrhov, pripomienok a podnetov k problematike odborného vzdelávania a prípravy žiakov stredných odborných škôl.

Aktuálne zloženie

Mgr. Peter ŠTEFÁNIK, CONTINENTAL MATADOR RUBBER, s. r. o., predseda PK

Ing. Alena ČEKELOVÁ, CHEMOSVIT, a. s.

Prof. Ing. Anton GATIAL, DrSc., FCHPT STU

Ing. Silvia KARÁSIKOVÁ, DUSLO, a. s.

RNDr. Eva NEBUSOVÁ, SOŠ Svit

Ing. Zuzana ROSTA DOLNÍKOVÁ, FORTISCHEM, a. s.

Ing. Viera ŽATKOVIČOVÁ, ŠIOV

Prehľad aktivít za obdobie jún 2022 – máj 2023

- Zapojenie podnikov do akreditácie FCHPT STU;
- Pripomienkovanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- Posúdenie k témam teoretickej a praktickej časti odbornej zložky maturitných skúšok na stredných odborných školách.

Príprava na duálne vzdelávanie – Chemosvit, a. s.

Dňa 12. júla 2022 sa konala obhliadka pripravenosti priestorov spoločnosti Chemosvit Folie, a. s. na duálne vzdelávanie, ktorá je súčasťou overenia spôsobilosti zamestnávateľa poskytovať praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania. Komisia pracovala v zložení: Ing. Silvia Surová (ZCHFP SR), Ing. Viera Žatkovičová (ŠIOV), Ing. Zoltan Krascsenitz (BIONT). Pri vzdelávaní technika v chemickej výrobe bude spoločnosť spolupracovať so SOŠ vo Svite.

Akreditácia vysokých škôl

V súvislosti s pripravovanými akreditáciami vysokých škôl sa 28. februára 2023 v priestoroch Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo konalo pracovné stretnutie k ich príprave z hľadiska potrieb praxe. Vysoké školy prešli dvojročnou etapou zavádzania vlastných mechanizmov riadenia kvality. Viaceré reorganizovali poskytované študijné programy, pracoviská a ich personálne zabezpečenie. Mali pri tom komunikovať aj s partnermi z praxe. Nadišiel čas posúdenia, ako úspešne úlohy zvládli. Odborné akreditačné panely posúdili vysoké školy a odporučili školám zlepšenia. Na stretnutí sa stručne informovalo o aktuálnom stave a nadchádzajúcich krokoch. Na zasadnutí sa zúčastnil pán Peter Štefánik ako zástupca z praxe (Continental Matador Rubber).

Program stretnutia:

1. Nový akreditačný rámec (ESG) a úloha agentúry.
2. Zavádzanie systémov riadenia kvality vzdelávania na vysokých školách.
3. Pripravované externé posudzovanie vysokých škôl, postupy a očakávania.
4. Diskusia zameraná na praktické skúsenosti so spolupráce VŠ s praxou – na čo klásť zvýšenú pozornosť (akcenty) pri akreditácii z pohľadu zabezpečovania a zlepšovania kvality.

Aktivity na obdobie jún – december 2023

Pre ďalšie obdobie členovia Pracovnej komisie pre odborné vzdelávanie pri ZCHFP SR budú pracovať na ďalších vzdelávacích programoch a vykonávať činnosti, ktoré napomáhajú naplneniu požiadaviek zamestnávateľov na zabezpečenie kvalifikovaných zamestnancov na všetkých úrovniach vzdelania, ktoré poskytujú stredné odborné školy.

Duál v sektore chémie

ZCHFP SR organizuje stretnutia a poskytuje poradenstvo ako sa zapojiť do duálneho vzdelávania. Viac informácií o duálnom vzdelávaní: <http://www.dualnysystem.sk/>.

4.9 Pracovná komisia pre IPKZ

Základné poslanie

Základným poslaním pracovnej komisie pre oblasť integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania životného prostredia (IPKZ) je sledovanie vývoja právnych predpisov pre uvedenú oblasť v rámci EÚ a SR. Aktívne sa zapájať do činností pri tvorbe národnej legislatívy v spolupráci s jednotlivými členmi ZCHFP SR, analyzovať a prezentovať novú legislatívu a jej dopady na priemysel, riešenie konkrétnych otázok v tejto oblasti v rámci ZCHFP SR, s tvorcami národnej legislatívy ako aj s orgánmi štátnej správy.

Aktuálne zloženie

Ing. Richard KATUNSKÝ, DUSLO, a. s., predseda PK
RNDr. Mária DANIŠOVÁ, FORTISCHEM, a. s.
Ing. Karina PAULÍNY, PhD. DETOX, a. s.

Mgr. Ľubomír HRIC, PhD., SLOVZINK, a. s.
Ing. Jana MRLLÁKOVÁ MOLDOVÁ, DUSLO, a. s.
Ing. Silvia SUROVÁ, ZCHFP SR

Prehľad aktivít za obdobie jún 2022 – máj 2023

Pracovná komisia IPKZ v rámci svojej činnosti za uplynulý rok sledovala legislatívu týkajúcu sa oblasti integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania životného prostredia. PK spolupracuje aj s Pracovnou komisiou pre BAT a BREF.

A. Revízia smernice IED

IED – pozícia chemického priemyslu

Dňa 19. októbra 2022 bolo zaslané stanovisko ZCHFP SR na MŽP SR riaditeľke odboru integrovanej prevencie Ing. Alžbete Takáčovej PhD. List bol zaslaný z dôvodu, že Európska komisia v apríli 2022 zverejnila návrh aktualizovanej smernice o priemyselných emisiách (IED), ktorá reviduje smernicu IED prijatú v roku 2010. Toto opatrenie predstavuje kľúčovú prioritu pre chemický priemysel na národnej a aj európskej úrovni. Európsky chemický priemysel sa zaviazal dodržiavať Európsku zelenú dohodu a pre náš priemysel je zníženie priemyselných emisií jedným z hlavných cieľov.

ZCHFP SR v liste uviedlo štyri kľúčové témy, ktoré sú nevyhnutné, aby nové IED umožnilo transformáciu európskeho priemyslu a zároveň zabezpečilo jeho konkurencieschopnosť:

1. Povoľovanie (dodržiavanie rozsahov pre súvisiace úrovne emisií; ponechať súvisiace úrovne výkonu nezáväznú).
2. Inovačné a transformačné plány (časové rámce vhodné na daný účel a jasné dôsledky, ak vznikajúce technológie nespĺňajú úrovne zhody; úrovne emisií súvisiace s vznikajúcimi technikami musia zostať nezáväznú; plány transformácie by mali byť orientačné na úrovni spoločnosti).
3. Systémy riadenia (byrokratické požiadavky bez dodatočných výhod – ako systém environmentálneho manažérstva alebo systém chemického manažérstva – musia zostať orientačné na podnikovej úrovni a musia byť nezáväznú).
4. Pokuty, náhrada škody na zdraví a dôvernitosť vo Forum podľa článku 13:
 - Sankcie: Komisia navrhuje, aby sankcie za porušenie povolenia/IED zahŕňali sankcie úmerné obratu. Sankcie by však mali zostať primerané povahe protiprávneho konania. Hlavným cieľom pokút by malo byť zbavenie výhod plynúcich z nedodržiavania pravidiel bez toho, aby boli neprimerané.
 - Kompenzácia:
 - Riziko zneužitia súdneho sporu. Umožnenie tretím stranám zastupovať občanov v hromadných žalobách pred občianskymi súdmi, ktoré ich oslobodí od povinnosti preukázať príčinnú súvislosť medzi porušením povolenia a ujmom na zdraví, povedie k zneužívaniu súdneho sporu.
 - Dôkazné bremeno. Navrhované prenesenie dôkazného bremena je v rozpore so zásadami zákonnosti a riadneho procesu a nie je v súlade so smernicou EÚ 2020/1828 o žalobách v zastúpení na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Dôkazné bremeno by malo zostať na navrhovateľovi v súlade s vnútroštátnymi pravidlami o dokazovaní a občianskom súdnom konaní.
 - Nedostatok primeraných záruk. Je potrebné zabezpečiť, aby kolektívne žaloby mohli iniciovať len oprávnené subjekty, ktoré sú vybavené na podávanie takýchto nárokov, nezávislé od akejkoľvek tretej strany financujúcej žalobu, a ktoré budú skutočne konať v záujme ľudí, ktorých zastupujú. V návrhu Komisie v tomto smere chýbajú záruky.

- **Dôvernosť:** Umožnenie prístupu tretích strán ku komerčne citlivým informáciám predloženým priemyselnými závodmi v kontexte procesu BREF na základe dohody o mlčanlivosti s Komisiou znevýhodňuje zástupcov priemyslu a neposkytuje primeranú ochranu tým subjektom, ktoré dodávajú údaje Komisii.

IED – pozícia ZCHF SR

Dňa 1. februára 2023 zaslal ZCHF SR na RNDr. Annu Bohers, PhD. z odboru integrovanej prevencie a BAT Centrum MŽP SR list, kde predstavil pozíciu ZCHPF SR v súvislosti s návrhmi smernice o priemyselných emisiách (IED) a Portálu priemyselných emisií (IEP). Informácie o pozícii k IED nájdete v 10-bodovom pláne účinnej revízie IED [tu](#).

IED – listy na europoslancov

ZCHF SR zaslal listy na europoslancov, ktorí sú vo výbore pre priemysel, výskum a energetiku a vo výbore pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín v súvislosti s návrhmi smernice o priemyselných emisiách (IED) a prezentoval stanovisko zväzu a hodnotenie pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré predložil výbor ITRE, vzhľadom na ďalšie kroky pred hlasovaniami výboru ITRE (očakávanie hlasovanie 27.3.2023).

B. Novela zákona IPKZ

Prvé kolo rozporového konania - IPKZ

Dňa 9. februára 2023 sa konalo rozporové konanie prostredníctvom MS Teams ku zákonu, ktorým sa mení a dopĺňa *zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov*. Za ZCHF SR sa rozporového konania zúčastnili Ing. Karina Paulíny, PhD. (Detox), Ing. Richard Katunský (Duslo), RNDr. Mária Danišová (Fortischem), Ing. Zuzana Gocníková (Duslo), Ing. Silvia Surová a Ing. Lucia Košická, PhD.

Stretnutie so zástupcami MŽP SR

Dňa 14. februára 2023 sa konalo online pracovné zasadnutie k zákonu o Integrovanej prevencii a kontrole znečistenia, ktorého sa zúčastnil Ing. Richard Katunský a Ing. Zuzana Gocníková (Duslo) a generálna sekretárka ZCHF SR Ing. Silvia Surová a zástupcovia MŽP SR. Témou stretnutia bolo predstavenie spojenia procesov EIA a IP.

Druhé kolo rozporového konania na úrovni štatutárov - IPKZ

Nakoľko aj po rozporovom konaní na expertnej úrovni pretrváva k niektorým pripomienkam rozpor, ministerstvo MŽP SR zvolalo dňa 29. marca 2023 II. kolo rozporového konania ku zákonu, ktorým sa mení a dopĺňa *zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov*, na úrovni štatutárov. Pán minister životného prostredia SR poveril vedením tohto rozporového konania štátneho tajomníka Juraja Smatanu. Rozporové konanie na úrovni štatutárov bolo spojené s prezentáciou procesov EIA a IPKZ. Rozporové konanie sa konalo online formou prostredníctvom aplikácie MS Teams. Za ZCHF SR sa rozporového konania zúčastnili Ing. Richard Katunský a Ing. Zuzana Gocníková (Duslo).

Návrh zákona išiel dňa 3. apríla 2023 na HSR s rozporom. ZCHF SR trvalo na stanovisku z RK:

1. Navrhujeme aby bol predložený návrh zmeny zákona č. 39/2013 Z.z. zúžený len na oblasť riešenia problematiky skládok odpadov, ktorá je aj podľa slov predstaviteľov MŽP SR kľúčová.
2. Navrhujeme, aby sa tá časť novely zákona č 39/2013 Z.z., ktorá sa netýka problematiky skládok odpadov stiahla z MPK. Aj po dnešnom rozporovom konaní vidieť mnoho nedoriešených procesných otázok okolo spájania procesov EIA a IPKZ, ktoré nie sú zapracované v novele zákona. Navrhujeme preto, aby sa procesné zmeny súvisiace s reformou stavebnej legislatívy a s reformou spájania procesov EIA a IPKZ konzultovali najprv v rámci zriadenej pracovnej expertnej skupiny pre novelu zákona č. 39/2013 Z.z.. V rámci konzultácii žiadame, aby sa pri nastavovaní procesov prihliadalo už aj na pripravovanú novelu zákona č. 24/2006 Z.z., kde sa nastavuje nový proces integrovaného konania, ako aj na pripravovaný nový zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý je momentálne v PPK a kde bude dostatočný priestor pre posúdenie navrhovaných postupov a ich prípadné pripomienkovanie. Po vyriešení všetkých procesných problémov navrhujeme, aby sa materiál predložil opäť do MPK na pripomienkovanie.

Zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia sa po rozporových konaniach a prerokovaní na HSR nedostal do Národnej rady.

C. Novela EIA a IPKZ zákona v rámci predkladaného návrhu zákona v súvislosti s reformou stavebnej legislatívy (tlač. 1505)

Návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Jaroslava KARAHUTU, Jozefa LUKÁČA a Miloša SVRČEKA na vydanie zákona o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti ochrany životného prostredia v súvislosti s reformou stavebnej legislatívy (tlač. 1505).

Návrh zákona:

- rieši spojenie procesov EIA a konania o stavebnom zámere do jedného integrovaného konania,
- rieši začlenenie procesov EIA do integrovaného povoľovania podľa zákona o IPKZ,
- nerieši odčlenenie konania o stavebnom zámere z integrovaného povoľovania podľa zákona o IPKZ,
- ustanovuje SIŽP ako špeciálny stavebný úrad pre integrované konanie,
- začlenením procesov EIA do integrovaného povoľovania podľa zákona o IPKZ ustanovil SIŽP ako príslušný orgán pre procesy EIA.

Rozporové konanie – EIA a IPKZ vo vzťahu k stavebnej legislatíve

K uvedenému návrhu zaslal ZCHF SR nasledovné pripomienky:

- aby boli do integrovaného konania začlenené všetky procesy podľa § 18 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z. a zároveň,
- aby mal prevádzkovateľ možnosť voľby pri výbere procesu integrovaného konania.

Dňa 21. apríla 2023 sa konalo online rozporové konanie ku návrhu zákona, kde boli odkonzultované pripomienky. Za ZCHF SR sa rozporového konania zúčastnil Ing. Richard Katunský (Duslo). Pripomienky boli v plnom znení akceptované.

Návrh zákona (tlač 1505) bol parlamentom prijatý dňa 10.05.2023. Podľa čl. 102 ods. 1 písm. o) Ústavy Slovenskej republiky vrátila Prezidentka SR Národnej rade Slovenskej republiky

zákon z 10. mája 2023 o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti ochrany životného prostredia v súvislosti s reformou stavebnej legislatívy (ďalej len „schválený zákon“) na opätovné prerokovanie.

Požiadavka ZCHFP na odčlenenie procesu integrovaného povoľovania od konania o stavebnom zámere z dôvodu minimalizovania zmien integrovaného povolenia a skrátenia doby povoľovacích procesov ostáva naďalej nevyriešená. Na základe schváleného zákona môže byť požiadavka na minimalizovanie zmien integrovaného povolenia negovaná. V prípade, že prevádzkovateľ bude povoľovať činnosť, ktorá spadá pod integrované povoľovanie a táto činnosť musí byť posúdená z pohľadu vplyvu na životné prostredie, ako aj stavebne povolená, môže nastať situácia, že si prevádzkovateľ zvolí konanie mimo integrovaného konania (v súčasnosti nepoznáme požiadavky na obsahovú náplň žiadosti pre konanie o stavebnom zámere), čo bude znamenať, že:

- v prvom kroku sa bude realizovať konanie o vydaní integrovaného povolenia alebo zmeny integrovaného povolenia, ktorého súčasťou je posudzovanie vplyvov činnosti na životné prostredie,
- v druhom kroku sa bude realizovať po posúdení činnosti konanie o zmene integrovaného povolenia, ktorého súčasťou bude konanie o stavebnom zámere a návrh záväzných podmienok prevádzky.

Požiadavka na minimalizáciu zmien integrovaného povolenia sa tak naopak otočí a zmien bude viac. Uvedené bude predmetom konzultácií s dotknutými ústrednými orgánmi ako aktivita pre obdobie jún – december 2023.

Aktivity na obdobie jún – december 2023

Hlavnou prioritou komisie je sledovanie legislatívneho procesu novelizácie zákona č. 39/2013 o IPKZ, a v prípade potreby aktívne riešenie problémov pri uplatňovaní daného zákona v praxi.

4.10 Pracovná komisia pre SEVESO III

Základné poslanie

Dôvodom vzniku pracovnej skupiny SEVESO III bolo zabezpečiť koordinovaný postup v príprave legislatívy v oblasti prevencie závažných priemyselných havárií, výmena skúseností pri aplikácii legislatívy na úseku prevencie závažných priemyselných havárií v jednotlivých podnikoch.

Aktuálne zloženie

- Ing. Peter ŠEMRINEC, FORTISCHEM, a. s.
- Ing. Róbert BACHRATÝ, CHEMOLAK, a. s.
- Ing. Svetlana GUBICOVÁ, DUSLO, a. s.
- Ing. Lucia HUMAJOVÁ, VEGUM a. s.
- Ing. Anton MARCI, DUSLO, a. s.
- p. Ján MICHALEC, DUSLO, a. s.
- Ing. Miroslav SLOVÁK, SANECA PHARMACEUTICALS, a. s.
- Ing. Eva VÁCLAVOVÁ, SLOVECA SASOL SLOVAKIA, spol. s r. o.
- Ing. Jana ŽIAČIKOVÁ, CONTINENTAL MATADOR RUBBER, s. r. o.

Prehľad aktivít za obdobie jún 2022 – máj 2023

V hodnotenom období bola činnosť Pracovnej komisie zameraná predovšetkým na spoluprácu pri riešení aktuálnych otázok a požiadaviek plnenia povinností podľa zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií.

Novelizácia zákona 128/2015

V roku 2023 je naplánovaná novelizácia zákona 128/2015 o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zväz spolupracuje s riaditeľkou odboru environmentálnych rizík a biologickej bezpečnosti na MŽP SR – Ing. Henrietou Čajkovou, ktorej ZCHFP SR navrhol spoluprácu pri novelizácii zákona v pracovnej skupine SEVESO III pri ZCHFP SR. V nadväznosti na prechádzajúcu komunikáciu ZCHFP SR poslal 4. januára 2023 Ing. Čajkovej žiadosť o úpravu zákona, ktorá by vyriešila problém právneho vákuu v medzičase od odovzdania správy a doručenia stanoviska MŽP SR a riešila by aj neistotu prevádzkovateľov v tomto období.

Aktivity na obdobie jún – december 2023

Cieľom skupiny na ďalšie obdobie je podieľať sa na pripomienkovaní a príprave novely zákona o prevencii závažných priemyselných havárií. Podieľať sa na výmene skúseností s platnou vyhláškou v rámci pracovnej skupiny ako aj pomáhať pri riešení vzniknutých havárií, prípadné možné konzultácie s pracovníkmi MŽP SR. Aktivity budú ďalej smerované k vzájomnej informovanosti o prebiehajúcich koordinovaných kontrolách v jednotlivých podnikoch v zmysle nového zákona o prevencii závažných priemyselných havárií s cieľom optimalizovať postupy v riadení prevencie ZPH.

4.11 Pracovná komisia pre odpady a obaly

Základné poslanie

Poslaním pracovnej komisie je spolupráca s orgánmi štátnej správy pri príprave, zavádzaní a implementácii legislatívy tak, aby zohľadňovali potreby a požiadavky členských organizácií zväzu.

Aktuálne zloženie

RNDr. Mária DANIŠOVÁ, FORTISCHEM, a. s.
JUDr. Lenka KATRÍKOVÁ, STENTORS ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA s. r. o.
Ing. Richard KATUNSKÝ, DUSLO, a. s.
Ing. Marek KAVECKÝ, FORTISCHEM, a. s.
Ing. Peter MOJTO, CONTINENTAL MATADOR RUBBER, s. r. o.
Ing. Karina PAULÍNY, DETOX, s. r. o.
Ing. Peter REPČÍK, CHEMOSVIT, a. s.
Ing. Maroš FILČÁK, BASF SLOVENSKO, a. s.

Prehľad aktivít za obdobie jún 2022 – máj 2023

V predchádzajúcom období sa členovia PK podieľali na pripomienkovaní:

- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o evidencnej a ohlasovacej povinnosti

Rozporové konanie k vyhláske MŽP

Dňa 14. decembra 2022 sa konalo rozporové konanie k vyhláske Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláska MŽP SR č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov. Rozporového konania sa za ZCHFP SR zúčastnil Ing. Richard Katunský (Duslo). ZCHFP SR malo 4 pripomienky k uvedenému materiálu a rozpor bol odstránený pri všetkých pripomienkach.

Hodnotenie perzistencie alternatív k mikroplastom – stanovisko BASF

Biologicky rozložiteľné materiály budú dôležitou, ak nie jedinou náhradou v mnohých aplikáciách zámerne pridávaných mikroplastov. Inovácie v tejto oblasti preto musia byť chránené. To si vyžaduje realistické a použiteľné testovacie kritériá, ako ich navrhla Európska chemická agentúra (ECHA). Uprednostňovať by sa mali kritériá špecifické pre polyméry. Obmedzením zámerne pridávaných mikroplastov sa EÚ snaží obmedziť emisie „mikroplastov“ (v súčasnosti označovaných ako „mikročastice syntetických polymérov“), t. j. malých perzistentných častíc obsahujúcich pevný syntetický polymér, a zabrániť tak hromadeniu takýchto častíc v životnom prostredí. Keďže biologicky rozložiteľné materiály nie sú perzistentné, neprispievajú k tomuto efektu hromadenia. Sú preto udržateľnou alternatívou konvenčných polymérov, v dôsledku čoho sú vylúčené z obmedzenia. V rámci výskumného projektu iniciovaného programom CEFIC LRI a realizovaného vo výskumnom inštitúte Fraunhofer, vedci hodnotili aktuálnu situáciu týkajúcu sa hodnotenia perzistencie, okrem iného, aj polymérnych materiálov. V jednej z pracovných úloh skúmali podobnosti a rozdiely v správaní prírodných a syntetických polymérov pri degradácii. Práca bola nedávno ukončená a autori pripravujú publikáciu výsledkov.

Prírodné polyméry ako je prírodný kaučuk, celulóza, hemicelulóza, škrob, lignín, chitín a kutín, sú dôležitými stavebnými prvkami biologických organizmov. Sú súčasťou každého prírodného prostredia a uvoľňovanie alebo výskyt týchto látok sa nepovažuje za problematické. Uplatnením regulačných kritérií perzistencie z prílohy XIII k nariadeniu REACH by sa však mnohé z týchto prírodných polymérov označili za perzistentné alebo dokonca veľmi perzistentné. Na druhej strane sa táto perzistencia očakáva, pretože odráža potrebu biologických organizmov po odolnom materiáli, napríklad za účelom ochrany organizmu pred škodlivými vonkajšími vplyvmi.

Napriek tomu vidíme, že aj tieto „perzistentné“ prírodné polyméry príroda nakoniec odstráni a recykluje. Biomasa, t. j. tvorba novej biologickej hmoty, ktorá sama osebe obsahuje nové prírodné polyméry, je typickým konečným bodom degradácie týchto materiálov. Mnohé skúšobné metódy biologickej odbúrateľnosti však používajú respirometrické ukazovatele, ako je premena na CO₂ alebo spotreba O₂, čím sa zameriavajú len na využitie testovanej látky ako zdroja energie a sú slepé voči premene na novú biomasu. Je u nich teda tendencia podhodnocovania rozložiteľnosti testovanej látky. Tým sa najmä testovacie normy ISO dostávajú skôr do blízkosti prísnych skríningových testov v štandardnej schéme hodnotenia.

Stručne povedané, autori uvedenej štúdie dospeli k záveru, že súčasné kritériá uvedené v prílohe XIII k nariadeniu REACH nemožno primerane uplatniť na polyméry, a to ani na prírodné ani na syntetické polyméry. Skôr považujú za potrebné stanoviť kritériá špecifické pre jednotlivé polyméry, ktoré by umožnili primerané hodnotenie ich nebezpečnosti. Pri navrhovaní týchto kritérií by sa malo brať do úvahy správanie prírodných polymérov pri degradácii. Počas vypracúvania stanoviska agentúra ECHA túto tému dôkladne preskúmala. Vo svojej podkladovej dokumentácii navrhla vhodnú schému testovania, pričom stanovila dostatočne vysoké kritériá, ktoré by zabezpečili účinnú ochranu ľudí i životného prostredia, a zároveň by bola uskutočniteľná. Ako je vysvetlené vyššie, nie všetky uvedené metódy sú už v súčasnosti technicky aplikovateľné na polymérny a časticový materiál a kritériá by sa mali prehodnotiť

s prihliadnutím na správanie prírodných polymérov pri degradácii. Napriek tomu navrhovaná schéma poskytuje pevný základ smerujúci k spoľahlivým kritériám, pričom uznáva bezprostrednú potrebu regulačných kritérií.

Výbor pre hodnotenie rizík (RAC) vo svojom vyjadrení navrhol ešte prísnejšie kritériá než agentúra ECHA, predovšetkým testovanie vo viacerých zložkách životného prostredia namiesto testovania len v príslušnej zložke. To by viedlo k výraznému navýšeniu úsilia i času vynaloženého na testovanie bez toho, aby jeho výsledkom bola dodatočná ochrana, a potenciálne by to viedlo k vylúčeniu sľubných produktov. Testy ISO na úrovni 4 sú svojou povahou porovnateľné s bežnými skriningovými testovacími metódami pre rozpustné chemické látky (úroveň 1 – 3, ale nevhodné pre pevné materiály), a preto sú navrhnuté tak, aby samy osebe dokazovali všeobecnú biologickú odbúrateľnosť vzorky. Výbor RAC však nesprávne pochopil povahu testov a ich vedecký základ, v dôsledku čoho ich zaradil na rovnakú úroveň ako simulačné testy (úroveň 5), a preto požaduje, aby sa vykonali viaceré testy.

Táto ďalšia prekážka je vrcholom už i tak náročného inovačného procesu, nakoľko alternatívy musia zodpovedať súčasnému produktom aj z hľadiska funkčnosti. Navyše, ako je uvedené vyššie, požiadavky v návrhu agentúry ECHA sú už teraz náročné: presahujú rýchlosť degradácie, ktorú dosahujú mnohé prírodné materiály, ktoré sa vo všeobecnosti nepovažujú za problematické. Polyméry vďaka svojej všestrannosti ponúkajú funkcie, ktoré umožňujú existenciu mnohých aspektov nášho moderného života. Syntetické polyméry je možné prispôbiť potrebám jednotlivých aplikácií. Domnievame sa, že spojenie tejto všestrannosti s biologickou odbúrateľnosťou je riešením ako zachovať výhody výrobkov, ktoré dnes obsahujú mikroplasty, a zároveň zabrániť emisiám týchto mikroplastov.

To si vyžaduje v tejto oblasti neustále inovácie. Kritériá biologickej odbúrateľnosti musia byť dostatočne prísne, aby sa vylúčili problematické materiály, ale latka nesmie byť nastavená zbytočne vysoko, pretože by sa tým brzdil alebo predražoval vývoj takýchto alternatív. To by viedlo nielen k zvýšeniu cien alebo dokonca k strate niektorých výrobkov, ale zabrzdiť by to aj vývoj nových, inovatívnych produktov.

V nadväznosti na komplexnú prácu agentúry ECHA odporúčame výboru REACH, aby prijal kritériá biologickej odbúrateľnosti ako ich navrhla agentúra ECHA vo svojom podkladovom dokumente (a nie kritériá výboru RAC), a aby podporil vývoj testov a kritérií biologickej odbúrateľnosti špecifických pre polyméry, ktoré sú vhodné na daný účel.

Aktivity na obdobie jún – december 2023

V nasledujúcom období budú priority PK sústredené na monitorovanie praktických dopadov noviel zákona o odpadoch, resp. vykonávacích vyhlášok na kvalitu podnikania v odvetví chemického a farmaceutického priemyslu a aktívna účasť na pripomienkovom konaní, a v prípade potreby účasť na stretnutí s predstaviteľmi z MŽP SR.

4.12 Pracovná komisia pre envirozát'áže

Základné poslanie

Pracovná komisia pre envirozát'áže vznikla z dôvodu potreby likvidácie starých zát'azí.

Aktuálne zloženie

RNDr. Mária DANIŠOVÁ, FORTISCHEM, a. s.
Ing. Miroslav SLOVÁK, c

Aktivity na obdobie jún – december 2023

Aktívne sa podieľať na zlepšovaní legislatívny na úseku environmentálnych zát'azí.

4.13 Pracovná komisia pre vodu

Základné poslanie

Pracovná komisia pre vodu sa venuje právnym predpisom v oblasti vodného hospodárstva.

Aktuálne zloženie

Ing. Mária ČEPELÁKOVÁ, DUSLO, a. s., vedúca PK

RNDr. Mária DANIŠOVÁ, FORTISCHEM, a. s.

Ing. Jana ŽIAČIKOVÁ, CONTINENTAL MATADOR RUBBER, s. r. o.

Prehľad aktivít za obdobie jún 2022 – máj 2023

V hodnotenom období sa členovia skupiny podieľali na sledovaní legislatívy týkajúcej sa vodného hospodárstva.

Dialóg o vode a pôde III

Dňa 26. augusta 2022 sa hybridnou formou konalo pracovné stretnutie, ktoré organizovalo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR s témou „Dialóg o vode a pôde III“, ktorého cieľom bolo viesť dialóg s dotknutými subjektami v hospodárstve a pôdohospodárstve o vode a pôde v čase meniacej sa klímy. Súčasťou stretnutia bolo aj predstavenie legislatívneho zámeru návrhu zákona o klimatickom fonde pre pôdu. Na pracovnom stretnutí sa za ZCHFP SR zúčastnili Barbora Čechová (Continental), Mária Danišová (Fortischem), Richard Katunský (Duslo) a Lucia Košická (ZCHFP SR).

Rozporové konanie – 200/2018 Z.z

Dňa 21. októbra 2022 sa konalo na ministerstve životného prostredia rozporové konanie k materiálu Vyhláška MŽP SR, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 200/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd. Na rozporovom konaní sa za ZCHFP SR online formou zúčastnila generálna sekretárka Ing. Silvia Surová, pripomienky vypracovala Ing. Mária Čepeláková z Dusla, a. s.

Na rozporovom konaní sa s MŽP dohodlo, že je potrebné zavedenie nových legislatívnych pojmov, ktorých znenie môžu odborníci v úvodnej fáze navrhnúť – priamo z praxe identifikovať, ktoré pojmy v predmetnej vyhláške absentujú, resp. s ktorými majú podniky problémy s výkladom pri inšpekciách.

Dohoda vo vyhláške MŽP SR č. 200/2018

V nadväznosti na rozporové rokovanie zo dňa 21. októbra 2022 k zásadným pripomienkam k návrhu novely vyhlášky MŽP SR č. 200/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd, MŽP v spolupráci s odborníkmi priamo z praxe zadefinovali pojmy, ktoré v predmetnej vyhláške absentovali alebo s ich výkladom mali podniky problém pri inšpekciách.

Aktivity na obdobie jún – december 2023

Spolupracovať s MŽP SR pri príprave novelizácie všetkých predpisov v oblasti vodného hospodárstva, pri implementácii smerníc a nariadení EÚ, EK a vyhodnocovať riziká a dopady týchto predpisov na členskú základňu zväzu.

4.14 Pracovná komisia pre BAT a BREF

Základné poslanie

Pracovná komisia vznikla za účelom vytvorenia informačnej platformy pre členov ZCHFP SR o príprave nových a aktualizácii starších dokumentov BREF popisujúcich najlepšie dostupné techniky (BAT) pre prevádzky, na ktoré sa vzťahuje zákon o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia (IPKZ). Zároveň ide o možnosť zasiahnuť do prípravy týchto dokumentov, a tým ochrániť prevádzkovateľov pred ohrozeniami z obmedzenia alebo zastavenia výroby, resp. vynaloženia neakceptovateľných finančných prostriedkov na zosúladenie prevádzok s požiadavkami techník popisujúcich v Záveroch BAT.

Základným poslaním PK je informovať členské subjekty o stave prípravy nových a aktualizovaných BREF-dokumentov, a aktívna spolupráca pri spracovávaní dokumentov vrátane prístupu do databázy BATIS pri Európskej kancelárii pre IPPC v Seville. PK zároveň ponúka možnosť vzájomnej komunikácie medzi členmi ZCHFP SR so zástupcami MŽP SR, MH SR a SIŽP a komunikáciu s CEFIC na príprave pozičných dokumentov a pripomienok k pracovným materiálom.

Aktuálne zloženie

RNDr. Ľubomír PANČIŠIN, DIAKOL STRÁŽSKE, s. r. o., vedúci PK
Ing. Branislav BREŽNÝ, VUCHT a. s.
RNDr. Mária DANIŠOVÁ, FORTISCHEM, a. s.
Ing. Igor ORŠULA, FORTISCHEM, a. s.
Ing. Igor GÁL, DUSLO a. s.
Ing. Zuzana GOCNÍKOVÁ, DUSLO a. s.
Mgr. Ľubomír HRIC, PhD., SLOVZINK a. s.,
Ing. Richard KATUNSKÝ, DUSLO a. s.
Ing. Vladimír PETRU, BASF SLOVENSKO spol. s r.o.
Bc. Ivan KOMPANÍK, DUSLO a. s.
Ing. Silvia SUROVÁ, ZCHFP SR
Ing. Veronika ŠABÍKOVÁ, DUSLO, a. s.
Ing. Jozef VESTENICKÝ, DUSLO, a. s.

Prehľad aktivít za obdobie jún 2022 – máj 2023

Smernica o priemyselných emisiách

Stretnutie s poslancom Európskeho parlamentu Michalom Wieszikom k návrhu Smernice o priemyselných emisiách sa 28. júna 2022 zúčastnili William Garcia, výkonný riaditeľ pre Health Safety and Environment, Cefic, Silvia Surová, generálna sekretárka ZCHFP SR, Martina Čirčová, Public Affairs, Cefic

Navrhované zmeny v Smernici:

- Preskúmanie povolení alebo stanovenia nových podmienok–uplatňovanie prísnejších emisných limitov
- Zriadenie Inovačného centra pre transformáciu priemyslu a emisie
- Pri energii, vode a materiáloch klásť väčší dôraz na efektívnosť využívania zdrojov a ich opätovné použitie
- Podpora používania bezpečnejších a menej toxických či netoxických chemikálií
- Techniky odstraňovania znečistenia a dekarbonizácie sa budú podľa možnosti využívať súčasne
- Zariadenia ťažobného priemyslu (bane), v ktorých sa ťažia kovy, prvky vzácnych zemín a priemyselné nerasty, vyňaté sú energetické nerasty ako uhlie a kamenivo z tvrdej horniny
- „Gigatovárne“ na výrobu batérií pre elektromobilitu: rastúce odvetvie, ktoré má význam pre transformáciu priemyslu; doplní sa tak nariadenie o batériách–vzhl'adom na veľké závody

- Väčšie chovy hovädzieho dobytku a ďalšie chovy ošípaných a hydiny: do rozsahu pôsobnosti smernice budú patriť všetky chovy hovädzieho dobytku, ošípaných a hydiny s viac ako 150 jednotkami hospodárskych zvierat.

Stretnutie bolo zamerané na tému nového návrhu Smernice o priemyselných emisiách, ktorý z pohľadu priemyslu v sebe nesie riziká veľkej administratívnej záťaže. Smernica má veľkú ambíciu pokryť všetky oblasti už aj zahrnuté inými legislatívami.

Stretnutie sa nieslo v duchu výmeny odborných názorov a priemysel sa snažil vysvetliť úskalia nových návrhov.

Zástupcovia priemyslu:

- namietali neúmerne rozšírenie zoznamu sledovaných chemických látok
- argumentovali potrebou zachovania rozsahu AEL podľa BATov (nie striktno požadovať najnižšiu úroveň)
- navrhovali nechať priestor povoľovacím národným autoritám
- vítali utvorenie Inovačného centra, ktoré by však malo využiť odborníkov tvoriacich jednotlivé BREF a byť pridružené JRC.

Bolo dohodnuté, že diskusia a komunikácia bude pokračovať s cieľom dosiahnuť dobre fungujúci povoľovací postup v EÚ.

Dňa 14. decembra 2022 sa v priestoroch ZCHFP SR konalo zasadnutie Pracovnej komisie pre BAT a BREF. Zasadnutia sa zúčastnili okrem členov skupiny aj zástupcovia Slovenskej inšpekcie životného prostredia – Ing. D. Šuleková, PhD., Ing. E. Oroszlányová, Ing. Z. Bienská a Ministerstva životného prostredia SR – Ing. A. Bohers, PhD. a Ing. C. Burda. Generálna sekretárka na úvod privítala všetkých zúčastnených hostí a prenechala slovo prezentujúcim.

Program bol nasledovný:

1. Závery BAT WGC, Ing. Dáša Šuleková, PhD., SIŽP a MŽP
2. BREF LVIC, Ing. Branislav Brežný, VUCHT a MŽP
3. Návrh novely zákona IPKZ – súčasný stav, Ing. Cyril Burda, SIŽP (diskusia)
4. Príprava novely smernice o priemyselných emisiách IED – pozícia priemyslu a autorít, Ing. Silvia Surová, ZCHFP, Ing. Anna Bohers, PhD., MŽP
5. Informácia o pripravovanom zasadnutí PK, Ing. Richard Katunský, Duslo, a. s.

Dňa 9. januára 2023 sa v priestoroch ZCHFP SR konal seminár Monitorovanie emisií, ktoré bolo súčasťou pracovného zasadnutia Pracovnej komisie pre BAT a BREF. Zasadnutia sa zúčastnili okrem členov skupiny aj zástupcovia Slovenskej inšpekcie životného prostredia – Ing. C. Burda, Ing. D. Šuleková, Ing. E. Oroszlányová, Ing. Z. Bienská a z Ministerstva životného prostredia – Ing. A. Bohers, PhD.

Generálna sekretárka privítala všetkých zúčastnených hostí a prenechala slovo Ing. R. Katunskému z Dusla, ktorý pomáhal zorganizovať seminár. Program bol nasledovný:

1. Aktívna diaľková detekcia
Ing. Samuel Horváth; Ivana Drobáňová, SEC Technologies, s. r. o.
2. Znižovanie imisí zápachu pach neutralizujúcimi látkami
Ing. Igor Kordoš; ČOVSPOL, a. s.

Spoločnosti predstavili svoje portfólio, techniky aké používajú, oboznámili zúčastnených s praktickým využitím podporenými reálnymi materiálmi. Spoločnosti ponúkli spoluprácu a konzultácie z dôvodu vytipovania čo podniky potrebujú merať. Potrebné informácie ako aj cenu služby poskytnú spoločnosti individuálne po konzultácii.

Na Ministerstvo životného prostredia prišla požiadavka zo Sevilly z technickej pracovnej skupiny LVIC BREF, aby vybrali v rámci Slovenska spoločnosť vhodnú enviro prevádzky („well-performing“) na zber dát. Do tohto zberu dát sa prihlásila spoločnosť Duslo a. s., ktorej bola odsúhlasená účasť na zbere dát.

Aktivity na obdobie jún – december 2023

Aktívna súčinnosť s BAT Centrom a MŽP SR zameraná na prípravu LVIC BREF, vzhľadom na jeho široký záber prevádzok spadajúcich pod legislatívu IPKZ.

4.15 Pracovná skupina pre BOZP

Základné poslanie

Pracovná skupina slúži ako fórum na výmenu informácií a skúseností z podnikovej praxe BOZP a požiarnej ochrany a na zjednotenie stanovísk pri pripomienkovaní legislatívy pre oblasť BOZP a požiarnej ochrany.

Aktuálne zloženie

Ing. Peter WEISS, CHEMOSVIT, a. s., vedúci PS
Martin KLENKOVIČ, AXXENCE SLOVAKIA, s. r. o.
Ing. Martin KOVÁR, DUSLO, a. s.
Ing. Jaroslav KRASŇAN, CONTINENTAL MATADOR RUBBER, s. r. o.
Ing. Miroslav SLOVÁK, SANECA PHARMACEUTICALS, a. s.
Ing. Peter ŠEMRINEC, FORTISCHEM, a. s.
Ing. Andrej UČNIK, RPC BRAMLAGE Veľký Meder s. r. o.
Ing. Miloš VAŠEK, DEXIS SLOVAKIA, s. r. o.

Prehľad aktivít za obdobie jún 2022 – máj 2023

- Pravidelné odborné konzultácie a výmena skúseností v rámci ZCHFP SR;
- Pripomienkovanie legislatívnych návrhov súvisiacich s problematikou BOZP a OPP;
- Monitorovanie praktického uplatňovania legislatívy o BOZP a OPP a jej dopad na podniky chemického a farmaceutického priemyslu;
- Pripomienkovanie nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko;
- Účasť na zasadnutiach akreditačnej komisie BOZP Národného inšpektorátu práce (komisia zriadená v zmysle § 28 zákona NR SR č.124/2005 Z.z. BOZP);
- Pravidelné odborné konzultácie a výmena skúseností medzi AZZZ SR a RÚZ SR – súčinnosť pri presadzovaní spoločných záujmov oboch združení zastupujúcich zamestnávateľov, znižovanie administratívnej a ekonomickej záťaže zamestnávateľov v súvislosti s plnením povinností BOZP;
- Účasť na seminári MPSVaR k problematike povinností zamestnávateľov v oblasti BOZP a o možnostiach znižovania administratívnej a ekonomickej záťaže.

Spolupráca s Národným inšpektorátom práce

Aj v tomto roku pokračovala platnosť významnej dohody medzi Národným inšpektorátom práce (NIP) a členmi tripartity. NIP ju uzatvoril s Konfederáciou odborových zväzov Slovenskej republiky (KOZ) a s Asociáciou zamestnávateľských zväzov a združení SR. Jej cieľom je zlepšenie ochrany zamestnancov pri práci, a to úpravou spolupráce všetkých strán dohody vo vybraných oblastiach. Spolupráca bude realizovaná najmä formou pracovných skupín, a to v oblastiach:

1. Legislatíva – spolupráca na tvorbe právnych predpisov Slovenskej republiky
2. Prevencia – propagácia, osvetá a mediálna kampaň
3. Vzdelávanie – odborné a celoživotné

4. Výmena informácií z účasti na národných a zahraničných pracovných skupinách, seminároch, konferenciách a iných odborných podujatiach

5. Čerpanie štrukturálnych fondov v rámci vhodných operačných programov a odporúčani na čerpanie týchto fondov

Pre zastupovanie záujmov Zväzu chemického a farmaceutického priemyslu SR a Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR k uplatňovaniu predmetnej dohody bol nominovaný Ing. Peter Weiss.

Aktivity PS na obdobie jún – december 2023

- Pravidelné odborné konzultácie a výmena skúseností v rámci ZCHF SR
- Pripomienkovanie legislatívnych návrhov súvisiacich s problematikou BOZP a OPP
- Navrhnuť a aplikovať vhodné opatrenia na zlepšenie, integrovať potreby a aktivity členských organizácií ZCHF SR
- Rozvíjanie spolupráce s RÚZ SR v oblasti BOZP a OPP.

4.16 Pracovná skupina pre chemickú legislatívu (REACH)

Základné poslanie

Pracovnú skupinu tvoria zástupcovia chemických a iných podnikov, ministerstiev – MH SR, MŽP SR. Cieľom aktivít PS je hlavne koordinácia implementácie európskych nariadení CLP a REACH.

Aktuálne zloženie

Ing. Silvia SUROVÁ, ZCHF SR

Ing. Adriana BELAVÁ, SLOVLAK KOŠECA, a. s.

RNDr. Ľuboš BEŇO, BUKÓZA Export – Import, a. s.

Ing. Silvia BOHÁČOVÁ, PhD., CMK s. r. o.

p. Boris BRIEDIK, SANECA PHARMACEUTICALS, a. s.

Ing. Martina ČECHOVÁ, CONTINENTAL MATADOR RUBBER, s. r. o.

Ing. Maroš FILČÁK, BASF SLOVENSKO, spol. s r. o.

Ing. Margita FLOROVIČOVÁ, DONAUCHEM, a. s.

Ing. Anton GAŽOVIČ, SANECA PHARMACEUTICALS, a. s.

Ing. Róbert GIRETH, GIROCHEM, s. r. o.

Ing. Renáta HOBLÍKOVÁ, CHEMOLAK, a. s.

p. Lenka KOPKOVÁ, GSK Consumer Healthcare Levice, s. r. o.

Ing. Ľudmila KOREŇOVÁ, FORTISCHEM, a. s.

Ing. Zoltán KRASCENITS, BIONT, a. s.

p. Michaela LIPTÁKOVÁ, AXXENCE SLOVAKIA, s. r. o.

Ing. Zuzana MAŤAŠOVSKÁ, BRENNTAG SLOVAKIA, s. r. o.

Mgr. Peter NEŠTEPNÝ, STENTORS ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA s. r. o.

Ing. Dušan PAVLOVIČ, SANECA PHARMACEUTICALS, a. s.

Ing. Agáta PULENOVÁ, BANCHEM, s. r. o.

Ing. Michaela REGINOVÁ, BANCHEM, s. r. o.

p. Šimon ŠPIREK, GSK Consumer Healthcare Levice, s. r. o.

Ing. Darina TOMANOCOVÁ, SLOVLAK KOŠECA, a. s.

Ing. Alena TRABALKOVÁ, CHEMOSVIT, a. s.

Ing. Hiyam VÁGNEROVÁ, DUSLO, a. s.

RNDr. Zuzana ZAJACOVÁ, EUROLEG s. r. o.

Prehľad aktivít za obdobie jún 2022 – máj 2023

- Poradenstvo v oblasti Nariadenia REACH a Nariadenia o Klasifikácii, balení a označovaní chemických látok a zmesí
- Webináre – Chemická legislatíva
- Aktívna spolupráca s Centrom pre chemické látky a prípravky, MH SR
- Pravidelné zasielanie informácií a relevantnej legislatívy

Aktivity na obdobie jún – december 2023

- Pripomienkovanie návrhov relevantnej chemickej legislatívy
- Poradenstvo členským organizáciám v oblasti plnenia povinností vyplývajúcich z nariadenia REACH.

4.17 Pracovná komisia Hasiči

Základné poslanie

PK Hasiči bola vytvorená na podnet Prezídia ZCHFP SR v marci 2019. Cieľom PK je riešiť organizačné a legislatívne otázky týkajúce sa podnikových hasičských zborov.

Aktuálne zloženie

- Ing. Oto REGEC, CHEMOSVIT, a. s., vedúci PK
- Ing. Tomáš DOMINIK, DUSLO, a. s.
- Ing. Maroš FILČÁK, BASF SLOVENSKO, spol. s r. o.
- Ing. Peter ŠEMRINEC, FORTISCHEM, a. s.
- Ing. Stanislav UJMIAK, CONTINENTAL MATADOR RUBBER, s. r. o.

Prehľad aktivít za obdobie jún 2022 – máj 2023

V hodnotenom období sa členovia skupiny podieľali na sledovaní relevantnej legislatívy.

Členovia pracovnej komisie sa zúčastnili webináru 18, kde im boli prezentované pripravované reštrikcie pre látky PFAS v hasiacich penách. Mgr. Anna Slimáková, PhD. z MH SR, CCHLaP prezentovala prehľad aktuálnych regulačných opatrení PFAS látok. Generálna sekretárka ZCHFP Ing. Silvia Surová prezentovala návrhy PFAS reštrikcie a Platformu PFAS. Prednáška bola z dielne Patricie Muñoz, ktorá je manažérkou sektorovej skupiny FPP4EU, CEFIC. Prednáška bola súčasťou webinára 16 - Chemická legislatíva – Perfluórované a polyfluórované alkylsulfonáty (PFAS). Prednášku na uvedenú tému mala Ing. Alena Krejčová, SCHP ČR, ktorý spolupracuje s MV - generálnym riaditeľstvom Hasičského záchranného zboru ČR.

Aktivity na obdobie jún – december 2023

- Pripomienkovanie návrhov relevantnej legislatívy
- Riešenie organizačných a legislatívnych otázok hasičských zborov členských podnikov

4.18 Pracovná komisia pre chemickú recykláciu

Základné poslanie

Novovzniknutá pracovná komisia pre chemickú recykláciu bola vytvorená v roku 2022 na podnet členských spoločností z dôvodu potreby venovať sa danej téme. Cieľom PK je riešiť legislatívne otázky týkajúce sa chemickej recyklácie.

Aktuálne zloženie

Ing. Branislav BREŽNÝ, VUCHT, a. s.

Ing. Maroš FILČÁK, BASF Slovensko, spol. s r. o., vedúci PK

Ing. Róbert ŠIMO, CHEMOSVIT, a. s.

Prehľad aktivít za obdobie jún 2022 – máj 2023

- Pracovné zasadnutia
- Sledovanie európskej legislatívy a materiálov k chemickej recyklácii
- Spolupráca s MŽP SR, Svazem chemického průmyslu ČR

Zasadnutia komisie

Dňa 6. septembra 2022 sa v priestoroch ZCHF SR konalo prvé zasadnutie Pracovnej komisie pre chemickú recykláciu. Zasadnutia sa zúčastnili Ing. Brežný (VUCHT), Ing. Filčák (BASF), Ing. Šimo (Chemosvit), dvaja hostia zo spoločnosti Eurex Oil Ing. Daniška a Bc. Danička. Za ZCHF SR sa zasadnutia zúčastnila generálna sekretárka Ing. Silvia Surová a Ing. Lucia Košická, PhD.

Generálna sekretárka na úvod privítala všetkých zúčastnených hostí a prenechala slovo Ing. Daniškovi, ktorý predstavil svoju spoločnosť EUREX OIL a informoval zúčastnených o prevádzke ktorú majú v spoločnosti Chemosvit.

Spoločnosť EUREX OIL vyvinula destilačno-rektifikačný systém na využitie plastového odpadu, pri ktorom sa tvorí minimálne množstvo emisií a produktom je pyrolýzny olej vhodný pre petrochemický priemysel na výrobu nových plastov. Diskutované boli otázky IPKZ povolenia, Ing. Daniška prezentoval ich postupy.

Následne prebiehala už len interná porada členov ZCHF SR:

Ing. Brežný mal prezentáciu na tému „Waste plastics to fuels“, kde informoval o projekte rafinácie pyrolýzneho oleja z plastov tak, aby bol olej použiteľný ako motorové palivo, respektíve na chemickú recykláciu plastov.

Dňa 14. decembra 2022 sa v priestoroch ZCHF SR konalo zasadnutie Pracovnej komisie pre chemickú recykláciu. Zasadnutia sa zúčastnili okrem členov skupiny aj zástupcovia Slovenskej inšpekcie životného prostredia – Ing. C. Burda, Ing. D. Šuleková, Ing. E. Oroszlányová, Ing. Z. Bienská a Ministerstva životného prostredia – Ing., PhD. A. Bohers.

Program bol nasledovný:

- Chemická recyklácia polyuretánov, Ing. Maroš Filčák, BASF Slovensko spol. s r. o.
- Chemická recyklácia na Slovensku (SIŽP a MŽP SR)
 - prehľad legislatívy – existujúca a chýbajúca z pohľadu p. Ing. Burdu a p. Ing. Šulekovej, proces schvaľovania
 - prehľad jednotiek na chemickú recykláciu (depolymerizácia, pyrolýza, atď.)
 - predstavy spolupráce SIŽP a MŽP s PK Chemická recyklácia, diskusia
- Chemická recyklácia v ČR – prehľad legislatívy, Ing. Silvia Surová.

Na záver prebehala diskusia a stanovili sa ciele pre pracovnú skupinu:

- Vzájomná informovanosť o novinkách v chemickej recyklácii
- Osloviť českých partnerov a pozvať ich na zasadnutie
- Osloviť zástupcov MŽP SR – obehové hospodárstvo, ochrana ovzdušia a pozvať ich na zasadnutie.

Dňa 12. apríla 2023 sa v priestoroch ZCHF SR konalo zasadnutie Pracovnej komisie pre chemickú recykláciu. Zasadnutia sa zúčastnili okrem členov skupiny aj zástupcovia Slovenskej inšpekcie životného prostredia - Ing. Dáša Šuleková, Ministerstva životného prostredia – Ing.

Cyril Burda, Ing., Anna Bohers, PhD., a Ing. Martina Štulajterová. Na základe požiadavky z minulého zasadnutia boli na stretnutie pozvaní aj zástupcovia Svazu chemického priemyslu ČR. Zúčastnili sa online formou a prezentovali poznatky chemickej recyklácie v Českej republike.

Program bol nasledovný:

- Online prezentácia legislatívy týkajúcej sa definície chemická recyklácia v ČR a aktivít ku chemickej recyklácii SCHP ČR
Ing. Ivan Souček, PhD., riaditeľ SCHP ČR, Ing. Jiří Reiss, SCHP ČR
- Mass balance, Packaging and Packaging Waste Regulation
Ing. Maroš Filčák, BASF
- Prezentácie konkrétnych zámerov recyklácie
- Diskusia k podpore chemickej recyklácie v SR a sprehľadneniu legislatívnych procesov.

Aktivity na obdobie jún – december 2023

- Vzájomná informovanosť o novinkách v chemickej recyklácii
- Spolupráca s Ministerstvom životného prostredia SR

4.19 Pracovná komisia Transition Pathway ChemSK

Základné poslanie

Novovzniknutá pracovná komisia pre bola vytvorená v roku 2023 v nadväznosti na nový oficiálny dokument prijatý Európskou komisiou – Postup transformácie chemického priemyslu EÚ ([Transition Pathway for EU chemical industry](#)). Ide o prvú správu svojho druhu, ktorú ponúka konkrétna oblasť európskeho priemyslu, bola prijatá Európskou komisiou a je plánom na dosiahnutie cieľov Európskej zelenej dohody.

Aktuálne zloženie

- RNDr. Ľubomír BEŇO, BUKOCEL, a. s.
- Vladimír PETRU, BASF SLOVENSKO, spol. s r.o.
- Ing. Jana ŽIAČIKOVÁ, CONTINENTAL MATADOR RUBBER, s. r. o.
- RNDr. Ľubomír PANČIŠIN, DIAKOL STRÁŽSKE, s. r. o.
- Ing. Branislav BREŽNÝ, DUSLO, a. s.
- Viktor NEMEČEK, ENVIRAL, a. s.
- Mgr. Jan KŘIČKA, FORTISCHEM a. s.
- Ing. Jaroslav MERVART, PhD., CHEMOSVIT ENERGOCHEM, a. s.
- Ing. Michal BRUCHÁČ, SLOVNAFT, a. s.

Prehľad aktivít za obdobie jún 2022 – máj 2023

Pracovná komisia, sa venuje príprave podkladov ako aj zhodnoteniu dopadu transformácie podľa projektu CEFICu iC2050. Projekt iC2050 počíta so štyrmi simuláciami ciest na dosiahnutie klimatickej neutrality chemického priemyslu EÚ.

Prvé zasadnutie Pracovnej komisie pre Transition Pathway ChemSK

Dňa 26. mája 2023 sa v priestoroch ZCHFP SR konalo prvé zasadnutie pracovnej komisie TP ChemSK. Na zasadnutí sa zúčastnili zástupcovia spoločností – RNDr. Ľubomír Beňo (BUKOCEL, a. s.), Ing. Branislav Brežný (Duslo, a. s.), Ing. Michal Brucháč (SLOVNAFT, a. s.), Mgr. Jan Křička a Ing. Mária Danišová (FORTISCHEM a. s.), Ing. Peter Repčík a Ing.

Jaroslav Mervart, PhD. (CHEMOSVIT ENERGOCHEM, a. s.), RNDr. Ľubomír Pančišin (DIAKOL STRÁŽSKE, s. r. o.) a Vladimír Petru (BASF Slovensko, spol.s r.o.).

Na zasadnutí sa zúčastnila Florie Gonsolin, riaditeľka projektov priemyselnej transformácie a Martina Čirčová (manažérka pre verejné záležitosti) z CEFIC, ktoré prišli prezentovať spôsob, metódy a rady pri vypracovaní materiálu transformácie pre chemický priemysel v SR.

Aktivity na obdobie jún – december 2023

Úlohou PK bude pripraviť podklady a analýzy, a na základe týchto údajov Deloitte vypočíta náklady na postup transformácie pre chemický priemysel na Slovensku podľa 4 scenárov. Viac o projekte iC2050 nájdete v kapitole 6.6.

5. Projekty

Neoddeliteľnou súčasťou aktivít ZCHFP SR je rozvíjanie medzinárodnej spolupráce formou riešenia projektov zameraných na odborné činnosti v oblasti vzdelávania, inovácií, chemickej legislatívy, bezpečnej prepravy chemických produktov a iných oblastí významných pre úroveň kvality podnikania v odvetví. Európske projekty sú prínosom pre členské organizácie, podporuje sa nimi vzájomná medzinárodná kooperácia chemického a farmaceutického priemyslu so vzdelávacími inštitúciami, organizáciami štátnej výkonnej moci a európskym chemickým priemyslom. V danom období sme spolu s partnermi podali žiadosti o nasledovné projekty.

5.1 Projekt Eco4Reg

Medzinárodný projekt cez program Erasmus+

Projekt Eco4reg je projekt, ktorý je zameraný na vytvorenie učebného plánu pre sektor náterových látok, dekorovanie (stavebníctvo). Cieľom projektu Eco4Reg je modernizovať ponuku kvalifikácie v tomto sektore vytvorením odborného profilu. Vytvorený profil Ekomalier bude na európskej úrovni a bude zahŕňať technické a praktické zručnosti a podnikateľské myslenie.

Súčasťou projektu bude aj kvalitatívny terénny výskum, do ktorého budú zapojené spoločnosti, odborníci z odvetvia, výrobcovia a výskumné centrá. Cieľom výskumu bude získať a zhromaždiť poznatky o budúcich potrebách, vedomostiach a zručnostiach (zelené zručnosti, podnikanie, odolnosť/húževnatosť, digitálne zručnosti a ďalšie). A zavedenie stáleho observatória s cieľom podporiť systematickú spoluprácu medzi sektorom náterových látok (Hub4Reg), podnikmi, centrami odborného vzdelávania a prípravy (COVP), univerzitami, výskumnými centrami a medzi podnikmi nezávisle od veľkosti spoločnosti. Spolupráca bude rozdelená do sekcií so širším záberom a to: podnikanie, ekologizácia a zručnosti potrebné na rozhodovanie v nepredvídateľnom v pracovnom prostredí. Schéma mobility umožní tým, ktorí sa podieľajú na tvorbe učebných osnov, vybrať vhodné zručnosti a vedomosti pre vytvorenie odborného profilu v spolupráci s kolegami, inštitúciami a spoločnosťami.

Projekt Eco4Reg bude prínosom pre centrá odborného vzdelávania a prípravy a univerzity, ktoré poskytnú novú ponuku školení pre prípravu novej generácie manažérov a manažérok, ľudí pracujúcich s náterovými látkami/dekoratérovmi a dizajnérovmi. Podporí to aj tvorbu nových pracovných miest a novú kategóriu podnikateľov. Sektor náterových látok sa zmodernizuje a zatraktívni.

5.2 Digital Europe Programme (DIGITAL)

Program [Digitálna Európa](#) podporuje MSP aj prostredníctvom investícií v oblasti digitálnych zručností. 70 % podnikov tvrdí, že nedostatok personálu s primeranými digitálnymi zručnosťami je prekážkou ich investícií. V rámci tohto bude program Digitálna Európa pokračovať v investíciách do zvyšovania kvalifikácie s cieľom poskytnúť pracovnú silu pre pokročilé digitálne technológie, ako je umelá inteligencia, pokročilá výpočtová technika, ako kybernetická bezpečnosť a dátová infraštruktúra. Nová výzva rieši najmä nedostatok potenciálnych zamestnancov so špecifickými znalosťami v oblasti polovodičov s holistickým prístupom na zvýšenie atraktívnosti odboru a zároveň naštartuje nové iniciatívy s cieľom prilákať technikov aj absolventov a preklenúť priepasť medzi vzdelaním a dopytom na trhu.

Ciele EÚ v oblasti digitálnej transformácie sú definované v oznámení: „[Digitálny kompas 2030: európska cesta k digitálnej dekáde](#)“ a politický program „[Cesta k digitálnej dekáde](#)“, ktorý stanovuje rámec riadenia a uvádza digitálne ciele do roku 2030 na základe štyroch hlavných bodov: digitálne zručnosti, digitálne infraštruktúry, digitalizácia podnikov a verejných služieb. EÚ sa angažuje na ceste k digitálnym ekonomikám a spoločnostiam s dvojitým (zeleným a digitálnym) prechodom, ktorý urýchľuje prechod k digitalizácii a využívaniu digitálnych nástrojov na pracovné a životné účely.

SCDI podporí v priebehu prvých troch rokov 5 takzvaných Flagship projektov. Charakter flagship projektu:

Jedná sa o projekt, ktorého významnou súčasťou bude implementácia digitálnych technológií, avšak bude mať ďalšie významné dopady, napríklad

- prínos k napĺňaniu klimatických cieľov EÚ;
- prínos k environmentálne udržateľnej ekonomike;
- prínos k technologickej suverenite krajiny/EÚ.

Z hľadiska technológií sa bude jednať o:

- zásadne inovatívne a unikátne využitie umelej inteligencie;
- využitie umelej inteligencie v kombinácii s aspoň jednou ďalšou top technológiou;
- vytvorenie dátových zdrojov, ktoré budú dané k dispozícii odbornej aj vedeckej komunite.

Z hľadiska ekonomických prínosov by malo ísť o projekt, ktorý splňa viaceré z týchto podmienok:

- má vysoký potenciál opakovania inými firmami alebo inými odvetvami;
- má už prvého garantovaného zákazníka alebo trh, preukázateľne prejavuje záujem o riešenie;
- má vysoký potenciál pritiažnutia rizikového kapitálu;
- smeruje na rastúci trh, optimálne masový trh koncových spotrebiteľov;
- nadväzuje na komplementárne investície, ktoré sa realizovali v minulosti alebo sa budú realizovať paralelne.

5.3 RefUkrajina

Názov projektu: *"Zviditeľnenie kompetencií pre zamestnateľnosť v krajinách prechodného pobytu – a so zdokumentovanou kvalifikáciou po návrate do Ukrajiny"*

Cieľom projektu je uľahčiť zamestnanie utečencov, po prvé na krátkodobú prácu v krajinách, kde budú mať právo na prechodný pobyt, a po druhé aby získali cenné osvedčenie pri návrate do svojej domovskej krajiny pri náročnej obnove svojich domovov, miest, sociálnych a verejných inštitúcií – vrátane sektora odborného vzdelávania a prípravy ako hybnej sily z dlhodobého hľadiska. V súlade s európskymi ambíciami zlepšiť poskytovanie odborného vzdelávania a prípravy (OVP) vo všeobecnosti, ktoré zahŕňa digitálne zručnosti a podnikanie, a so všetkými činnosťami, ktoré odrážajú požiadavky udržateľnosti, tento projekt zdôrazní spoluprácu s trhom práce s integrovaným učením sa. To sa dosiahne rozsiahlym využívaním mikro-certifikátov – na základe zavedených opisov výsledkov vzdelávania podľa zásad EQF/ECVET/EQAVET.

Ukrajinská utečenecká kríza zdokumentovala obrovský exodus, ktorý by sa mal zmeniť na prílev, aby sa zabránilo novej situácii "úniku mozgov". Vypracovaný projekt ukazuje, ako možno rozvíjať zručnosti a kompetencie na individuálnej úrovni v krajinách prechodného pobytu ako cenný prínos po návrate do Ukrajiny.

Okrem traumatických výziev pri odchode a následnom prispôbovaní sa novej situácii v krajine prechodného pobytu bude existovať osobitná potreba opatrení zamestnateľnosti pre jednotlivcov, aby sa mohli zapojiť do trhu práce s novými podmienkami. Osobitne navrhnuté ustanovenia o OVP s mikro-certifikátmi sú postupným prístupom s dosiahnuteľnými cieľmi smerom k úplnej kvalifikácii.

Rozvoj kompetencií na individuálnej a spoločenskej úrovni bude mať aj dlhodobé prínosy. Po vojne sú v Ukrajine problémy s obnovou a domáci utečenci prispievajú ukrajinskej spoločnosti vo všeobecnosti prílevom kvalifikovaných a certifikovaných ľudí.

Aktivity ZCHFP SR za celé hodnotené obdobie

V hodnotenom období ZCHFP SR uskutočnil širokú škálu činností. Prehľad a stručné informácie pre jednotlivé činnosti sú popísané v nasledujúcich kapitolách.

6. Aktivity ZCHFP SR za celé hodnotené obdobie

V hodnotenom období ZCHFP SR uskutočnil širokú škálu činností. Prehľad a stručné informácie pre jednotlivé činnosti sú popísané v nasledujúcich kapitolách.

6.1 Účasť na tvorbe legislatívy

ZCHFP SR aktívne participuje na tvorbe legislatívy s vplyvom na kvalitu podnikateľského prostredia v odvetví chemického a farmaceutického priemyslu, ktorá sa realizuje viacerými cestami.

6.1.1 Stretnutia zástupcov ZCHFP SR na úrovni ministerstiev SR

Stretnutie na pôde Úradu vlády

Dňa 2. augusta 2022 sa prezident ZCHFP SR Ing. Roman Karlubík, MBA zúčastnil stretnutia na Úrade vlády s predsedníčkou Rady poradcov predsedu vlády SR Ing. Elenou Kohútikovou, PhD. Program stretnutia bol zameraný na dohodnutie protokolárnych postupov pre stretnutie predsedu vlády pána Ing. Eduarda Hegera s prezidentom CEFIC-u pánom Martinom Brudermüllerom. Cieľom návštevy pána Brudermüllera je:

- Podpora pridelenia organizácie Celosvetovej konferencie – „Chemical Convention 2023,, Slovensku – formou prísľubu otvorenia a úvodného prejavu pána premiéra na tejto konferencii.
- Diskusia o možnostiach podpory národnej stratégie udržateľnosti slovenského chemického priemyslu - „National Transition Pathway“.

Okrúhly stôl s ministrom zdravotníctva

Dňa 11. októbra 2022 sa konalo zasadnutie Okrúhly stôl, ktoré organizovalo Ministerstvo zdravotníctva SR spolu so zdravotnou sekciou AZZZ za účasti hostí aj z ďalších zdravotníckych asociácií a zástupcov zamestnancov. Za ZCHFP SR sa stretnutia zúčastnil MUDr. Branislav Budke a MUDr. Terézia Szádocká. Za ministerstvo sa okrúhleho stola zúčastnili minister MUDr. Vladimír Lengvarský, MPH, štátny tajomník prof. Róbert Babel'a a ďalší zástupcovia ministerstva zdravotníctva. Témou rokovania bola súčasná situácia v slovenskom zdravotníctve, spôsobená dlhodobým podfinancovaním sektora, prudkým zdražovaním, vysokými cenami energetických komodít a taktiež nedostatkom zdravotníckeho personálu a jeho ohodnotením. Vzhľadom na predloženie rozpočtu 10.10.2022 z dielne MF SR sa celá debata venovala prevažne tejto téme. Budke konštatoval, že v rozpočte chýba 460 mil. eur, čo sa dá nazvať likvidačným a uvrhne to zdravotníctvo do ešte väčšej krízy. Vplyv podfinancovania na všetky zložky sektora je devastačný. Zástupcovia ZCHFP SR tlmočili vplyv na inovatívne a generické lieky. Navyše z plánovaných 110 mil. eur na rok 2023 odobrali 50 mil., úspory v plánovanej výške 70 mil. ponechali v plnej výške. Návrh rozpočtu ako aj nesúlad v sekcii zdravotníctvo bol témou aj na mimoriadnom zasadnutí HSR.

Stretnutie prezidenta Ceficu s premiérom

Dňa 24. októbra 2022 sa prezident ZCHFP SR Ing. Roman Karlubík, MBA spolu s prezidentom CEFIC Martinom Brudermüllerom a generálnym riaditeľom CEFIC Marcom Mensinkom zúčastnil stretnutia na Úrade vlády s predsedom vlády SR Eduardom Hegerom a štátnym tajomníkom Ministerstva hospodárstva SR. Program stretnutia:

- Podpora pridelenia organizácie Celosvetovej konferencie – „Chemical Convention 2023,, Slovensku – formou prísľubu otvorenia a úvodného prejavu pána premiéra na tejto konferencii
- Diskusia o možnostiach podpory národnej stratégie udržateľnosti slovenského chemického priemyslu – „National Transition Pathway“.

Stretnutie s ministrom hospodárstva

V zmysle záverov z mimoriadneho zasadnutia HSR (24.10.2022) pozval minister hospodárstva Ing. Karel Hirman zástupcov podnikateľského sektora na stretnutie vo veci kompenzácie cien energií pre podnikateľské subjekty s dôrazom na energeticky náročné subjekty. Za ZCHF SR sa stretnutia zúčastnil prezident zväzu Ing. Roman Karlubík, MBA a Ing. Marek Kurňava.

Stretnutie s ministrom hospodárstva

Dňa 22.novembra 2022 sa na pôde Ministerstva hospodárstva SR konalo stretnutie s Ing. Karlom Hirmanom. Na stretnutí sa ako zástupca ZCHF SR zúčastnil Ing. Marek Kurňava (Duslo a.s.), ktorý v rámci zväzu koordinuje pracovnú skupinu pre energie. Témou stretnutia boli energie a výzvy pre podniky SR. V návrhu sú dve výzvy z dočasného krízového rámca podľa bodu [2.1](#) a [2.4](#).

Nakoľko stále prebiehajú cenové konania, predseda ÚRSO prezentoval zatiaľ len informatívne výsledky nárastu regulovaných zložiek cien energií, ktoré majú nepriaznivý dopad na podniky na Slovensku. Zástupcovia združení navrhli ich kompenzáciu zo strany štátu a diskutovalo sa o spôsobe vykonania takýchto kompenzácií.

MH SR vzalo návrhy na vedomie s tým, že budú predmetom rokovania koalície rady.

Ďalej sa na stretnutí diskutovalo aj o možnostiach rozšírenia zoznamu energeticky náročných odvetví a ich NACE kódov vo vyhláske MHSR č. 106/2019 Z. z., ktorá má vplyv na Kompenzáciu podnikateľom podľa zákona 309/2009 Z.z.. ZCHF pripravuje list pre MH SR, v ktorom bude žiadať doplnenie odvetví priemyslu svojich členov, ktorý by mali tiež spĺňať podmienky energeticky náročných odvetví.

Pracovné zasadnutie so zástupcami MŽP SR – IPKZ

Dňa 14. februára 2023 sa konalo online pracovné zasadnutie k zákonu o Integrovannej prevencii a kontrole znečistenia, ktorého sa zúčastnil Ing. Richard Katunský a Ing. Zuzana Gocníková (Duslo) a generálna sekretárka ZCHF SR Ing. Silvia Surová a zástupcovia MŽP SR. Témou stretnutia bolo predstavenie spojenia procesov EIA a IPKZ.

6.1.2 Účasť ZCHF SR v medzirezortnom pripomienkovom konaní

Zo sekretariátu zväzu bolo v hodnotenom období členským organizáciám zaslaných 152 návrhov zákonov resp. vykonávacích vyhlášok, ktoré priamo alebo sprostredkované ovplyvňujú kvalitu podnikania v odvetví.

K dôležitým materiálom zaslali členské organizácie stanoviská a pripomienky, ktoré ZCHF SR zaslal prostredníctvom AZZZ SR na príslušné ministerstvá. Iniciatívu pri predkladaní pripomienok v hodnotenom období najviac prejavili spoločnosti Duslo, a. s., ADL, AIFP, GENAS, SLeK, FORTISCHEM, a. s. CMR, VEGUM. Výber z materiálov, ktoré majú potenciálny význam pre členov zväzu, resp. ku ktorým členovia zaslali pripomienky popisuje Tabuľka 8 a 9.

Tabuľka 8 MPK za obdobie jún 2022 – december 2022

P. č.	Rezort	Názov materiálu	Pripomienky zaslané od
1	MZ SR	Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko	Duslo
2	MDV SR	Návrh programu Plán obnovy a odolnosti – MDV SR	Duslo
3	ÚRSO	Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia vybraných regulovaných činností v plynárenstve a niektoré podmienky vykonávania vybraných regulovaných činností v plynárenstve	Duslo
4	MŠVVŠ SR	Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	ŠIOV
5	MZ SR	Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú okolnosti hodné osobitného zreteľa pre účely posúdenia a rozhodovania o určení alebo zrušení určenia, že liek podlieha osobitnej cenovej regulácii	GENAS
6	ÚRSO	Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia vybraných regulovaných činností v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania vybraných regulovaných činností v elektroenergetike	Fortischem
7	MZ SR	Opatrenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 07045/2003 z 30. decembra 2003, ktorým sa ustanovuje rozsah regulácie cien v oblasti zdravotníctva v znení neskorších predpisov	SLEK
8	MZ SR	Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony	GENAS, AIFP, SLEK
9	MŽP SR	COM(2022)156 Návrh SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania život...	ZCHF SR
10	MŽP SR	Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov	Duslo
11	MŽP SR	Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov	Duslo, Detox, Fortischem
12	MŽP SR	Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o evidenčnej a ohlasovacej povinnosti	Detox, Fortischem
13	MH SR	Stanovisko k rozšíreniu nariadenia CBAM - identifikácia potenciálnych sektorov: Draft Commission Services analysis Possible scope extension for the Carbon Border Adjustment Mechanism	ZCHF SR

Tabuľka 9 MPK za obdobie január – máj 2023

P. č.	Rezort	Názov materiálu	Pripomienky zaslané od
1	MŽP SR	Zákon o zmene klímy a nízkouhlíkovej transformácii Slovenskej republiky a o zmene a doplnení zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (klimatický zákon)	Duslo
2	Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR	Návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Jaroslava KARAHUTU, Jozefa LUKÁČA a Miloša SVRČEKA na vydanie zákona o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti ochrany životného prostredia v súvislosti s reformou stavebnej legislatívy (tlač. 1505)	Duslo
3	MZ SR	Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci	Fortischem
4	MZ SR	Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií v znení neskorších predpisov	Fortischem
5	MZ SR	Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami	Fortischem, CMR, Vegum
6	ÚV SR	Návrh aktualizácie implementačného plánu Revízie výdavkov na zdravotníctvo 2021-2025	AIFP

Stanoviská, návrhy a pripomienky, ktoré majú pre odvetvie rozhodujúci význam sa v pripomienkovom konaní deklarujú ako zásadné. Tie z nich, ktoré predkladateľ zákona resp. vyhlášky neakceptoval, sú predmetom rozporového konania (RK). Na základe osobnej argumentácie špecialistov oboch strán je ešte možné presadiť v rámci RK viacej či menej zásadných pripomienok. V hodnotenom období sa uskutočnilo celkom 11 RK k 10 legislatívnym materiálom, ku ktorým predložili členovia ZCHFP SR zásadné pripomienky (Tabuľka 10). **Úspešnosť RK za hodnotiace obdobie predstavuje 77 %.**

Tabuľka 10 Rozporové konania za obdobie jún 2022 – máj 2023

P. č.	Rezort	Materiál	Rozporové konanie		Zásadné pripomienky	
			Účastníci	Prerokované	Rozpor odstránený	Úspešnosť (%)
1	MH SR	Zákon o všeobecnej bezpečnosti výrobkov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	Vyhodnotenie prostredníctvom emailu z MH SR	2	0	0
2	MZ SR	Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú okolnosti hodné osobitného zreteľa pre účely posúdenia a rozhodovania o určení alebo zrušení určenia, že liek podlieha osobitnej cenovej regulácii	Helena Liebenberger, Lydie Hanincová, Terézia Szádkocká	1	1	100

3	MZ SR	Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony	Polakovič, Pálešová(AIFP), Dávidek, Snopková, Klimas,(SLEK) Palagyi, Szádocká(Genas)	33	30	91
4	MŽP SR	COM(2022)156 Návrh SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrováná prevencia a kontrola znečisťovania život...)	Surová	6	4	67
5	MŽP SR	Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov	Katunský	4	4	100
6	MŽP SR	Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o evidencnej a ohlasovacej povinnosti	Paulíny	5	2	40
7	MŽP SR	Zákon o zmene klímy a nízkouhlíkovej transformácii Slovenskej republiky a o zmene a doplnení zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (klimatický zákon)	Katunský, Gocníková	2	0	0
8	MŽP SR	Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov	Paulíny, Katunský, Danišová, Gocníková, Surová, Košícká	89	67	75
9	ÚÚPaV SR	Návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Jaroslava KARAHUTU, Jozefa LUKÁČA a Miloša SVRČEKA na vydanie zákona o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti ochrany životného prostredia v súvislosti s reformou stavebnej legislatívy (tlač. 1505)	Surová, Danišová, Katunský	4	4	100

Taxonómia

Dňa 15. februára 2023 ZCHFP SR poslal na štátneho tajomníka ministerstva financií SR Ing. Marcela Klimeka list s pripomienkami a postojom k materiálu PLATFORM ON SUSTAINABLE FINANCE: TECHNICAL WORKING GROUP: Part B – Annex Technical Screening Criteria z marca 2022 (odkaz [tu](#)) a Supplementary Methodology and Technical Screening Criteria z októbra 2022 (odkaz [tu](#)) časť: 2.14 – Manufacturing of chemicals. Tento materiál bol vytvorený na základe nariadenia Komisie v prenesenej právomoci (EU) [2021/2139](#), ktorým sa dopĺňajú nariadenia EP a Rady EU [2022/852](#), pokiaľ ide o stanovenie technickým skríningových kritérií (čl.1) pre určenie toho, za akých podmienok sa hospodárska činnosť kvalifikuje ako významne prispievajúca ku znižovaniu zmeny klímy alebo k prispôsobeniu sa zmeny klímy a toho, či táto hospodárska činnosť významne nepoškodzuje niektorý z ďalších environmentálnych cieľov (čl. 9). ZCHFP SR považuje materiály za zle spracované a v konečnom dôsledku škodlivé pre globálne životné prostredie a európsku ekonomiku. Ing. Branislav Brežný (VUCHT) obhajoval postoje ZCHFP SR a podarilo sa dosiahnuť, aby chemický priemysel v taxonómii nebol zaradený.

6.1.3 Účasť ZCHFP SR v Hospodárskej a sociálnej rade SR

Hospodárska a sociálna rada SR sa zriadila ako konzultačný a dohodovací orgán vlády a sociálnych partnerov na celoštátnej úrovni.

Tripartizmus ako nový ponovembrový prvok má u nás históriu od roku 1990, kde v októbri prejavom slobodnej vôle troch strán – vlády, zamestnávateľov a odborov bola založená Rada hospodárskej a sociálnej dohody SR.

Predmetom rokovania tripartity sú návrhy legislatívnych noriem, ktoré majú zásadný význam z pohľadu zúčastnených strán (vláda, podnikatelia, odbory). Za ZCHFP SR resp. AZZZ SR sa zasadnutí tripartity pravidelne zúčastňuje prezident ZCHFP SR Ing. Roman Karlubík, MBA, 1. viceprezident AZZZ SR. Časť ustanovení obsiahnutých v legislatívnych návrhoch, ktoré sú prekážkou podnikania v odvetví sa rokovaním v tripartite odstráni, zmierni, prípadne sa ich prerokovanie odročí, aby sa medzičasom hľadali kompromisné riešenia.

V hodnotenom období sa uskutočnilo celkom 10 zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rady SR. Celkovo bolo prerokovaných 62 materiálov. Dôležitými bodmi programov, okrem legislatívnych, boli materiály o energiách, dotáciách pre podniky, štátny rozpočet na rok 2023, zákonník práce, problémy s obchádzaním legislatívneho procesu.

Programy a zápisy zo zasadnutí HSR sú dostupné na stránke HSR na odkaze [tu](#).

Na poslednom zasadnutí HSR v roku 2022 sa zamestnávatelia rozhodli na protest obchádzania riadneho legislatívneho procesu opustiť rokovane HSR. Sociálni partneri požadovali, aby sa zasadnutia HSR vrátili k štandardnému režimu práce, a predovšetkým, k odbornej diskusii o jednotlivých návrhoch zákonov. Zamestnávatelia rešpektovali ústavné právo poslancov na predkladanie parlamentných návrhov zákonov, no dôrazne odmietli jeho súčasné zneužívanie. Zákony so zásadným hospodárskym dopadom musia byť predmetom korektného sociálneho dialógu v súlade s legislatívou a základnými princípmi právneho štátu.

(Spoločná tlačová správa na odkaze [tu](#).)

V roku 2023 sa prvé plenárne zasadnutie HSR konalo až 3. apríla. Na tomto zasadnutí členovia tripartity prejavili nesúhlas a predložili zásadné pripomienky k materiálom z oblasti životného prostredia, IPKZ a ku klimatickému zákonu. Neodporúčajú ich na ďalšie legislatívne konanie. Sociálni partneri požadujú od ministerstva životného prostredia vyčíslenie dopadov na podnikateľské prostredie.

Nedodržiavanie legislatívneho postupu sa prenieslo aj do roku 2023. Neriadený chaos a nie transparentný, kvalifikovaný a participatívny proces. Tak podľa odborárov, ale aj zamestnávateľov momentálne v parlamente vyzerá predkladanie a prerokovanie legislatívnych noriem. Tieto skupiny, ktoré väčšinou so sebou zápasia, tak spoločne apelujú aspoň na prezidentku, u ktorej sa 15.4.2023 postupne vystriedali. Situácia je podľa všetkých neúnosná a škodí Slovensku.

Odkaz na celú správu [tu](#).

6.2 Informačný servis pre členské organizácie

ZCHFP SR sa snaží dôsledne plniť jednu zo svojich ťažiskových úloh, byť pre svojich členov zdrojom a sprostredkovateľom informácií dôležitých pre rozvoj odvetvia. Z hľadiska druhu informácií ide o

- informácie o novej legislatíve;
- odborné informácie týkajúce sa jednotlivých pododvetví;

- informácie o trhu chemických a farmaceutických výrobkov;
- kvartálne a ročné štatistické informácie o vývoji chemického a farmaceutického priemyslu;
- informácie o trhu práce, produktivite práce, priemerných mesačných zárobkoch v jednotlivých pododvetviach CHaFP;
- informácie o nakladaní s odpadmi a i.

Pokiaľ ide o zdroje informácií, sú nimi informácie z centrálnych inštitúcií EÚ (Eurostat), ŠÚ SR, Cefic, zahraničných partnerských zamestnávateľských združení, domácich centrálnych štátnych inštitúcií, interných štatistických a informatívnych zisťovaní ZCHF SR a i.

Formy šírenia informácií členským organizáciám:

- krátke aktuálne informácie zasielané priebežne elektronickou poštou;
- pravidelné mesačné informácie o aktivitách ZCHF SR, ktoré Sekretariát zväzu posielajú elektronickou poštou vedúcim členských organizácií a členom všetkých PK a PS pri ZCHF SR;
- prezentácie aktuálnych tém počas zasadnutí PK a PS, na seminároch, webinároch a konferenciách, ktoré zväz organizuje príležitostne alebo v pravidelných intervaloch;
- komplexný prehľad štatistických údajov a trendov vývoja CHaFP vo svetovom meradle, za EÚ a za SR tvorí osobitnú kapitolu Výročnej správy pre VZ ZCHF SR.

6.3 Mediálna politika

ZCHF SR vyvíja značné úsilie o prezentáciu a budovanie pozitívneho obrazu slovenskej chémie a farmácie vo verejnosti. Na základe doterajších skúseností sa osvedčil spôsob stáleho angažovania špecialistu na oblasť *public relations* (PR) na komerčnom zmluvnom základe (Paperlife s. r. o., Ing. Štefan Kuča). Týmto spôsobom zabezpečujeme nepretržité komplexné monitorovanie mediálnej sféry, čo zväzu jednak umožňuje operatívne reagovať na uverejnené informácie týkajúce sa odvetvia okamžitým uverejnením našich názorov a stanovísk, ale i udržiavať permanentne „živé“ kontakty na všetky druhy mienkotvorných a odborných médií (televízia, rozhlas, tlač) s možnosťou zmobilizovať ich v prípade urgentnej potreby.

Týmto spôsobom sa zväzu darí uverejňovať dôležité informácie a vyhlásenia k aktuálnym témam týkajúcich sa odvetvia CHaFP SR, ktoré by inak musel za tržové ceny uverejňovať vo forme platenej inzercie. Spoločnosť Paperlife robí pre potreby ZCHF SR monitoring uverejnenia tlačových správ.

Každý štvrťrok je na základe dát ŠÚ SR (Štatistický úrad SR) do médií vydaná tlačová správa o výsledkoch vo výrobe, zamestnanosti a predaji v chemickom a farmaceutickom sektore a nepravidelné správy o dianí v chémii podľa potreby.

TLAČOVÉ SPRÁVY

August 2022

- Vyhlásenie a výzva Prezídia ZCHF SR k cenám energií
Žiadajú vládu o zastropovanie cien energií, inak hrozí kolaps (odkaz [tu](#))

Október 2022

- Slovenský chemický priemysel zasiahla energetická kríza
Výrobcovia v chemickom priemysle potrebujú silnú podporu pre transformáciu na nízkouhlíkové hospodárstvo (odkaz [tu](#))

Február 2023

- 200 konkrétnych opatrení na transformáciu európskeho chemického priemyslu
Chémia je prvá na ceste k prechodu k cieľom Európskej zelenej dohody (odkaz [tu](#))

Apríl 2023

- Nominálny rast tržieb chémie v roku 2022 znehodnocuje inflácia a rast cien vstupov
Chemický a farmaceutický priemysel mal vlani náročný rok (odkaz [tu](#))

6.4 Stredoeurópska iniciatíva – spolupráca V4

Zväzy zamestnávateľov odvetvia chémie a farmácie štátov strednej Európy – V4 vytvorili voľnú neoficiálnu platformu – Stredoeurópsku iniciatívu, v záujme účinnej a bezprostrednej výmeny informácií a vzájomnej podpory stanovísk v rámci CEFIC a EÚ. Prezidenti a generálni sekretári spomenutých zväzov sa stretávali online a ad hoc k aktuálnym otázkam.

Táto iniciatíva v mnohom napomáha k zvyšovaniu váhy a účinnosti stanovísk štátov stredoeurópskeho priestoru, ktoré vzhľadom na podobný vývoj a porovnateľný stupeň hospodárskeho rozvoja majú zväčša veľmi príbuzné alebo zhodné záujmy. Koordinovaný postup zvyšuje šancu ich presadenia. Riaditelia chemických zväzov V4 zasadali ad hoc pri potrebe konzultácií a prezentácií stanovísk k jednotlivým témam, online.

6.5 Spolupráca s univerzitami a odbornými školami

Spolupráca ZCHF SR s vysokými školami, univerzitami a so strednými odbornými školami sa realizuje najmä:

- prípravou a podporou projektov vzdelávania
- finančnou podporou Chemickej olympiády pre žiakov stredných škôl (v roku 2023 už 59. ročník CHO)
- účasťou špecialistov z univerzít (STU, UK, ŽU a i.) v pracovných skupinách na riešenie projektov (ChemTube a i.)
- účasťou špecialistov ZCHF SR a podnikov v Sektorovej rade chémie a farmácia
- účasťou priemyselných podnikov na tvorbe novej akreditácie FCHPT STU
- podpora Letnej školy chemikov
- ocenenie najúspešnejšej diplomovej práce na STU FCHPT

Duál v sektore chémie

ZCHF SR organizuje stretnutia a poskytuje poradenstvo ako sa zapojiť do duálneho vzdelávania. Viac informácií o duálnom vzdelávaní: <http://www.dualnysystem.sk/>.

Tabuľka 11 prezentuje spoločnosti, ktoré dostali osvedčenie na zaradenie sa do systému duálneho vzdelávania. Zvýraznené sú spoločnosti, ktoré sú členmi ZCHF SR.

Tabuľka 11 Spoločnosti CHaF priemyslu, ktoré dostali osvedčenie na zaradenie sa do systému duálneho vzdelávania a príslušný odbor

Spoločnosť	Kód odboru	Názov odboru
Boge Elastmetall Slovakia, a. s., Trnava	2859 K	operátor gumárskej a plastikárskej výroby
Continental Matador Rubber, s. r. o.	2859 K	operátor gumárskej a plastikárskej výroby
Contitech Vibration Control Slovakia s. r. o.	2859 K	operátor gumárskej a plastikárskej výroby
ESOX, spol. s r.o.	2859 K	operátor gumárskej a plastikárskej výroby
GGB Slovakia, s. r. o., Sučany	2859 K	operátor gumárskej a plastikárskej výroby
Chemolak, a. s.	2860 K	chemik - operátor
ICS Industrial Cables Slovakia, spol. s r.o.	2866 H	gumár plastikár
ICS Industrial Cables Slovakia, spol. s r.o.	2889H 04	chemik - spracovanie kaučuku a plastov
MIKROCHEM spol. s r.o.	2860 K	chemik operátor
Partizánske Building Components-SK	2859 K	operátor gumárskej a plastikárskej výroby
Saneca Pharmaceuticals, a. s.	2860 K	chemik operátor
SCAME-SK, s. r. o.	2859 K	operátor gumárskej a plastikárskej výroby
Biosynth s. r. o. (TAU-CHEM, s. r. o.)	2860 K	chemik operátor
Mondi SCP, a. s.	2860 K	chemik operátor
SlovTan Contract Tannery spol, s. r. o.	2877 H	chemik pre udržiavanie textil. výrobkov a ďalšie služby
Saneca Pharmaceuticals, a. s.	2840 M	biotechnológia a farmakológia
Saneca Pharmaceuticals, a. s.	2880 K	chémia a životné prostredie
Saneca Pharmaceuticals, a. s.	2891 K	technik pre chemický a farmaceutický priemysel
Míkon spol. s.r.o.	2859 K	operátor gumárskej a plastikárskej výroby
Tomirtech, s. r. o.	2859 K	operátor gumárskej a plastikárskej výroby
GSK Consumer Healthcare Levice, s. r. o.	2840 M	biotechnológia a farmakológia
SLOVARM, a. s.	2868 K	technik spracovania plastov
VUP, a. s.	2891 K	technik pre chemický a farmaceutický priemysel
THERMOPLASTIK, s. r. o.	2868 K	technik spracovania plastov
Polycasa Slovakia, s. r. o.	2859 K	operátor gumárskej a plastikárskej výroby
ZKW Slovakia, s. r. o.	2868 K	technik spracovania plastov
MTA Slovakia, s. r. o.	2868 K	technik spracovania plastov
MECOM GROUP s. r. o.	2860 K	chemik operátor
CHEMOSVIT FOLIE, s. r. o.	2891 K	technik pre chemický a farmaceutický priemysel
ENVIRAL, a. s.	2860 K	chemik operátor
ENVIRAL, a. s.	2890 K	technik pre chemický a farmaceutický priemysel
MEROCO	2890 K	technik pre chemický a farmaceutický priemysel
MEROCO	2860 K	chemik operátor
GALMM s. r. o.	2860 K	chemik operátor
Slovnaft, a. s.	2860 K	chemik operátor
VÚRUP, a. s.	2840 M	biotechnológia a farmakológia
VÚRUP, a. s.	2860 K	chemik operátor
Mubea Automotive Slovakia s. r. o.	2868 K	technik spracovania plastov
Mubea Automotive Slovakia s. r. o.	2864 H	operátor spracovania plastov

Letná škola mladých chemikov

V dňoch 7. – 13. augusta 2022 sa v učebno-výcvikovom zariadení UK Richňava, konal 6. ročník letnej školy mladých chemikov. Zúčastnilo sa jej 24 úspešných riešiteľov chemickej olympiády kategórie D (základná škola). Organizátori pripravili zaujímavý program pre narastajúcu generáciu mladých chemických talentov. ZCHF SR podporuje letné školy chemikov tým, že hradí účastníkom letnej školy stravu.

Celoštátne kolo 59. ročníka Chemickej olympiády

Slovenský inštitút mládeže v spolupráci so Slovenskou komisiou Chemickej olympiády zorganizovali v dňoch 1. – 4. marca 2023 celoštátne kolo Chemickej olympiády pre kategórie A (gymnázia) a EF (stredné odborné školy). Chemická olympiáda sa tento rok konala na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. ZCHF SR už tradične finančne podporuje úspešných riešiteľov Chemickej olympiády.

6.6 Spolupráca s CEFIC

ZCHF SR v plnej miere využíva svoje možnosti vyplývajúce z riadneho členstva v Európskej rade chemického priemyslu (CEFIC), najmä v oblasti sledovania európskej chemickej legislatívy a pripomienkovania legislatívnych návrhov Európskej komisie, získavania informácií o vývoji chemického priemyslu, podpory rozvoja VaV, vzdelávacích a iných aktivít. ZCHF SR sa tiež významne podieľa na podpore stanovísk európskeho chemického priemyslu k závažným témam, ktoré sú dôležité pre kvalitu podnikania v odvetví, najmä ochrana životného prostredia, manažment odpadov, dostupnosť a ceny energií, obchodovanie s emisnými povolenkami a iné.

ZCHF SR presadzuje a obhajuje záujmy slovenského chemického priemyslu najmä aktívnou účasťou na práci v AFEM, komunikovaním stanovísk odvetvia k dôležitým témam s poslancami za SR v EP, predstaviteľmi Stáleho zastúpenia SR pri EÚ v Bruseli.

Európsky chemický priemysel je základom európskej ekonomiky. Cefic v spolupráci s krajinami európskeho priemyslu vytvoril regionálny prehľad, aby sme mali možnosť lepšiemu porozumeniu nášmu odvetviu, výzvam, ktorým čelí, a jeho ambíciám do budúcnosti.

Rozsah chemického priemyslu sa však v jednotlivých krajinách líši. V niektorých krajinách je rozsah chemického priemyslu striktno obmedzený na chemikálie podľa NACE 20 Štatistickej klasifikácie ekonomických činností v Európskej únii. V iných krajinách chemický priemysel pokrýva aj farmaceutický sektor a gumársky a plastový priemysel, t. j. NACE 21, respektíve NACE 22.

Profil chemického priemyslu Slovenska je dostupný na stránke CEFIC na odkaze [tu](#).

CEFIC CE Cluster meeting

V dňoch 8. – 9. septembra 2022 sa v Strážnici v Českej republike konalo zasadnutie „CE Cluster“, na ktorom sa za ZCHF SR zúčastnil Ing. Roman Karlubík, MBA a generálna sekretárka Ing. Silvia Surová. Na stretnutí sa tiež zúčastnili zástupcovia z Poľskej komory chemického priemyslu (PIPC), Svazu chemického priemyslu ČR, Asociácie chemického priemyslu Maďarsko a Obchodnej a priemyselnej komory Srbsko.

Program:

1. Bezpečná energia pre chemický sektor – stabilita dodávok energie, ceny, vplyv na chemický priemysel
2. Dočasný krízový rámec EÚ

3. Dekarbonizácia – legislatíva
4. Mechanizmus novej finančnej podpory pre inovačné a investičné procesy súvisiace s energeticko-klimatickým prechodom
5. Chemická recyklácia – príležitosti a prekážky rozvoja
6. Klasifikácia a manažment chemických látok (REACH a CLP revízia, PFAS, silikóny)
7. Responsible Care
8. Vplyv Fit for 55 na chemický priemysel (EU ETS revízia a CBAM)
9. AOB.

Zasadnutie AFEM

V dňoch 5. až 7. októbra 2022 sa konalo zasadnutie AFEM, Cefic Board, Cefic Valné zhromaždenie a Konferencia za účasti cca 300 zástupcov chemického priemyslu, riaditeľov a prezidentov národných asociácií a CEOs. Témy boli dané aktuálnou situáciou: Chemical Industry Transition Pathway (CHEMTP), extrémnymi cenami energií a dopadom na celosvetový a európsky chemický priemysel. Členovia boli informovaní o vývoji CHEMTP. Medzi Európskou komisiou a CEFIC-om prebieha dialóg s cieľom zabezpečiť priaznivé a realistické smerovanie. Prvky z dokumentu sa odrážajú v súčasných legislatívnych návrhoch s konkrétnymi opatreniami a premietajú sa na vnútroštátnej úrovni. Cieľom posledného stretnutia zainteresovaných strán, ktoré sa konalo 21. septembra 2022, bolo zabezpečiť konečné zosúladenie. Nasledujú 2-3 týždňové medzirezortné konzultácie a ich zverejnenie je naplánované na koniec októbra/začiatok novembra. Komisia zavedie proces spoločného vykonávania začiatkom roka 2023 s cieľom nadviazať na opatrenia uvedené v dokumente.

V úzkej spolupráci s členmi AFEM začal Cefic oslovovať stálych zástupcov s cieľom:

- Podeliť sa o zostávajúce priority na zlepšenie postupu prechodu pre chemické látky
- Zvyšovať ďalšie povedomie a získavať podporu od členských štátov
- Nadviazať na úsilie o obhajobu CEFICu, ktoré sa uskutočňuje aj na úrovni premiérov štátov, a uľahčiť tok informácií
- Udržiavať úzky kontakt s vnútroštátnymi orgánmi vzhľadom na budúcu fázu spoločného vykonávania.

Pokiaľ ide o komunikáciu, Cefic plánuje stavať na pozitívnom impulze/dialógu s Európskou komisiou a vládami členských štátov. Počíta s komunikačnou kampaňou, ktorá zvýši povedomie o dôležitosti CHEMTP a jeho dôslednom vykonávaní nielen pre náš priemysel, ale aj pre ekonomiku vo všeobecnosti. V rámci AFEM sa zriadi osobitná pracovná skupina, aby sa zabezpečilo, že celkové poslanstvo bude prispôbené konkrétnemu vnútroštátnemu kontextu.

Okrúhly stôl s prezidentom CEFICu v Bratislave

Dňa 24. októbra 2022 sa v priestoroch GRAND Hotel River Park v Bratislave konalo zasadnutie – okrúhly stôl s prezidentom CEFIC Dr. Martinom Brudermüllerom a generálnym riaditeľom CEFIC Marcom Mensinkom. Stretnutia sa zúčastnili prezident zväzu Ing. Roman Karlubík, MBA a generálna sekretárka Ing. Silvia Surová, generálni riaditelia a zástupcovia členských podnikov Ing. Petr Bláha, predseda Dozornej rady ZCHFP SR a generálny riaditeľ Duslo, a. s., Ing. Daniel Tamchyna, zástupca akcionára Fortischem a. s., Ing. Jaroslav Mervart, generálny riaditeľ Chemosvit, Mag. Ivan Staňa, Country Manager Slovakia, BASF Slovensko, Ing. Marek Mikuš, riaditeľ Brenntag Slovakia, Ralf Kreuger, CEO LANXESS Central Eastern Europe s.r.o, Ing. Jana Porubenská, riaditeľka VUKI, a. s. a riaditelia národných chemických asociácií: Ing. Ivan Souček, PhD, riaditeľ SCHP ČR, p. Czaba Szabo, riaditeľ maďarského chemického zväzu MAVESZ a riaditeľka rakúskeho zväzu (FCIO) Sylvia Hofinger. Témami rokovania bol návrh “*Chemical Industry Transition Pathway*“ a energetická kríza.

Stretnutie prezidenta CEFICu s premiérom

Dňa 24. októbra 2022 sa prezident ZCHF SR Ing. Roman Karlubík, MBA spolu s prezidentom CEFIC Martinom Brudermüllerom a generálnym riaditeľom CEFIC Marcom Mensinkom zúčastnil stretnutia na Úrade vlády SR s predsedom vlády SR Eduardom Hegerom a štátnym tajomníkom Ministerstva hospodárstva SR. Program stretnutia:

- Podpora pridelenia organizácie Celosvetovej konferencie – „Chemical Convention 2023,, Slovensku – formou prísľubu otvorenia a úvodného prejavu pána premiéra na tejto konferencii.
- Diskusia o možnostiach podpory národnej stratégie udržateľnosti slovenského chemického priemyslu – „National Transition Pathway“.

Hlavným bodom diskusie za okrúhlym stolom bola nevyhnutnosť transformácie európskeho priemyslu na bezemisné prevádzkovanie. CEFIC v spolupráci s národnými asociáciami vypracoval podmienky tohto prechodu vo forme dokumentu „Chemical Transition Pathway“, ktorý bol predložený Európskej komisii s cieľom zabezpečiť jej dlhodobú finančnú a legislatívnu podporu. Od národných vlád sa teraz očakáva, že vytvoria podmienky pre vypracovanie národných transformačných dokumentov. Takáto dlhodobá podpora je absolútnou podmienkou úspechu tohto procesu. Druhou dôležitou témou bola energetická kríza a jej dramatický vplyv na ekonomiku a chemický priemysel v strednej Európe. Obe uvedené témy boli následne diskutované na najvyššej úrovni počas prijatia pána Brudermüllera predsedom vlády SR Eduardom Hegerom. Dr. Martin Brudermüller, prezident CEFICu a generálny riaditeľ spoločnosti BASF, poďakoval všetkým účastníkom za úzku spoluprácu v týchto ťažkých časoch: "Celý chemický priemysel teraz prežíva bezprecedentnú energetickú krízu, ktorá ohrozuje konkurencieschopnosť nášho priemyslu, a tým celej výroby v EÚ. Zvoní na poplach, pričom varovným signálom je, že EÚ po prvýkrát v histórii dováža viac chemikálií ako vyváža. Situácia v EÚ a na Slovensku je mimoriadne neistá o to viac, že malé a stredné podniky predstavujú veľkú časť chemického priemyslu. Silná podpora transformácie chemického priemyslu EÚ je absolútnou nevyhnutnosťou. Rovnako dôležité je však mať národné programy, vrátane slovenského transformačného programu, čiže plánu činností a opatrení na podporu konkurencieschopnosti priemyslu pri jeho transformácii smerom k Európskej zelenej dohode (Green Deal)." (odkaz tlačovej správy je v kapitole 6.3 Mediálna politika).

Online stretnutie AFEM

Dňa 9. marca 2023 sa konalo online AFEM stretnutie, ktorého sa zúčastnila generálna sekretárka Ing. Silvia Surová. Online stretnutie bolo zamerané na CSS a Transition Pathway of EU Chemical Industry a prípravu národných TPChem.

CSS

Európska komisia dosiahla významný pokrok v prevažnej väčšine opatrení uvedených v stratégii pre chemikálie v záujme udržateľnosti:

- Začala sa revízia nariadenia CLP a odštartovala sa "globalizácia CLP" UN-GHS.
- Prípravy na revíziu nariadenia REACH značne pokročili.
- "Univerzálne" obmedzenie PFAS a "plán obmedzenia" stále prebiehajú.
- Nariadenie o ekodizajne pre udržateľné výrobky a smernicu o priemyselných emisiách skúmajú Európsky parlament a Rada.
- Iniciovalo sa niekoľko revízií odvetvových právnych predpisov (materiály prichádzajúce do styku s potravinami, kozmetika atď.).
- Odporúčanie o bezpečnosti a udržateľnosti už v štádiu návrhu bolo uverejnené v roku 2022, rovnako ako strategický plán výskumu a inovácií.

Hlavným regulačným opatrením je však revízia nariadenia REACH. Je to tiež najkontroverznejšie a najambicióznejšie opatrenie CSS. Mimovládne organizácie a mnohé členské štáty vyvíjajú tlak na Komisiu, aby vydala nariadenie REACH do leta. Spolu s PFAS bude tento rok v regulačnej agende dominovať REACH.

Revízia nariadenia CLP

Legislatívne návrhy:

Nariadenie CLP sa delí na dve časti podľa rôznych postupov:

1. **Delegovaný akt, ktorým sa zavádzajú nové triedy nebezpečnosti** (endokrinné disruptory a nové environmentálne klasifikácie PBT, vPvB, PMT, vPvM) vo forme technických príloh k nariadeniu CLP, úspešne prešiel dvojmesačným obdobím kontroly Európskym parlamentom a Radou (hoci Slovensko a Fínsko navrhli vzniesť námietku). Očakáva sa, že vyhlásenie o vierohodnosti bude uverejnené v úradnom vestníku 2. štvrtrok 2023. Spoločnosti budú musieť naplánovať reklasifikáciu a opätovné označenie svojich výrobkov do polovice roka 2025 (lehota: 2 roky v prípade látok, 3 roky v prípade zmesí), pričom treba mať na pamäti, že usmernenie agentúry ECHA bude k dispozícii až v polovici roka 2024.
2. Revízia **hlavných ustanovení nariadenia CLP (základný právny text)** zavádza niekoľko objasnení, otvára dvere väčšej digitalizácii a odstraňuje niektoré legislatívne medzery (napr. jasnú zodpovednosť za online trhy), čo vítame. Cefic určil štyri priority, ktoré sa majú riešiť so zákonodarcami, pričom hlavné dve sú
 - nové vymedzenie pojmu viaczložková látka, ktoré nie je potrebné a je v rozpore s nariadením REACH
 - chýbajúce minimálne požiadavky na "skupinovú klasifikáciu" chemikálií. Bez pevného vedeckého základu na zoskupovanie a bez kontroly kvality dokumentácie agentúrou ECHA ("kontrola súladu") môže ktorýkoľvek členský štát navrhnúť reštriktívnu klasifikáciu pre ktorúkoľvek skupinu chemických látok (bisfenoly, PFAS atď.).

Revízia nariadenia CLP bude nasledovať po "spolurozhodovacom" procese s aktívnou úlohou Európskeho parlamentu a Rady.

- o V EP bude viesť výbor ENVI spolu so spravodajkyňou pani Spyraiki (GR, ELS). Tieňovými spravodajcami budú poslanci EP Hojsik (SK, Renew) a Albuquerque (PT, S&D).
- o V Rade sa uskutočnila prvá výmena názorov s členskými štátmi v pracovnej skupine pre technickú harmonizáciu (Rada pre konkurencieschopnosť). Stretnutia budú pokračovať v pravidelných intervaloch.

Je pravdepodobné, že súbor revízie nariadenia CLP sa bude považovať za pomerne technický. Proces zmien a doplnení zo strany oboch inštitúcií bude trvať najmenej 6 mesiacov. Komisia by chcela dosiahnuť dohodu v prvom čítaní, čo by mohlo viesť k zverejneniu revízie do konca roka.

Revízia nariadenia REACH

Revízia nariadenia REACH nadväzuje na revíziu nariadenia CLP v logickom poradí, keďže nové klasifikácie spustia nové opatrenia podľa nariadenia REACH (nové kategórie SVHC, všeobecné obmedzenia GRA atď.). Cefic sa zúčastňuje na sérii stretnutí s Komisiou, ktorých cieľom je zlepšiť návrhy a dosiahnuť vyváženejšiu revíziu nariadenia REACH počas súčasného funkčného obdobia Európskej komisie. Uskutočnili sa štyri stretnutia s GR ENV a GR GROW (december a január), od úrovne riaditeľov až po politických úradníkov. Bolo identifikovaných niekoľko následných opatrení, na ktorých sa pracuje. Ďalšie stretnutie sa uskutoční s delegáciou

MSP: 10 MSP z 9 členských štátov sa dobrovoľne prihlásilo, že prídu do Bruselu a otvorene sa podelia o svoje obavy a potreby s Komisiou (marec).

Transition Pathway

V priebehu roka 2021 sa CEFIC zasadzoval za vytvorenie cesty prechodu pre chemický priemysel, pretože čelí jedinečnej kombinácii výziev: chemický priemysel musí za menej ako 30 rokov znovu vynájsť spôsob akým vyrábame a čo vyrábame. Výzva CEFICu bola vypočítaná a vo februári 2022 Európska komisia oficiálne začala konzultačný proces so zainteresovanými stranami s cieľom navrhnuť cestu transformácie pre chemický priemysel. Je to veľký úspech pre náš priemysel: sme zatiaľ jediným výrobným odvetvím v EÚ, ktoré má vyhradenú cestu pre našu priemyselnú transformáciu. Vojná na Ukrajine a prebiehajúca energetická kríza medzitým opäť zdôraznili význam zabezpečenia odolnosti a strategickej autonómie EÚ. Cesta transformácie obsahuje viac ako **180 opatrení pre priemysel, Komisiu EÚ a členské štáty v 26 témach**, ktoré sa týkajú závislosti od dodávateľského reťazca, MSP, vývoja bezpečných a udržateľných chemikálií už v štádiu návrhu, investícií a financovania, výskumu a inovácií, regulácie, energetiky a surovín, infraštruktúry, zručností, sociálneho rozmeru.

Stanovisko k mikroplastom

Dňa 24. apríla 2023 zaslal ZCHFP SR stanovisko k mikroplastom na Ministerstvo hospodárstva SR, kde vyjadril znepokojenie nad navrhovanými zmenami v najnovšom návrhu obmedzení (publikovaného Európskou komisiou v apríli 2023). Konkrétne:

- **Kritériá biologickej odbúrateľnosti:** Testovanie (biologickej odbúrateľnosti) by sa nemalo systematicky vyžadovať (pre úroveň 4 a 5) vo všetkých zložkách životného prostredia, ale malo by sa prispôbiť environmentálnemu osudu polymérov (na základe vlastností polyméru). Najmä test vo vodnom priestore zvyčajne nemá zmysel. Splnenie kritérií degradácie v najrelevantnejšom kompartmente je dostatočné na identifikáciu neperzistentných alternatív k syntetickým polymérnym mikročasticiam.
- **Definícia prírodných polymérov:** Rozlišovanie medzi polymérmi na základe toho, kde prebieha proces polymerizácie, by sa javilo ako diskriminačné a bez akéhokoľvek vedeckého dôvodu. S biopolymérmi, ktoré sú prírodne identické, by sa malo od začiatku zaobchádzať ako s prírodnými polymérmi, pretože sa správajú presne ako prírodné polyméry a neobsahujú žiadne ďalšie nečistoty ani prísady.
- **Hlásenie emisií počas prepravy:** Emisie do životného prostredia počas prepravy nesúvisia s používaním produktu a mali by byť zahrnuté do činností týkajúcich sa neúmyselne uvoľnených mikroplastov do životného prostredia.

Ďalej nás **znepokojujú ďalšie kľúčové aspekty obmedzenia**, ako bolo zdôraznené v minulosti: rozsiahly súbor požiadaviek na podávanie správ o použití s odchýlkou s obmedzenou pridanou hodnotou a potreba objasniť mnohé aspekty definície. Požiadavky na informácie by navyše nemali brániť nariadeniam o registrácii polymérov.

Stanovisko k nariadeniu o obaloch a odpadoch z obalov

Dňa 28. apríla 2023 zaslal ZCHFP SR listy na europoslancov, ktorí sú vo výbore ENVI a ITRI, na veľvyslancov, ktorí sú v stálom zastúpení SR a na Ministerstvo životného prostredia SR na odbor obehové hospodárstvo. V liste ZCHFP SR uviedol stanovisko k Nariadeniu o obaloch a odpadoch z obalov.

V súvislosti s návrhom Komisie a návrhom správy spravodajcu ZCHFP SR upozornil authority na tieto prvky:

- Ciele týkajúce sa recyklovaného obsahu môžu poskytnúť dôležité stimuly pre príjem recyklovaného obsahu, ktorý podporuje obehové hospodárstvo. Aby sme to dosiahli čo najefektívnejším a najzmysluplnejším spôsobom, zvažujeme stanovenie cieľov

celkového recyklovaného obsahu na priemerný formát balenia. Preto je dôležité začleniť do roku 2030 aj ciele týkajúce sa recyklovaného obsahu pre aplikácie citlivé na kontakt (mimo PET).

- Urýchlenie cieľov pre recyklovateľnosť v rozsahu od roku 2030 do roku 2035 nedostatočne zohľadňuje veľmi potrebné úsilie priemyslu v oblasti výskumu a vývoja a prebiehajúce inovácie s cieľom podporiť cirkuláciu obalov a implementovať nové technológie recyklácie.
- Návrh správy spravodajcu stanovuje ambíciu prejsť na uzavretú a vysokokvalitnú recykláciu. Toto je otvorené mnohým výkladom. Žiadame, aby sa to neobmedzovalo len na umožnenie recyklácie „plastového odpadu na plastové výrobky“, pretože takáto definícia by bola v rozpore so skutočnosťou, že materiály vrátane plastov sa vyrábajú z molekúl. V modernom prostredí recyklácie tieto molekuly krúžia v slučkách. Niektoré môžu skončiť v úplne rovnakom materiáli a aplikácii, zatiaľ čo iné sa dostanú do iných materiálov a aplikácií.
- Vyhnúť sa dvojitej legislatíve; Pevne veríme, že povolenie obmedzenia určitých látok z bezpečnostných dôvodov podľa PPWR by zasahovalo do REACH, a tým by zaviedlo právnu neistotu a ovplyvnilo by správnu implementáciu zo strany priemyslu a orgánov.

Ďalšie informácie o pozícii Cefic k chemickej recyklácii vo svetle PPWR nájdete v 5-bodovom pláne – „[Čo sa teraz musí stať, aby chemická recyklácia prispela k obehovému hospodárstvu EÚ](#)“ a na vyhradenej [webovej stránke](#).

Stanoviská, pozície ZCHFP SR k EU ETS, revízia CBAM sú v kapitole 4.5 Pracovná komisia pre obchodovanie s emisiami a IED je v kapitole 4.9.

CEFIC Central Europe Cluster

V dňoch 5. – 9. mája 2023 sa v Novom Sade v Srbsku uskutočnilo stretnutie CEFIC Central Europe Cluster, ktorého sa za ZCHFP SR zúčastnili prezident SR Ing. Roman Karlubík, MBA a generálna sekretárka Ing. Silvia Surová.

Program zasadnutia bol nasledovný:

1. Diskusia o hlavných otázkach z pohľadu CE Cluster pre plánované stretnutie AFEM/NAB (30. – 31. mája 2023 Dubrovnik)
2. Závery po stretnutí NAB (19. apríla 2023)
3. REACH a CLP – posledný vývoj, návrhy akcií klastrov (vrátane mikroplastov a hlavné predpisy)
4. Fit for 55 reforma – reforma ETS, CBAM atď. – posledný vývoj, návrhy na akcie klastrov
5. Cesta prechodu chemického priemyslu – posledný vývoj, návrhy akcií klastra
6. PFAS – posledný vývoj, návrhy akcií klastra
7. Recyklácia chemikálií – posledný vývoj, návrhy akcií klastra
8. Pripravované zmeny v systéme vykazovania RC KPI pre ICCA
9. Plánované obmedzenie povrchovo aktívnych látok s obsahom 1,4-dioxánu – návrhy na akcie klastra
10. Kybernetická bezpečnosť – Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/881 zo 17. apríla 2019 o ENISA (Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť) a o informáciách a certifikácii kybernetickej bezpečnosti komunikačných technológií
11. Kritická infraštruktúra – Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2557, Rada zo 14. decembra 2022 o odolnosti kritických subjektov (NIS2)
12. AOB alebo iné predmety navrhnuté členmi Klastra

- a. Návrh webinára pre členov CE klastra na tému silikóny organizovaný PIPC
13. Zhrnutie a závery.

Fit for 55

Rada EÚ schválila ďalšiu legislatívu z balíka Fit for 55

Balík „Fit for 55“ je zásadným krokom smerom k cieľu EÚ v oblasti klimatickej neutrality do roku 2050. Rada Európskej únie (EÚ) schválila (25.4.2023) päťicu noriem, ktoré umožnia bloku znížiť emisie skleníkových plynov v hlavných odvetviach hospodárstva a zároveň zabezpečia účinnú podporu najzraniteľnejších občanov a mikropodnikov ako aj odvetví vystavených úniku uhlíka pri klimatickom prechode. Rada odobrila reformu systému obchodovania s emisiami (ETS), ktorá zvyšuje celkovú ambíciu zníženia emisií do roku 2030 v sektoroch, na ktoré sa vzťahuje ETS EÚ, na 62 % v porovnaní s úrovňami z roku 2005. Vznikne tiež samostatný systém obchodovania s emisiami pre budovy, cestnú dopravu a dodatočné sektory, aby sa zabezpečilo nákladovo efektívne znižovanie emisií, keďže sa tieto odvetvia doteraz ukázali ako náročné na dekarbonizáciu. Nový systém sa bude vzťahovať na distribútorov, ktorí dodávajú palivá do budov, cestnej dopravy a ďalších sektorov od roku 2027 a pokiaľ budú ceny energií mimoriadne vysoké, tak až od roku 2028. Členské štáty EÚ schválili aj pravidlá týkajúce sa nového mechanizmu EÚ pre kompenzáciu uhlíka na hraniciach (CBAM), ktorý by mal motivovať tretie krajiny ku zvýšeniu ich ambícií v súvislosti s klímou, a tiež by mal zabezpečiť, aby snahy Únie a globálne úsilie v oblasti klímy neohrozil presun výroby z eurobloku do krajín s menej ambicióznymi politikami. CBAM, ktorý bude zavedený v rokoch 2026 až 2034, sa vzťahuje na tovar ako železo, oceľ, betón, hliník, hnojivá, elektrická energia, vodík a za určitých podmienok aj nepriame emisie. Dovozcovia týchto druhov tovaru budú musieť zaplatiť akýkoľvek cenový rozdiel medzi cenou uhlíka zaplatenou v krajine výroby a cenou uhlíkových emisných kvót v systéme ETS EÚ. Do konca roku 2025 sa CBAM bude uplatňovať len ako ohlasovacia povinnosť. Nakoniec Rada schválila Sociálny klimatický fond EÚ. Ten vznikne dočasne na obdobie 2026 – 2032. Členské štáty ho budú využívať na financovanie opatrení a investícií na podporu zraniteľných domácností, mikropodnikov a používateľov dopravy a na pomoc pri vyrovnávaní sa s cenovými dopadmi systému obchodovania s emisiami pre budovy, cestnú dopravu a ďalšie sektory. Financovaný bude najmä z príjmov z nového systému obchodovania s emisiami do maximálnej výšky 65 miliárd eur, ktoré budú doplnené o národné príspevky. Legislatívu teraz podpíše Rada a Európsky parlament, a pred nadobudnutím účinnosti ju zverejnia v Úradnom vestníku EÚ. Celá správa na odkaze [tu](#).

Projekt iC2050 CEFIC

Európsky chemický priemysel podporuje Parížsku dohodu o zmene klímy a dôrazné opatrenia v oblasti zmeny klímy v súlade s vedeckými odporúčaniami Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC). Ako sa uznáva v oznámení o európskej [Zelenej dohode](#), energeticky náročné odvetvia ako sú chemikálie, sú nevyhnutné pre európske hospodárstvo, pretože dodávajú kľúčové hodnotové reťazce. Chemický priemysel EÚ poskytuje kolesá na dosiahnutie cieľa EÚ v oblasti klimatickej neutrality. V tejto súvislosti Cefic uvítal dohodu o právnych predpisoch EÚ v oblasti klímy, v ktorej sa zdôrazňuje najmä význam odvetvových plánov, ktoré pomôžu odvetviám pri plánovaní potrebných investícií.

Na rozdiel od iných odvetví, ktoré čelia dvojitému "digitálnemu a zelenému" prechodu, je výzva chemického priemyslu v skutočnosti štvornásobná.

Okrem klimatickej neutrality a digitalizácie musí chemický priemysel zohľadniť aj ciele obehovosti a vykonávanie stratégie pre chemické látky pre udržateľnosť – to všetko sa deje súčasne. To robí koherentný a konzistentný odvetvový prístup pre chemický priemysel nevyhnutnosťou.

CEFIC zadal projekt na vytvorenie nástroja na modelovanie prechodu s názvom "iC2050", ktorý by konkrétne prispel k cieľom EÚ v oblasti klímy a ďalej skúmal možné prechodné cesty pre európsky chemický sektor. V jadre tohto projektu vyvinul CEFIC IT model, ktorý umožní preskúmať rôzne možné cesty ku klimaticky neutrálnej chemickej výrobe.

S projektom a modelom iC2050 pridávame "AKO" do diskusie o klimatickej neutralite. Model iC2050 nám pomôže identifikovať možné riešenia na zmiernenie nášho vplyvu na klímu, a to nielen v EÚ, ale aj na celom svete, a to zvažovaním vplyvu našich operácií na klímu v celom hodnotovom reťazci a začatím proti prúdu. Tento nástroj nám tiež pomôže lepšie definovať podmienky potrebné na to, aby sa chemická výroba v EÚ mohla do roku 2050 stať klimaticky neutrálnou, a to napríklad kvantifikáciou množstva prírodných zdrojov a kapitálových investícií potrebných v rôznych scenároch.

Tento model sa vyvíja spolu so spoločnosťou Deloitte v plnom súlade s právom hospodárskej súťaže. Ako ďalší krok začneme diskusie s našou externou komunitou zainteresovaných strán, aby sme pochopili, ako rôzne vízie a prístupy ovplyvnia výsledky modelu iC2050.

Do tohto projektu sa zapojil aj ZCHFP SR spolu s najväčšími chemickými spoločnosťami, ktoré pôsobia na Slovensku (zoznam je v kapitole 4.19). V rámci projektu sú pre EÚ vytvorené klaster. Klaster strednej Európy tvoria Rakúsko, Slovensko, Maďarsko, Poľsko a Česká republika.

Na ilustráciu ako model funguje boli navrhnuté štyri možné prístupy ku klimatickej neutralite. Zvolené prístupy definujú strednodobé ciele založené na spoločnom makroekonomickom a politickom kontexte pomocou overiteľných, verejne dostupných informácií. Každý scenár sa líši vo svojej dimenzii a má rôzny štatút na základe politických priorít, ktoré sa zameriavajú na významnú zložku významnú pre transformáciu sektora:

1. scenár „**Vysoká elektrifikácia**“ hodnotí vplyv lacnejšej 100 % dekarbonizovanej elektriny;
2. scenár „**Podpora obehového hospodárstva**“ je založený na prísnejších politikách obehovosti, ktoré podporujú používanie recyklovaného plastového odpadu a technológií, ktoré sú schopné opätovného využitia uhlíka ako východiskovej suroviny;
3. scenár „**Trvalo udržateľná biomasa**“ hodnotí politiky podporujúce využívanie biomasy pre priemysel, špecificky pre chemický sektor, na dosiahnutie klimatickej neutrality;
4. scenár „**Zachytávanie CO₂**“ skúma, či by v budúcnosti nemohli byť vybudované technológie na zachytávanie a ukladanie uhlíka, ktoré budú široko a rýchlo dostupné s čo najnižšími nákladmi.

Prvý online míting pre projekt iC2050

Dňa 16. mája 2023 sa konalo prvé online stretnutie pre projekt iC2050. Na stretnutí sa zúčastnili zástupcovia spoločností BUKOCEL, a. s., Duslo, a. s., SLOVNAFT, a. s., FORTISCHEM a. s., CHEMOSVIT ENERGOCHEM, a. s., DIAKOL STRÁŽSKE, s. r. o., BASF Slovensko, spol. s r. o., ENVIRAL, a. s., Continental Matador Rubber, s. r. o. Stretnutie sa uskutočnilo v anglickom aj slovenskom jazyku.

Program online stretnutia:

- Privítanie účastníkov a úvod, Roman Karlubík, Prezident ZCHFP SR
- iC2050 model, Zhiruo Anita Chou, Climate and Energy Modelling Officer, Cefic
- Príprava národného projektu, Silvia Surová, generálna sekretárka ZCHFP SR
- Dostupné údaje z úrovne spoločnosti, Branislav Brežný, riaditeľ VUCHT, prezentujúci Duslo
- Diskusia.

Chemical Transition Pathway

Dňa 27. januára 2023 zverejnila Európska komisia ako svoj oficiálne prijatý dokument Postup transformácie chemického priemyslu EÚ ([Transition Pathway for EU chemical industry](#)). Ide o prvú správu svojho druhu, ktorú ponúka konkrétny európsky priemysel, je plánom na dosiahnutie cieľov Európskej zelenej dohody a bola prijatá Európskou komisiou.

Európsky chemický priemysel už dlhodobo požaduje od Európskej komisie osobitný plán na podporu najväčšej transformácie vo svojej histórii, keďže do roku 2050 sa celé chemické odvetvie EÚ bude musieť stať klimaticky neutrálnym, obehovým, digitalizovať svoje procesy a zabezpečiť prechod na bezpečné a udržateľné chemikálie. Všetky tieto opatrenia si do roku 2050 vyžadujú dodatočné investície vo výške stoviek miliárd eur investičných nákladov, tak ako to definovala príslušná štúdia, ktorú CEFIC predložil Európskej komisii. Ide o obrovské investície s návratnosťou v desiatkach rokov, a tieto nemožno zrealizovať bez spomínaných legislatívnych podporných opatrení a navyiac napätom geopolitickom prostredí. Úspešná realizácia takmer dvesto konkrétnych opatrení Chemical Transition Pathway definovaných chemickými výrobcami, pomôže zaistiť budúcnosť chemického priemyslu v Európe a jeho konkurencieschopnosť v globálnom meradle na nadchádzajúce desaťročia. Postup transformácie definuje takmer 200 konkrétnych opatrení, ktoré majú inštitúcie EÚ, ale i jednotlivé členské štáty a priemysel prijať, aby sa transformácia uskutočnila a mohla byť úspešná. Ich prijatie zároveň vyšle jasný signál investorom, že Európa a jej chemický priemysel je miestom, kde môžu bezpečne a perspektívne investovať.

Na prípravu **Národného postupu transformácie chemického priemyslu** (National Transition Pathway for chemical industry) s definovanými konkrétnymi opatreniami, relevantnými pre slovenský chemický priemysel ZCHFP SR vytvoril na podnet a z poverenia pána premiéra pracovnú komisiu, ktorá by sa venovala jej príprave ako aj zhodnoteniu dopadu podľa projektu CEFICu iC2050. Projekt iC2050 počíta so štyrmi simuláciami ciest na dosiahnutie klimatickej neutrality chemického priemyslu EÚ. Našou úlohou bude pripraviť podklady, analýzy a na základe týchto údajov Deloitte vypočíta náklady na postup transformácie pre chemický priemysel na Slovensku podľa 4 scenárov.

V Pracovnej komisii **Transition Pathway ChemSK** sú zástupcovia najväčších slovenských chemických spoločností v systéme EU ETS:

- BUKOCEL, a. s.
- BASF SLOVENSKO, spol. s r. o.
- CONTINENTAL MATADOR RUBBER, s. r. o.
- DIAKOL STRÁŽSKE, s. r. o.
- DUSLO, a. s.
- ENVIRAL, a. s.
- FORTISCHEM a. s.
- CHEMOSVIT ENERGOCHEM, a. s.
- SLOVNAFT, a. s.

6.7 Spolupráca s ECEG

ZCHFP SR je riadnym členom Európskeho združenia zamestnávateľov chemického priemyslu – European Chemical Employers Group (ECEG). Podrobnejšie informácie na stránke [ECEG](#).

Základné údaje o ECEG:

- 17 členských chemických federácií
- rok založenia 2002
- nezávislá federácia pre sociálne otázky a sociálny dialóg, ale úzko napojená na CEFIC reprezentujúci európsky chemický priemysel: 12 tisíc spoločností v 24 štátoch, viac ako 1 milión zamestnancov.

Účastníci sektorového sociálneho dialógu na úrovni EÚ

- Európska komisia (EK)
- Európske združenie zamestnávateľov chemického priemyslu - ECEG
- Európska federácia zamestnancov v baníctve, chemickom a energetickom priemysle – EMCEF.

Hlavný cieľ sektorového sociálneho dialógu:

Formulovať a presadzovať na európskej úrovni spoločné pozície v záujme európskeho chemického priemyslu (ale nie vyjednávať o kolektívnych zmluvách).

Úlohy ECEG:

- vedenie sociálneho dialógu, výmena informácií a skúsenosti na medzinárodnej úrovni
- distribúcia informácií z medzinárodnej na národné úrovne
- spoločné stanoviská a pozície na úrovni EÚ
- vyjednávania a rozhodnutia o odporúčaníach pre zväzy a spoločnosti

V minulom roku bol na plenárnom zasadnutí predstavený projekt “*On the Road to Climate Neutrality 2050*” – Cesta ku klimatickej neutralite do roku 2050 – Úloha sociálnych partnerov pri dekarbonizácii – chemický, farmaceutický, gumársky a plastový priemysel – možné stratégie pre priemysel. V roku 2022 sa uskutočnili dve konferencie ku projektu. ECEG a industriAll European Trade Union usporiadali 8. marca 2023 záverečnú konferenciu spoločného projektu financovaného EÚ “*On the Road to Climate Neutrality 2050*”. Na podujatí sa stretli zástupcovia zamestnávateľských zväzov, firiem a odborov. Diskutovali o kľúčových zisteniach dvojročného projektu vrátane súboru príkladov osvedčených postupov pri prechode na zelené hospodárstvo, ktorý vypracovala riadiaca skupina projektu počas troch workshopov. Celý materiál k nahliadnutiu je dostupný na odkaze [tu](#).

Od roku 2020 do roku 2024 beží projekt *Erasmus+ Programme (Key Action 2) - "Skills Alliance for Industrial Symbiosis - A Cross-Sectoral Blueprint for a Sustainable Process Industry (SPIRE-SAIS)"* - Aliancia zručností pre priemyselnú symbiózu – medziodvetvový plán pre trvalo udržateľný procesný priemysel.

Aliancia SPIRE-SAIS sa bude zaoberať možným nedostatkom zručností v energeticky náročných odvetviach a zároveň poskytne občanom EÚ potrebný „balík“ zručností pre budúce pracovné profily. Projekt sa bude zaoberať aktualizáciou učebných osnov, kvalifikácií, vedomostí a zručností, ktoré sú potrebné na podporu základnej medzisektorovej spolupráce a aktivít priemyselnej symbiózy.

Projekt SPIRE-SAIS má za cieľ vyvinúť priemyselne riadenú a proaktívnu stratégiu zručností, ktorá pomôže širšej implementácii a využívaniu priemyselnej symbiózy a energetickej účinnosti naprieč energeticky náročnými priemyselnými sektormi zastúpenými v SPIRE: chemikálie, oceľ, strojárstvo, nežeľzné kovy, minerály, voda, cement a keramika. Vyvinuté nové zručnosti pomôžu rozvinúť potenciál digitálnej transformácie v rámci spoločností SPIRE aj mimo nich. Projekt bude stavať na existujúcej koordinácii projektoch a aktivitách SPIRE v skutočne medzisektorovom prístupe.

Celý materiál o projekte je na odkaze [tu](#) a na webovej stránke [tu](#).

SSDC Stretnutie expertov pracovnej skupiny pre chemický priemysel

Dňa 13. marca 2023 sa konalo online pracovné stretnutie expertov pre chemický priemysel SSDC, ktorého sa zúčastnila generálna sekretárka Ing. Silvia Surová.

Program stretnutia:

1. Schválenie návrhu programu, *Koen Laenens (ECEG), Dimitra Penidis (industriALL Europe)*
2. Komunikácia o posilnení sociálneho dialógu v EÚ, *Jitka Hrudová, DG EMPL - European Commission*
3. EWC Smernica, MEP Dennis Radtke, Elisa Hensel, ECEG, *Aline Conchon, industriAll Europe*
4. Návrh odporúčania Rady o posilnení sociálneho dialógu v EÚ, *Jitka Hrudová, DG EMPL - European Commission*
5. Aktualizácia z okrúhleho stola na vysokej úrovni o chemickej stratégii pre udržateľnosť, *Maike Niggemann, industriAll Europe*
6. Revízia všeobecnej farmaceutickej legislatívy, *Antonios Rodiadis, DG SANTE – European Commission*
7. Postupy náležitej starostlivosti, *Andrea Della Vecchia, industriAll Europe, Koen Laenens & Anneleen Bettens, ECEG.*

6.8 Slovenské centrum digitálnych inovácií SCDI

ZCHF SR je jedným zo zakladajúcich členov Slovenského centra digitálnych inovácií ([SCDI](#)). SCDI bolo založené s úmyslom sprevádzať klientov od vzdelávania a osvetu cez na mieru stavané poradenské činnosti, služby testovacích pracovísk a laboratórií až po pomoc so získavaním grantov z akýchkoľvek zdrojov.

- SCDI je združenie právnických osôb s viacerými domácimi a zahraničnými členmi.
- Cieľom je podpora digitalizácie slovenských podnikov a územnej samosprávy.
- SCDI získalo finančné prostriedky z Plánu obnovy a odolnosti, čo umožňuje ponúknuť služby všetkým podnikom a organizáciám, ktoré by chceli začať s digitálnou transformáciou.

Prioritné oblasti aktivít:

- **Industry 4.0 – digitalizácia, automatizácia, robotika**
Nasadzovanie nástrojov digitalizácie, automatizácie a robotizácie v slovenských podnikoch. Pomoc pre firmy, aby mali správne informácie a možnosť rozhodnúť sa kvalifikovane, získali osobnú skúsenosť s dostupnými riešeniami a otestovali si ich, mali možnosti širokého výberu riešení a dodávateľov, a vďaka našej podpore získali podklady, ktoré im umožnia úspešne žiadať o návratné alebo nenávratné financovanie.
- **Smart energetika – energetická efektívnosť & smart grids**
Zvyšovanie energetickej efektívnosti a znižovanie environmentálnej záťaže. Audity a poradenstvo, návrh energetických opatrení vo výrobe, dizajn uzatvorených energetických sústav, párovanie ponuky a dopytu pri energetických riešeniach, návrhy projektov aplikovaného výskumu, riešenia pre poskytovateľov služieb v energetike.
- **Deep Tech akcelerátor – vnorené systémy & IoT**
Pomoc pre startupy a podniky, ktoré vyvíjajú vlastné inteligentné výrobky a zariadenia. Zrýchlenie time-to-market procesu, pokrývanie komplexných potrieb – od vývoja softvéru a mikroelektroniky cez mechanické časti až po obaly a zapúzdrenie. Dizajn zariadení,

výroba a testovanie prototypu v laboratórnych podmienkach, výroba pilotných zariadení, certifikované merania, výskumné aktivity.

- **Kybernetická bezpečnosť – motivácia, vzdelávanie a zavádzanie opatrení**
Vzdelávanie firiem o bezpečnostných a prevádzkových rizikách vyplývajúcich z nasadzovania a používania digitálnych technológií, pomoc pri kvalifikovanom pomenovaní svojich potrieb a efektívna implementácia opatrení. Osvetové aktivity v oblasti kybernetickej bezpečnosti, konzultačné aktivity a poradenstvo, vytvorenie a udržiavanie katalógu služieb a riešení, párovanie dopytu a ponuky.
- **Rozširovanie možností v AI, HPC a ďalších prelomových technológiách nielen pre IT firmy**
Podpora implementácie existujúcich AI riešení vrátane osvetu a sprostredkovania, podpora pri výbere a používaní metód a nástrojov AI, podpora firiem pri využívaní vysokovýkonného počítania, zapájanie sa do GAIA X iniciatív z pozície aktívneho účastníka.
- **Adaptácia pracovnej sily na digitálnu transformáciu**
Mapovanie a prognóza dopadov digitálnej transformácie na firmu z hľadiska organizácie práce a pracovnej sily, podpora komunikácie dopadov digitálnej transformácie, komunikačný toolkit a poradenstvo pre manažerov a personalistov, vzdelávanie pracovníkov – rekvifikácia a zvyšovanie kvalifikácie.

Úspech projektu SCDI

Európske centrá digitálnych inovácií prevádzkujú konzorciá zložené z firiem, združení, asociácií aj univerzít a ich cieľom je pomáhať malým a stredným podnikom, startupom, ale aj inštitúciám štátnej a verejnej správy či obciam a mestám čo najviac testovať, nasadzovať a využívať digitálne riešenia. Na Slovensku bude svoje služby poskytovať päť centier. EK na ich vznik na Slovensku vyčlenila 6,2 milióna eur z priamo riadeného programu Digitálna Európa. Následne vybrala štyri projekty, ktoré získali grant. Vďaka kvalitne vypracovanému projektu získali SCDI financovanie z [Plánu obnovy a odolnosti](#). Pre vysokú kvalitu projektu sa EK rozhodla Slovenskému centru digitálnych inovácií udeliť pečať excelentnosti.

Na implementáciu a spustenie európskych centier digitálnych inovácií dohliada Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a projekt je financovaný z rozpočtu EÚ a z Plánu obnovy a odolnosti v rámci Komponentu 17: Digitálne Slovensko.

Ministerstvo hospodárstva SR v spolupráci s Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR vyhlásilo v rokoch 2021 – 2022 národnú súťaž zameranú na budovanie siete európskych centier digitálnych inovácií (ECDI). Uchádzači museli mať preukázateľné odborné kapacity a skúsenosti v oblasti výskumu, vývoja a nasadzovania digitálnych inovácií v prostredí biznisu alebo verejnej správy.

6.9 Konferencie, webináre ZCHFP SR

ZCHFP SR pravidelne organizuje pre svojich členov webináre zamerané na chemickú legislatívu a aktuálne požiadavky. Pri organizácii webinárov spolupracuje s MŽP SR, NEKA, MH SR, CCHLP, CEFIC a SCHP ČR.

V danom období sa konali 2 konferencie a 8 webinárov. Pravidelne sa webinárov zúčastňujú aj authority a zamestnanci podnikov, ktoré nie sú členmi ZCHFP SR. Celkovo sa za obdobie jún 2022 až máj 2023 zúčastnilo webinárov 285 účastníkov.

Webinár 11: Chemická legislatíva - Nariadenie REACH a CLP, stručný prehľad a očakávané zmeny

Dňa 22. septembra 2022 sa uskutočnilo 11. pokračovanie online prednášok ZCHFP SR v spolupráci s CEFIC-om s názvom Webinár 11 – Chemická legislatíva – Nariadenie REACH a CLP, stručný prehľad a pripravované zmeny. Webinár bol určený pracovníkom zodpovedným za manažment chemických látok vo veľkých podnikoch, malým a stredným podnikom. Zamestnancom, ktorí sa iba zoznamujú s danou témou priniesol webinár ucelený prehľad už o existujúcich nariadeniach a legislatívach a zmenách, ktoré sú očakávané.

Celkovo sa webináru zúčastnilo 59 odborných pracovníkov našich členských spoločností, Ministerstva životného prostredia SR, Ministerstva hospodárstva SR a expertov z iných podnikov a odvetví.

Program webináru:

- Úvod k webináru, privítanie účastníkov
- Nariadenie REACH, stručný prehľad a očakávané zmeny, *Ing. Petra Králová, Eurofer*
- Nariadenie CLP, stručný prehľad a pripravované zmeny, *Ing. Silvia Surová, ZCHFP SR*
- Nariadenia EÚ č. 878/2020 a č. 1149/2020, *Ing. Maroš Filčák, BASF Slovensko*
- Karta bezpečnostných údajov, UFI, *RNDr. Zuzana Zajacová, Euroleg.*

Webinár 12: Responsible Care

Dňa 27. septembra 2022 sa uskutočnilo 12. pokračovanie online prednášok ZCHFP SR v spolupráci s CEFIC-om s názvom Webinár 12 – Responsible Care. Webinár bol určený pracovníkom odborov ŽP vo veľkých podnikoch, malým a stredným podnikom a pracovníkom zodpovedným za Responsible Care.

Celkovo sa webináru zúčastnilo 24 odborných pracovníkov našich členských spoločností, Ministerstva životného prostredia SR, Ministerstva hospodárstva SR a expertov z iných odvetví a podnikov. Prednášajúcimi boli 3 zamestnanci z CEFIC.

Program webináru:

- Úvod k webináru, privítanie účastníkov
- Responsible Care seflassessment – Guidance and IT tool, *Giulia Casasole, Cefic*
- Responsible Care Awards, *Rachelina Baio, Cefic*
- KPI 2021 a aktivity ZCHFP SR v 2022, Bezpečnosť prevádzky, *Silvia Surová, ZCHFP SR*
- Indikátor pre bezpečnosť prevádzky, *Maroš Filčák, BASF Slovensko*
- Ekodizajn udržateľných výrobkov – prezentácia legislatívneho návrhu, *Martina Čirčová, Cefic.*

Webinár 13: Zákon o výstavbe

Dňa 12. októbra 2022 sa uskutočnilo 13. pokračovanie online prednášok ZCHFP SR v spolupráci s Nezávislou Environmentálnou Konzultačnou Agentúrou (NEKA) s názvom Webinár 13 – Zákon o výstavbe. Webinár bol určený pracovníkom, ktorí potrebujú získať prehľad o novom zákone o výstavbe, zmenách, ktoré zákon prináša a ich význame pre spoločnosti.

Celkovo sa webináru zúčastnilo 16 odborných pracovníkov našich členských spoločností a z Ministerstva životného prostredia SR.

Program webináru:

- Základné predstavenie zákona č. 201/2022 Z. z. o výstavbe a súvislosti – *Mgr. Peter Šimurka, NEKA*
- Diskusia.

Seminár: Aktuálne témy chemického a farmaceutického priemyslu

Dňa 7. decembra 2022 sa v priestoroch Hotela Relax Inn Šoporňa konal seminár: Aktuálne témy chemického a farmaceutického priemyslu. Na seminári sa zúčastnili riaditelia podnikov a odborní zamestnanci, ktorí sú členmi ZCHFP SR.

Program bol nasledovný:

- Otvorenie, *Ing. Roman Karlubík, MBA, prezident ZCHFP SR*
- **1.BLOK: Klimatické zmeny a Zelená dohoda**
Green Deal – sú európske ciele správne?, *Dr. Ing. František Šimančík, SAV*
Nekonvenčné prístupy k výrobe tepla a chladu nielen v chemickom priemysle, *Prof. Michal Masaryk, PhD., Strojnícka fakulta STU*
- **2.BLOK: Digitalizácia chemického a farmaceutického priemyslu**
Slovenské centrum digitálnych informácií a ponuka služieb pre chemický a farmaceutický priemysel s možnosťou hradenia z fondov EÚ, *Ing. Emil Fitoš, prezident IT Asociácie Slovenska a SCDI*
- **3.BLOK: Ceny energií, dopad na chemický a farmaceutický priemysel**
Pripravované schémy pomoci priemyslu na rok 2023 – úvodná informácia, *Ing. Roman Karlubík, MBA, ZCHFP SR, Ing. Petr Ivánek, Fortischem*
Diskusia – konkrétne príklady a formulácia stanovísk ZCHFP SR.

Webinár 14: Enviro legislatíva – aktuálne povinnosti 2023

Dňa 12. januára 2023 sa uskutočnilo 14. pokračovanie online prednášok ZCHFP SR v spolupráci s Nezávislou Environmentálnou Konzultačnou Agentúrou (NEKA) s názvom Webinár 14: Enviro legislatíva – aktuálne povinnosti 2023. Webinár bol určený pracovníkom zodpovedným za legislatívu vody, odpadov, ovzdušia, environmentálnych záťaží vo veľkých, malých a stredných podnikoch. Zamestnancom, ktorí sa iba zoznamujú z danou témou priniesol webinár ucelený prehľad už o existujúcich nariadeniach, legislatívach a zmenách, ktoré sú očakávané. Témy prezentoval Mgr. Peter Šimurka, NEKA.

Celkovo sa webináru zúčastnilo 45 odborných pracovníkov našich členských spoločností, Ministerstva životného prostredia SR, Slovenskej Inšpekcie životného prostredia a expertov z iných odvetví a podnikov.

Program webináru:

- Otvorenie webinára, privítanie účastníkov
- Zákon o odpadoch/vykonávacie predpisy – zmeny v roku 2022 a povinnosti v r. 2023
- Zákon o ovzduší/vykonávacie predpisy – zmeny v roku 2022 a povinnosti v roku 2023
- Vodný zákon/vykonávacie predpisy – zmeny v roku 2022 a povinnosti v roku 2023
- Zákon o environmentálnych záťažiacich – zmeny v roku 2022
- Iné súvisiace právne predpisy – zmeny v roku 2022 a povinnosti v roku 2023
- Diskusia a záver webinára.

Webinár 15: Chemická legislatíva aktuálne a očakávané zmeny

Dňa 22. februára 2023 sa uskutočnilo 15. pokračovanie online prednášok ZCHFP SR s názvom Webinár 15: Chemická legislatíva aktuálne a očakávané zmeny. Webinár bol určený pracovníkom zodpovedným za legislatívu REACH, CLP nariadení, KBÚ vo veľkých, malých a stredných podnikoch. Celkovo sa webináru zúčastnilo 64 odborných pracovníkov členských spoločností ZCHFP SR, Ministerstva životného prostredia SR, Ministerstva hospodárstva SR, Slovenskej Inšpekcie životného prostredia, Slovenskej agentúry životného prostredia ako aj expertov z iných odvetví a podnikov.

Program webináru:

- Nariadenie REACH – Vývoj v pripravovaných zmenách – *Ing. Petra Králová, Eurofer*
- Nariadenie CLP – Aktuálne zmeny – *Ing. Silvia Surová, ZCHF SR*
- Karta bezpečnostných údajov – Aktualizácia od 1.1.2023 - *RNDr. Zuzana Zajacová, Euroleg*
- Ekodizajn udržateľných výrobkov – Prezentácia legislatívneho návrhu – *Martina Čirčová, Cefic*
- Diskusia.

Webinár 16: Chemická legislatíva: Perfluórované a polyfluórované alkylsulfonáty

Dňa 14. marca 2023 sa uskutočnilo 16. pokračovanie online prednášok ZCHF SR, tentokrát v spolupráci s CEFIC. Webinár bol zameraný na Chemickú legislatívu – Perfluórované a polyfluórované alkylsulfonáty (PFAS). Webinár prebiehal v anglickom jazyku.

Patricia Muñoz, manažérka sektorovej skupiny FluoroProducts a PFAS pre Európu (FPP4EU), sektorová skupina Cefic venujúca sa PFAS, poskytla prehľad aplikácií PFAS v EÚ a návrh na obmedzenie PFAS. Opísala štruktúru a iniciatívy FPP4EU, ako aj usmernenia pre spoločnosti na identifikáciu ich použitia PFAS a na účasť na verejných konzultáciách agentúry ECHA.

Celkovo sa webináru zúčastnilo 20 odborných pracovníkov členských spoločností ZCHF SR, Ministerstva životného prostredia SR, Centra pre chemické látky a prípravky a expertov z iných odvetví a podnikov. Program webináru:

- Otvorenie a úvod – *Ing. Silvia Surová, ZCHF SR*
- Prehľad použitia perfluórovaných a polyfluórovaných alkylsulfonátov (PFAS) v EÚ a návrh na ich obmedzenie / reštrikcie – *Patricia Muñoz, manažérka sektorovej skupiny FPP4EU, Cefic*
 1. Aplikácie PFAS
 2. Kto sme
 3. Univerzálne obmedzenie PFAS
 4. Platforma na spoluprácu
 5. Výzva na prijatie opatrení
- Vybrané prípadové štúdie PFAS – *Stefanos Geros, poradca EÚ pre politiku a advokáciu, Cefic*
- Diskusia.

Webinár 17: Enviro legislatíva – Nová právna úprava v oblasti ochrany ovzdušia; zmeny v procese EIA; súvisiace právne predpisy

Dňa 20. apríla 2023 sa uskutočnilo 17. pokračovanie online prednášok ZCHF SR tentokrát v spolupráci s Nezávislou environmentálnou konzultačnou agentúrou (NEKA). Webinár bol zameraný na Enviro legislatívu - Nové právne úpravy v oblasti ochrany ovzdušia; zmeny v procese EIA; súvisiace právne predpisy.

Webinár bol určený pracovníkom zodpovedným za environmentálnu legislatívu, pracovníkom odborov ŽP a pracovníkom zodpovedným za Responsible Care.

Celkovo sa webináru zúčastnilo 20 odborných pracovníkov členských spoločností ZCHF SR ako aj expertov z iných odvetví a podnikov. Témy prezentoval Mgr. Peter Šimurka, NEKA.

Program webináru:

- Otvorenie webinára, privítanie účastníkov – *Ing. Silvia Surová, ZCHF SR*
- Nová právna úprava v oblasti ochrany ovzdušia – základné predstavenie - *Mgr. Peter Šimurka, NEKA*
- Novela zákona o EIA – novela účinná od 01. 04. 2023
- Novela zákona o IPKZ – novela účinná od 01. 04. 2023 (zmeny v zmysle novely zákona o EIA); novela účinná od 01. 07. 2023 (zmeny v zmysle nového zákona o ovzduší)
- Diskusia

Webinár 18: Chemická legislatíva - Existujúca legislatíva a pripravované reštrikcie pre fluórované chemické látky, Reštrikcia k plastovým časticiam

Dňa 26. apríla 2023 sa uskutočnilo 18. pokračovanie online prednášok ZCHFP SR v spolupráci s CEFIC-om, Ministerstvom hospodárstva a Ministerstvom životného prostredia SR a Svazem chemického průmyslu ČR. Webinár bol zameraný na Chemickú legislatívu - Existujúca legislatíva a pripravované reštrikcie pre fluórované chemické látky, Reštrikcia k plastovým časticiam.

Webinár bol určený pracovníkom zodpovedným za chemickú legislatívu, pracovníkom BOZP, pracovníkom odborov ŽP, pracovníkom zodpovedným za technológie a výrobné procesy.

Celkovo sa webináru zúčastnilo 37 odborných pracovníkov členských spoločností ZCHFP SR, Ministerstva životného prostredia SR, Slovenskej Inšpekcie životného prostredia, Centra pre chemické látky a prípravky a expertov z iných odvetví a podnikov.

Program webináru:

- Otvorenie aplikácie, privítanie účastníkov – *Ing. Silvia Surová, ZCHFP SR*
- Prehľad aktuálnych regulačných opatrení PFAS látok: PFHxA, PFAS v hasiacich penách a stručná informácia k pripravovanej PFAS reštrikcii - *Mgr. Anna Slimáková, PhD., CCHLP MHSR*
- Návrh PFAS reštrikcie a Platforma PFAS – *Ing. Silvia Surová, ZCHFP SR*
- Spolupráca SCHP ČR s MV – generálnym riaditeľstvom HZS ČR a podnikovými hasiči pri omezovaní látok PFAS v hasiacich penách – *Ing. Alena Krejčová, SCHP ČR*
- Ochrana inovácií v oblasti biologicky rozložiteľných materiálov – *Ing. Maroš Filčák, BASF*
- Diskusia.

6.10 Plán obnovy a odolnosti

NextGenerationEU a národné Plány obnovy

Plán obnovy je spoločnou reakciou krajín EÚ na silný pokles ekonomiky v dôsledku pandémie COVID-19. Jeho hlavným cieľom je podporiť reformy a investície, ktoré aj Slovensku umožnia začať opäť dobíhať životnú úroveň priemeru EÚ.

Plán obnovy, ktorý predstavila Európska komisia nie je len ďalšou formou podpory štátom únie. Predsedníčka EK Ursula von der Leyen ho pri jeho predstavení opísala ako: „kľúčový míľnik k tomu, ako pretvoriť náš kontinent pre úspešné fungovanie do ďalších dekád.“ Prostredníctvom neho sa má vybudovať Európa, ktorej základy budú vychádzať z princípov udržateľnosti s využitím najmodernejších digitálnych technológií. Predstavené princípy tak vytvoria odolnú EÚ pripravenú na meniace sa ekonomické, technické a ekologické výzvy najbližších desaťročí.

Plán obnovy patrí v súčasnosti k najväčším reformným a investičným projektom na Slovensku. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti v rámci celoeurópskeho nástroja Next Generation EU predstavuje najväčší stimulačný balík v histórii Európskej únie. V rámci dosiahnutia cieľov musíme prijať množstvo nových zákonov, aby sme mohli prijať finančné prostriedky z Európskej únie. Vďaka nim môžeme investovať do desiatok reálnych projektov, ktoré zlepšujú kvalitu života obyvateľov Slovenska.

Zmena klímy a digitálna transformácia predstavujú dlhodobé štrukturálne výzvy. Slovensko na to zatiaľ nebolo dostatočne pripravené, ale pre udržanie výkonnosti a rastu produktivity ich bude spolu s reformami vzdelávania, vládnych inštitúcií a mohutného investovania do výskumu a inovácií nevyhnutné realizovať, a to v rámci ohraničeného obdobia Plánu obnovy.

Slovenský Plán obnovy získal konečnú podobu a v júli 2021 prešiel schvaľovacím procesom v EK. Obsahuje 5 hlavných oblastí, v rámci ktorých sa nachádza 18 komponentov pozostávajúcich zo 66 reforiem a 52 investičných zámerov.

Zámery výziev na podporu výskumu, vývoja a inovácií z Plánu obnovy a odolnosti

Výskumná a inovačná autorita Úradu vlády SR ako vykonávateľ Komponentu 9 Plánu obnovy a odolnosti zverejnila na svojej webovej stránke zámery výziev na podporu výskumu, vývoja a inovácií, ktoré budú vyhlásené tento rok (2023). Cieľom je poskytnúť informácie pre potenciálnych záujemcov o podanie žiadostí, a tiež im umožniť v dostatočnom predstihu pripraviť projekty.

Zámery výziev nájdete [tu](#).

Nástroj obnovy: Európska komisia predbežne kladne posúdila žiadosť Slovenska o vyplatenie 709 miliónov eur v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

Európska komisia 8. februára 2023 prijala kladné predbežné posúdenie žiadosti Slovenska o platbu vo výške 709 miliónov eur vo forme grantov (bez predbežného financovania) v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktorý je kľúčovým prvkom nástroja NextGenerationEU. Slovenské orgány spolu so žiadosťou poskytli podrobné a komplexné dôkazy, ktorými preukazujú uspokojujivé dosiahnutie 14 míľnikov a dvoch cieľov. Komisia tieto informácie dôkladne posúdila a predložila svoje kladné predbežné posúdenie žiadosti o platbu. Tlačová správa na odkaze [tu](#).

REPowerEU

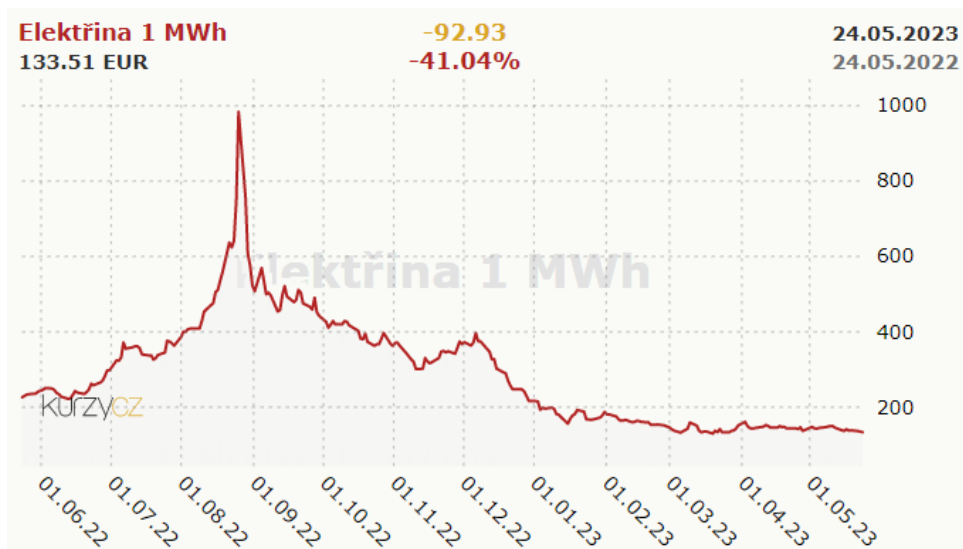
REPowerEU je nová kapitola plánu obnovy, vďaka ktorej Slovensko získa ďalšie prostriedky na nové zelené opatrenia. Cieľom REPowerEU je znížiť závislosť na ruských fosílnych palivách a bojovať s klimatickou krízou. Nová kapitola zahŕňa šesť reforiem a osem investícií v hodnote 403 miliónov eur v štyroch kľúčových oblastiach:

- energetika a povoľovacie procesy (150 miliónov eur)
- obnova a spravovanie budov (149 miliónov eur)
- udržateľná doprava (85 miliónov eur)
- rozvoj zelených zručností (15 miliónov eur).

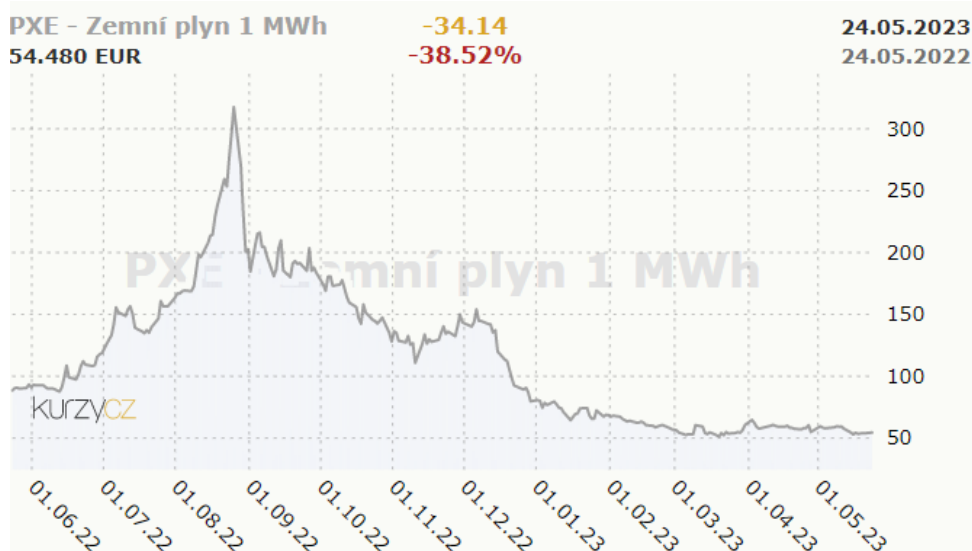
Všetky informácie o Pláne obnovy sú dostupné na odkaze [tu](#).

6.11 Aktivity spojené s riešením energetickej krízy

Ruská vojenská invázia na Ukrajinu narušila svetové energetické trhy a spôsobila najväčší nárast cien energií od 70. rokov minulého storočia. Ceny ropy, plynu a elektriny dosiahli oproti minulým rokom zvýšenie o desiatky až stovky percent. Najvyššie ceny elektriny boli auguste, kedy cena za 1 MWh dosiahla až 984 € (Graf 5), za plyn to bolo 318 € (Graf 6).

Graf 5 Vývoj cien elektrickej energie od 1.6.2022 do 1.5.2023 (zdroj [tu](#))

Graf 6 Vývoj cien plynu od 1.6.2022 do 1.5.2023 (zdroj [tu](#))

Slovensko a slovenský priemysel tieto vysoké ceny zasiahli. Viaceré podniky znižovali výrobu, niektoré dočasne a niektoré úplne ukončili výrobu.

Štát napokon prejavil záujem o pomoc podnikom. Zväz v zastúpení prezidenta Ing. Romana Karlubíka, MBA a členov ZCHFP SR inicioval a pravidelne sa zúčastňoval stretnutí zameraných na energetickú pomoc pre podniky. Zväz sa aktívne podieľal na príprave štátnej pomoci.

Prehľad jednotlivých krokov:

1. Na Úrade vlády SR sa hybridnou formou konala verejná konzultácia schém štátnej pomoci pre priemysel. Príprava schém štátnej pomoci spadá pod Systém obchodovania s emisnými kvótami a to konkrétne:

- Schéma štátnej pomoci na dekarbonizáciu priemyslu z Modernizačného fondu
- Schéma štátnej pomoci na dekarbonizáciu priemyslu z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti.

Prostredníctvom aplikácie sa konzultácií zúčastnili Ing. Petr Bláha (Duslo, a. s.), Ing. Viktória Kutašová (Fortischem, a. s.) a Ing. Silvia Surová (ZCHFP SR), osobne sa zúčastnil Ing. Igor Gál z Dusla, a. s.

2. V nadväznosti na uskutočnenú konzultáciu ohľadne schém štátnej pomoci pre priemysel, bol zaslaný list na MŽP SR na štátneho tajomníka Mgr. Michala Kiču so žiadosťou o prehodnotenie kritérií štátnej pomoci.

3. Predseda vlády zvolal mimoriadne zasadnutie HSR aby ako vláda predstavili pomoc pre firmy v boji s energetickou krízou. Od 1. januára budú mať firmy zastropované ceny elektriny aj plynu:

- cena elektriny: 199 €/MWh;
- cena plynu: 99 €/MWh.
- 80 % spotreby nad tieto ceny štát preplatí.

Týmto opatrením pokryje takmer celý firemný sektor. Zostávajú ešte extrémne energeticky náročné firmy, ktoré bude rezort hospodárstva riešiť individuálne.

4. Na pôde Ministerstva hospodárstva SR sa konalo stretnutie s ministrom hospodárstva Ing. Karlom Hirmanom. Na stretnutí sa ako zástupca ZCHFP SR zúčastnil Ing. Marek Kurňava (Duslo a. s.), ktorý v rámci zväzu koordinuje pracovnú skupinu pre energie. Témou stretnutia boli energie a výzvy pre podniky SR. V návrhu sú dve výzvy z dočasného krízového rámca podľa bodu [2.1](#) a [2.4](#).

5. Na stretnutí sa diskutovalo aj o možnostiach rozšírenia zoznamu energeticky náročných odvetví a ich NACE kódov vo vyhláške MHSR č. 106/2019 Z. z., ktorá má vplyv na Kompenzáciu podnikateľom podľa zákona 309/2009 Z.z.. ZCHFP pripravil list pre MH SR, v ktorom žiadal doplnenie odvetví priemyslu svojich členov, ktorí by mali tiež spĺňať podmienky energeticky náročných odvetví.

6. Ministerstvo hospodárstva SR zverejnilo očakávanú výzvu na kompenzácie vysokých cien energií. Z definície ide o malé, stredné a veľké podniky, ale napríklad aj o subjekty z neziskového sektora, ktoré vykonávajú hospodársku činnosť. Pomoc sa vypláca ako dotácia na plyn a elektrinu.

7. ZCHFP SR odoslal list na ministra hospodárstva Ing. Karla Hirmana so žiadosťou o doplnenie vyhlášky ministerstva č. 106/2019 Z.z. *ktorou sa ustanovuje zoznam oprávnených priemyselných odvetví, rozsah a štruktúra správy a spôsob poskytovania kompenzácie podnikateľom*. Dôvodom bolo, že niektoré spoločnosti ZCHFP SR nespádajú ani do jednej skupiny podnikov na pomoc v energetickej kríze. V liste sme uviedli SK NACE, ktoré žiadame doplniť.

Vybrané SK NACE:

- SK NACE 20.30 Výroba farieb, lakov a podobných náterov, tlačiarenských farieb a tmelov
- SK NACE 20.42 Výroba parfumérskych a toaletných prípravkov
- SK NACE 22.11 Výroba gumených pneumatík a duší; protektorovanie a oprava pneumatík
- SK NACE 22.19 Výroba ostatných výrobkov z gumy
- SK NACE 25.62 Obrábanie

Do vyhlášky sa podarilo zaradiť SK NACE 22.11, zvyšné SK NACE nespĺňali podmienky potrebné na zaradenie.

8. Ku schéme 2.4. prebiehali veľké a náročné diskusie. Ku dňu 31.5.2023 schéma nebola uzavretá a vyhlásená.

Prehľad opatrení

Neregulované subjekty

2.1 Dočasný krízový rámec (Podpora podľa 2.1 Dočasného krízového rámca)

- MH SR plánuje pokračovať v tejto pomoci aj v roku 2023, a to podľa schválenej schémy v roku 2022. Podmienky by mali byť podobné ako vo výzve z decembra 2022.
- MH SR 20. februára 2023 spustilo výzvu na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie na krytie dodatočných nákladov, v dôsledku zvýšenia cien elektrickej energie a zemného plynu. Jeden subjekt môže na prvý štvrtýrok 2023 požiadať kompenzáciu až do výšky 600 000,- eur, resp. do výšky 200 000,- eur mesačne. Výzva sa týka malých, stredných aj veľkých podnikov.

Viac informácií [tu](#).

2.4 Dočasný krízový rámec (Podpora podľa 2.4 Dočasného krízového rámca)

- MH SR zaslalo túto schému pomoci na notifikáciu Európskej komisii dňa 23. decembra 2022.
- Mala by sa vzťahovať na oprávnené náklady do výšky 70 % spotreby v roku 2021 (ak by bola spotreba vyššia, zvyšných 30 % nákladov si hradí sám podnik, a to v plnej výške).
- V roku 2023 musí byť cena za energie preukázateľne vyššia 1,5 násobne ako priemerná cena v roku 2021.
- Na schému podľa 2.4 dočasného krízového rámca je celková alokácia plánovaná v sume 600 mil. eur, pričom celková výška pomoci bude závisieť od limitov stanovených Vládou SR.
- Dňa 31. januára 2023 dostalo MH SR od Európskej komisie oznámenie o schválení schémy štátnej pomoci z oddielu 2.4
- Podľa vyjadrenia MH SR je schéma určená pre všetky hospodárske subjekty, a to najmä pre väčšie a energeticky náročné firmy na Slovensku a je platná do 31. decembra 2023 s tým, že táto pomoc bude v rámci schválenej schémy poskytovaná formou priamych grantov.
- MH SR nás v tejto súvislosti oslovilo na spoluprácu pri príprave detailov výzvy tak, aby poskytovaná pomoc bola efektívna a metódy jej implementácie čo najoptimálnejšie

Regulované subjekty

Subjekty, ktoré majú spotrebu do 30 MWh elektriny a do 100 MWh plynu, majú garantovanú cenu štátom 199 eur za MWh elektriny a 99 eur za MWh plynu. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví stanovil cenu v decembri 2022 na základe referenčného obdobia august až september 2022 na 547,58 eur za MWh pre zraniteľných odberateľov (maloodberateľov). Bola to najdrahšia cena v tom čase v roku.

7. Hlavné zameranie aktivít ZCHF SR na nasledujúce obdobie

ZCHF SR si pre nasledujúce obdobie rokov 2023/2024 v súlade so svojím poslaním dáva za cieľ v maximálne možnej miere prispievať k vytváraniu optimálneho podnikateľského prostredia pre členské organizácie. Majúc na zreteli najvýznamnejšie výzvy nastávajúceho obdobia bude ZCHF SR uskutočňovať najmä nasledovné aktivity:

1. Napomáhať zlepšovaniu podmienok pre podnikanie v odvetví chemického a farmaceutického priemyslu na Slovensku. S využitím členstva v AZZZ SR, CEFIC a ECEG aktívne vplývať na proces prípravy a schvaľovania legislatívy dôležitej pre odvetvie.
2. Vzdelávať členské podniky ZCHF SR a ostatný priemysel prostredníctvom školení a webinárov o chemickej legislatíve a aktuálnych požiadavkách.
3. V spolupráci s MŽ SR podporovať činnosť Technických pracovných skupín (TPS) pre oblasť chemických referenčných dokumentov BAT a BREF (LVIC BREF).
4. Efektívnou formou spolupráce s masovokomunikačnými prostriedkami zabezpečovať informovanie odbornej i spotrebiteľskej verejnosti so zámermi ZCHF SR a celého odvetvia chemického a farmaceutického priemyslu v oblasti ekonomiky a hospodárenia odvetvia, starostlivosti o zamestnancov, ochrany a skvalitňovania ŽP (Responsible Care) a prispievať tak k budovaniu pozitívneho imidžu odvetvia.
5. Zintenzívniť úsilie o rozširovanie členskej základne ZCHF SR propagovaním a vysvetľovaním jeho pozitívneho prínosu najmä pre malé a stredné podniky.
6. Naďalej skvalitňovať formy spolupráce zväzu s univerzitami a odbornými školami.
7. Naďalej rozvíjať efektívnu vnútornú komunikáciu v rámci ZCHF SR a jej členských organizácií prostredníctvom Mesačných správ a internetovej stránky zväzu.
8. Aktívne vyhľadávať možnosti zapojenia sa do medzinárodných projektov podporovaných z fondov EÚ prospešných pre členské organizácie ZCHF SR.
9. Aktívnou vzájomnou spoluprácou farmaceutických asociácií a spoločností podporovať aktivity, legislatívne zmeny a úpravy zamerané na prospech pacienta a dostupnosť moderných inovatívnych a účinných liečiv v SR.
10. Podporovať digitalizáciu chemického priemyslu v spolupráci so Slovenským centrom digitálnych informácií (SCDI) ako jeho zakladajúci člen.
11. Spolupracovať s inštitúciami EÚ a SR a podnikmi zväzu pri implementácii princípov Zelenej dohody v podmienkach slovenského priemyslu.
12. Spolupracovať s Ministerstvom hospodárstva SR a s Úradom pre reguláciu sieťových odvetví na témach cien energií.

2. KAPITOLA

1. Vývoj ekonomiky Slovenskej republiky

Slovenská ekonomika je silne orientovaná na priemyselnú výrobu. Priemyselná produkcia sa na tvorbe HDP našej krajiny podieľa až takmer štvrtinovým podielom.

Čerstvá predpoveď analytikov NBS pre vývoj slovenskej ekonomiky v nasledujúcom období potvrdzuje hlavné črty výhľadu – inflácia má v tomto roku postupne klesať najmä v dôsledku ustupujúcich vonkajších tlakov na náklady firiem. Rast ekonomiky sa má vplyvom globálneho oživenia a domácich verejných investícií naštartovať po prechodnom útlme. Ten spôsobuje doliehanie vysokej inflácie na kúpyschopnosť obyvateľstva, ako aj výpadky vo výrobe v energeticky náročných odvetviach priemyslu. Zamestnanosť má mierne rásť, avšak mzdy napriek vysokej dynamike budú strácať na kúpyschopnosti aj v tomto roku. Pretrvávajúce nejasnosti ohľadom vývoja regulovaných cien energií pre domácnosti v rokoch 2024 a 2025 vytvárajú významnú mieru neistoty ohľadom vývoja v ďalších rokoch. Ceny energií pre domácnosti dnes neodzrkadľujú vývoj na svetových trhoch. Tohtoročný dvojciferný rast cien zohľadňuje najmä nákladové faktory ako energie, vstupy a mzdy. V ďalších rokoch sa inflácia spomalí. Rýchlejšiemu návratu bližšie k inflačnému cieľu budú brániť ceny energií, pri ktorých predpokladáme, že sa dotiahnu na trhové ceny až koncom horizontu predikcie. Vysoká inflácia prechodne utlmí kúpyschopnosť domácností a ekonomiku v tomto roku potiahne zvýšené čerpanie eurofondov.

Pandemické úspory sa minuli, preto nepredpokladáme pokračovanie silného apetítu domácností z minulého roka. Spotrebiteľský dopyt by mal krátkodobo poklesnúť. Po ustúpení inflácie z terajších dlhodobo najvyšších úrovní očakávame v ďalších rokoch oživenie súkromnej spotreby podporenej rastom reálnych príjmov. Priaznivejšie zahraničné prostredie, pokles cien komoditných vstupov a zmiernenie výpadkov súčiastok by mali podporiť našu exportnú výkonnosť. Globálna ekonomika však bude čeliť výzve spojenej so stále relatívne vysokou, aj keď spomaľujúcou sa infláciou a prísnejšou menovou politikou. Opätovný nárast cien komodít a prípadný stres vo finančnom systéme predstavujú významné riziko pre globálny vývoj, a tým aj pre našu ekonomiku. Napriek predpokladu, že nestihneme vyčerpať všetky prostriedky z eurofondov, existuje riziko ešte slabšieho čerpania. V cenovom vývoji je riziko intenzívnejšieho a dlhšieho prenosu vstupných nákladov do spotrebiteľských cien a ďalší vývoj cien energetických komodít.

Na trhu práce dochádzajú zdroje pracovnej sily, čo spôsobilo spomalenie rastu zamestnanosti v druhej polovici minulého roka. Väčšiu časť voľných pozícií obsadili zahraniční pracovníci. V ďalších mesiacoch čakáme vplyvom ochladenia spotrebiteľského dopytu stagnáciu zamestnanosti. Neskôr sa opäť zvýši dopyt po pracovnej sile, ktorý pri nepriaznivej demografii zrejme pokryje prílev pracovníkov zo zahraničia. Pnutia na trhu práce budú pokračovať, čo by malo s dobiehaním stratenej kúpyschopnosti podporiť rast nominálnych miezd v celom horizonte predpovede.

Prognóza verejných financií predpokladá od roku 2023 výrazne zhoršené hospodárenie verejného sektora. V horizonte prognózy sa očakáva postupne zvyšovanie deficitu. Za zhoršením sú predovšetkým opatrenia na zmiernenie energetickej krízy a permanentne legislatívne opatrenia, najmä zníženie DPH a obedy zdarma. Mierne zlepšenie hospodárenia verejného sektora nastane až v roku 2025. Verejný dlh by mal v horizonte prognózy narásť na hranicu 60 % HDP.

(Zdroj textu: [Národná banka Slovenska – Ekonomický a menový vývoj](#))

Vývoj vybraných makroekonomických ukazovateľov v Slovenskej republike v rokoch 2014 až 2022 udáva Tabuľka 12.

Tabuľka 12 Vývoj vybraných makroekonomických ukazovateľov v SR (ŠÚ SR)

Makroekonomický ukazovateľ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hrubý domáci produkt SR (mld. €)	76,1	79,1	81,2	84,9	88,6	93,9	91,6	97,1	102
Miera nezamestnanosti (%)	12,3	10,6	8,8	5,9	5,0	4,1	7,6	7,0	5,9
Inflácia (HICP) (%)	-0,1	-0,3	-0,5	1,4	2,5	3,6	4,7	3,2	12,1
Priemerná mesačná nominálna mzda (€)	858	883	912	954	1 013	1072	1131	1 211	1 304

2. Charakteristika chemického a farmaceutického priemyslu SR

Chemický a farmaceutický priemysel má v národnom hospodárstve Slovenskej republiky svoje nezastupiteľné miesto a význam. Slovenská chémia začiatkom 90-tych rokov vstúpila do transformačného procesu a prešla na podmienky trhového hospodárstva so značnou výrobnou a výskumnou základňou a vysokou úrovňou ľudského potenciálu. Výroba chemických a farmaceutických výrobkov patrí v rámci spracovateľského priemyslu medzi strategické odvetvia v priemysle Slovenskej republiky.

SK NACE (Nomenklatúra ekonomických činností v Európskych spoločenstvách), je plne harmonizovaná s európskou verziou NACE Revision 2, ktorá bola vydaná nariadením Európskeho Parlamentu a Rady č. 1893/2006. Používanie tejto klasifikácie je v oblasti štatistiky pre všetky členské štáty Európskej únie záväzné. SK NACE pre chémiu tvorí široké spektrum produktov: organické, anorganické, priemyselné hnojivá farby a laky, liečivá, špeciálne výrobky a chemické vlákna. Pre charakterizáciu chemického a farmaceutického priemyslu SR majú význam nasledujúce skupiny:

- **SK NACE 19** – výroba koksu a rafinovaných ropných produktov (výroba produktov koksárenských pecí, výhrevné oleje, palivá, mazacie oleje, parafín a asfalt)
- **SK NACE 20** – výroba chemikálií a chemických produktov (výroba organických a anorganických chemikálií, priemyselných hnojív, základných petrochemických výrobkov, plastov, farieb, lakov, výbušnín, lepidiel, kozmetických produktov, čistiacich prostriedkov, vlákien)
- **SK NACE 21** – výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov (zahŕňa výrobu liekov, antisér, vakcín, homeopatik)
- **SK NACE 22** – výroba výrobkov z gummy a plastu, v súčasnosti chemický sektor na Slovensku produkuje široké spektrum rafinovaných ropných a petrochemických produktov, organických a anorganických.

Pri spracovaní analýz chemického a farmaceutického priemyslu boli použité údaje Štatistického úradu Slovenskej republiky (ŠÚ SR), štatistické údaje z Eurostatu a CEFIC, interné štatistické zisťovania ZCHFP SR. Ak nie je uvedené inak, štatistické údaje ŠÚ SR sú za podniky s 20 a viac zamestnancami, s výnimkou údajov o zahraničnom obchode, ktoré zahŕňujú všetky vývozy a dovozy. Tabuľka 13 popisuje základné štatistické ukazovatele pre chemický a farmaceutický priemysel za rok 2022 v porovnaní s rokom 2021.

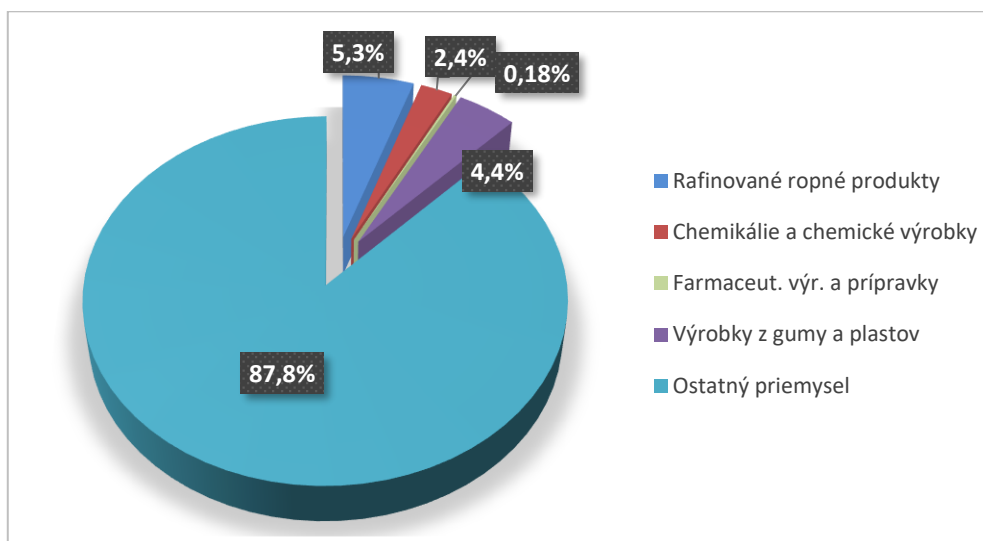
Tabuľka 13 Základné štatistické ukazovatele, porovnanie rokov 2021 a 2022 (ŠÚ SR)

Ukazovateľ	2021	2022	Index (%)
Tržby v bežných cenách (mil. €)	10 767	14 691	136,5
Tržby v stálych cenách (mil. €)	9 095	9 022	99,2
dovoz (mil. €)	11 891	14 461	121,6
vývoz (mil. €)	9 123	12 027	131,8
Počet zamestnancov	42 213	40 400	95,7
Priemerná mesačná mzda (€)	1 719	1 873	112,0
Pridaná hodnota (mil. €)	2 354	3 409	144,8

2.1 Postavenie chemického a farmaceutického priemyslu v rámci priemyslu SR

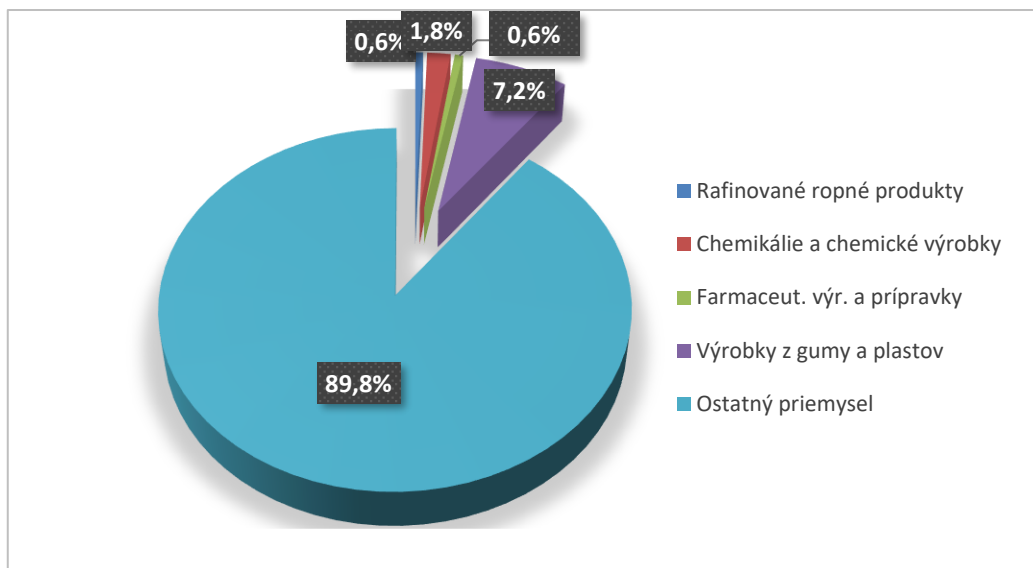
Pozíciu chemického a farmaceutického priemyslu v rámci celej priemyselnej výroby na Slovensku môžeme vyjadriť ako percentuálny podiel odvetvia na celom priemysle SR. CHaFP predstavoval v roku 2022 z hľadiska tržieb 12,2 %-tný podiel z tržieb celého priemyslu SR, pričom stúpol oproti minulému roku o 0,8 percentuálneho bodu (ďalej „p. b.“).

Najvyšší podiel na tržbách z chemického a farmaceutického priemyslu má už niekoľko rokov odvetvie výrobkov z gumy a plastov (Graf 7), 4,4 % v rámci priemyslu celej SR a 36 %-ný podiel v rámci výroby chémie a farmácie.

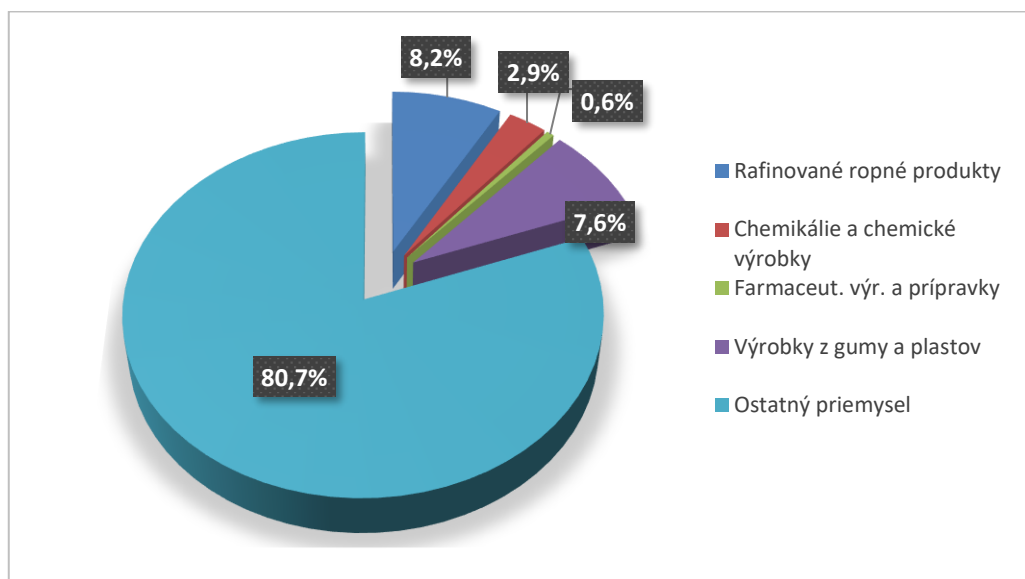
Graf 7 Tržby – percentuálny podiel CHaFP v rámci celého priemyslu SR (ŠÚ SR)

Počet zamestnancov pracujúcich v CHaFP (40 400) predstavoval v roku 2022 10,2 %-tný podiel na všetkých zamestnancoch (396 272) v slovenskom priemysle (Graf 8). Z pohľadu CHaFP je najviac osôb zamestnaných v odvetví produkcie výrobkov z gumy a plastov, a to až 7,2 % zo všetkých zamestnancov v priemysle na SR a 70,6 % zo všetkých zamestnancov v CHaF priemysle.

Graf 8 Zamestnanci – podiel CHaFP v rámci celého priemyslu SR (ŠÚ SR)

Z hľadiska pridanej hodnoty predstavoval CHaFP v roku 2022 19,3 %-ný podiel z celého priemyslu SR (Graf 9). Odvetvie výrobkov z gumy a plastov aj v tejto oblasti dosahuje najvyššie hodnoty, 7,6 %-ný podiel v rámci priemyslu SR a 39,6 %-ný podiel v rámci CHaF priemyslu.

Graf 9 Pridaná hodnota – podiel CHaFP v rámci celého priemyslu SR (ŠÚ SR)

3. Vývoj ekonomických ukazovateľov chemického a farmaceutického priemyslu SR

3.1 Výroba a tržby

Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb (ďalej len tržby) za chemický a farmaceutický priemysel, jeho jednotlivé pododvetvia a tržby za celý spracovateľský priemysel SR popisuje Tabuľka 14. Z hľadiska tržieb chemický a farmaceutický priemysel v roku 2022 zaznamenal nárast o 36 % s predchádzajúcim rokom 2021 ale takisto zaznamenal nárast spotreby materiálu, energie a ostatných neskladových dodávok o 31 %. Narástli aj mzdy a to približne o 6 % oproti roku 2021.

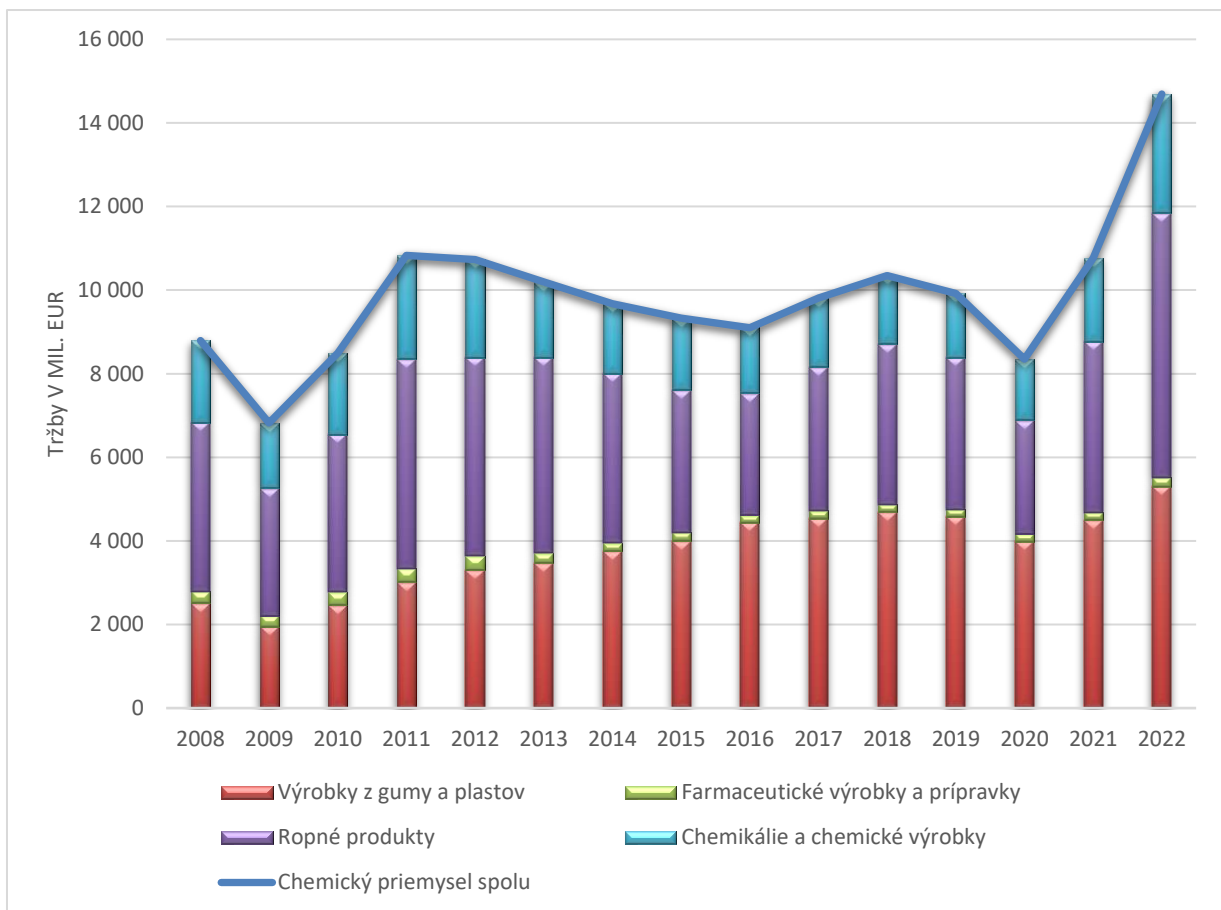
Revitalizáciu ekonomiky po jej minuloročnom oslabení badať takmer vo všetkých odvetviach CHaF priemyslu v porovnaní s tržbami v roku 2021. Pod rast tržieb sa však podpísali hlavne vyššie ceny výstupov, do ktorých sa premietli zvýšené vstupné náklady odvetvia a vysoká miera inflácie, ktorá v decembri 2022 dosiahla hodnotu 15,4 %.

Medziročne stúpili najvýraznejšie tržby v odvetví rafinovaných ropných produktov o vyše 55 % a v odvetví chemikálie a chemické výrobky o 43 %. Pododvetvie náterové látky medziročne zaznamenalo pokles tržieb o 5 %, pričom sa vrátilo k približnej spotrebe ako pred pandemiou. Počas pandémie totiž výrazne narástla spotreba náterových produktov, čo bolo zrejme zapríčinené prácou z domu a obmedzeniami v cestovaní a spoločenskom priestore. Chemický a farmaceutický priemysel tvorí až 11,4 %-ný podiel tržieb v celom slovenskom priemysle.

Tabuľka 14 Porovnanie tržieb za chemický a farmaceutický priemysel (ŠÚ SR)

Odvetvie/pododvetvie	Tržby v bežných cenách (mil. €)		
	2021	2022	Index (%)
Ropné produkty	4 093	6 324	155
Chemikálie a chemické výrobky:	1 995	2 847	143
Plasty v primárnej forme	412	548	133
Náterové látky	62	59	95
Mydlá, pracie, čistiace prostriedky	242	247	102
Umelé vlákna	110	152	138
Farmaceut. výrobky a prípravky	181	221	122
Výrobky z gumy a plastov:	4 499	5 300	118
Výrobky z gumy	2 174	2 633	121
Výrobky z plastov	2 325	2 667	115
CHaFP spolu	10 767	14 691	136
Celý priemysel SR	94 358	120 238	127

Graf 10 zobrazuje dlhodobý vývoj tržieb ChaF priemyslu od roku 2008. Na grafe sú zaznamenané dva výrazné poklesy tržieb a to v roku 2009, kedy bola hospodárska kríza a v roku 2020 kedy bola pandémia COVID-19. Ekonomika sa postupne zotavuje v roku 2021 a 2022.

Graf 10 Vývoj tržieb v chemickom a farmaceutickom priemysle od roku 2008 (ŠÚ SR)

3.2 Pridaná hodnota

Ukazovateľ pridaná hodnota je zo svojej podstaty špecifický v tom, že pomerne často vykazuje medziročné výkyvy. Je to spôsobené medziročným presahom aktivít a výkonov spoločností, takže po výraznom náraste v jednom roku môže nasledovať pokles v nasledujúcom a naopak, pričom na úrovni konkrétneho podniku je príčina spravidla pomerne jednoducho objektívne vysvetliteľná.

Roky 2021 a 2022 boli však rokmi netradičnými, aj preto sledujeme pomerne odlišný trend v správaní sa pridanej hodnoty v horizonte posledných rokov, ktoré uvádza Tabuľka 15.

Chemický a farmaceutický priemysel ako celok zaznamenal medziročný nárast pridanej hodnoty o 45 %. Pridaná hodnota za celý slovenský priemysel medziročne klesla o 4%.

Najvýznamnejšie sa medziročne pridaná hodnota navýšila v odvetví ropných produktov až o 135 %. Naopak, najvýraznejší pokles zaznamenalo pododvetvie mydlá, pracie, čistiace prostriedky a to o 88 %.

Tabuľka 15 Pridaná hodnota v CHaFP SR, porovnanie rokov 2020 a 2021 (ŠÚ SR)

Odvetvie/pododvetvie	Pridaná hodnota (mil. €)		
	2021	2022	Index (%)
Ropné produkty	615	1 448	235
Chemikálie a chemické výrobky:	397	510	128
Plasty v primárnej forme	47	62	132
Náterové látky	10	11	109
Mydlá, pracie, čistiace prostriedky	64	14	22
Umelé vlákna	25	25	98
Farmaceut. výrobky a prípravky	85	101	119
Výrobky z gummy a plastov:	1 257	1 350	107
Výrobky z gummy	666	741	111
Výrobky z plastov	591	609	103
CHaFP spolu	2 354	3 409	145
Celý priemysel SR	18 350	17 649	96

Pomer pridanej hodnoty k tržbám v bežných cenách popisuje Tabuľka 16. Celé odvetvie chemického a farmaceutického priemyslu medziročne zaznamenalo nárast o 6 % vďaka odvetviu ropných produktov, ktoré narástlo o 52 %. Všetky ostatné odvetvia zaznamenali pokles.

Tabuľka 16 Pomer pridanej hodnoty k tržbám porovnanie rokov 2021 a 2022 (ŠÚ SR)

Odvetvie/pododvetvie	Pomer pridanej hodnoty k tržbám (%)		
	2021	2022	Index (%)
Ropné produkty	15	23	152
Chemikálie a chemické výrobky:	20	18	90
Plasty v primárnej forme	11	11	99
Náterové látky	16	19	115
Mydlá, pracie, čistiace prostriedky	26	6	22
Umelé vlákna	23	16	71
Farmaceut. vyr. a prípravky	47	46	97
Výrobky z gummy a plastov:	28	25	91
Výrobky z gummy	31	28	92
Výrobky z plastov	25	23	90
CHaFP SR spolu	22	23	106
Celý priemysel SR	19	15	75

3.3 Zamestnanosť, produktivita práce a mzdy

Zamestnanosť

Pandémia, vojna na Ukrajine, vysoké ceny energií ovplyvnili, tak ako aj iné kategórie ekonomiky, aj vývoj zamestnanosti, produktivity práce a výšky miezd. Tabuľka 17 porovnáva počet zamestnancov v roku 2022 s rokom 2021. Zamestnanosť sa v chemickom a farmaceutickom priemysle ročne znížila a trh práce bol ochudobnený o zhruba 4 % zamestnancov. Všetky odvetvia okrem farmaceutických výrobkov zaznamenali pokles

zamestnancov. Nárast vo farmaceutickom odvetví je spojený so vznikom 1 nového podniku. V celom slovenskom priemysle klesol počet zamestnancov zhruba o 3 400 osôb.

Tabuľka 17 Počet zamestnancov porovnanie rokov 2021 a 2022 (ŠÚ SR)

Odvetvie/pododvetvie	Počet zamestnancov			
	2021	2022	Rozdiel	Index (%)
Ropné produkty	2 328	2 307	-20	99
Chemikálie a chemické výrobky:	7 079	7 079	0	100
Plasty v primárnej forme	1 241	1 290	49	104
Náterové látky	422	368	-54	87
Mydlá, pracie, čistiace prostriedky	1 065	1 089	24	102
Umelé vlákna	742	767	25	103
Farmaceut. výrobky a prípravky	2 298	2 499	201	109
Výrobky z gumy a plastov:	30 509	28 515	-1 994	93
Výrobky z gumy	9 938	9 294	-643	94
Výrobky z plastov	20 571	19 221	-1 351	93
CHaFP spolu	42 213	40 400	-1 813	96
Celý priemysel SR	399 704	396 272	-3 432	99

Priemerná mesačná mzda

Priemerná mesačná mzda (Tabuľka 18) zaznamenala v roku 2022 v rámci celej chémie a farmácie spolu medziročný nárast o 12 %. Pokles mesačnej mzdy sme v minulom roku nezaznamenali v žiadnom odvetví.

Najvyššiu priemernú mzdu majú zamestnanci v odvetví ropných produktov, až 2 951 eur mesačne. Najnižšia priemerná mzda je v pododvetví umelých vlákien, približne 1 300 eur mesačne. Najvýznamnejšie mzdy medziročne narástli v odvetví ropných produktov o 17 % a v odvetví chemikálie a chemické výrobky o 12 %.

Tabuľka 18 Priemerná mesačná mzda (ŠÚ SR)

Odvetvie/pododvetvie	Priemerná mesačná mzda (€)		
	2021	2022	Index (%)
Ropné produkty	2 515	2 951	117
Chemikálie a chemické výrobky:	1 513	1 694	112
Plasty v primárnej forme	1 563	1 640	105
Náterové látky	1 223	1 308	107
Mydlá, pracie, čistiace prostriedky	1 502	1 653	110
Umelé vlákna	1 206	1 305	108
Farmaceut. výrobky a prípravky	1 343	1 412	105
Výrobky z gumy a plastov:	1 316	1 435	109
Výrobky z gumy	1 507	1 680	111
Výrobky z plastov	1 224	1 316	108
CHaFP spolu	1 672	1 873	112

Produktivita práce

Medziročné indexy rastu produktivity práce z tržieb i z pridanej hodnoty (Tabuľka 19) sú medzi jednotlivými sektormi značne rozkolísané. Vývoj produktivity práce, vychádzajúc z jeho

povahy, sa spoľahlivejšie vysvetlí na úrovni konkrétneho podniku ako za celý sektor, a to tým viac, že v relatívne malej ekonomike Slovenska v niektorých prípadoch celý sektor reprezentujú len dvaja až traja výrobcovia.

Tabuľka 19 Produktivita práce (ŠÚ SR)

Odvetvie/pododvetvie	Produktivita práce (%)					
	z tržieb			z pridanej hodnoty		
	2021	2022	Index (%)	2021	2022	Index (%)
Ropné produkty	176	274	156	26	63	237
Chemikálie a chemické výrobky:	28	40	143	6	7	128
Plasty v primárnej forme	33	42	128	4	5	127
Náterové látky	15	16	109	2	3	125
Mydlá, pracie, čistiace prostriedky	23	23	100	6	1	22
Umelé vlákna	15	20	134	3	3	95
Farmaceut. výrobky a prípravky	8	9	112	4	4	109
Výrobky z gumených a plastových materiálov:	15	19	126	4	5	115
Výrobky z gumených materiálov	22	28	129	7	8	119
Výrobky z plastových materiálov	11	14	123	3	3	110
CHaFP spolu	26	36	143	6	8	151

3.4 Zahranichný obchod – dovoz a vývoz

Vzhľadom na výraznú otvorenosť slovenskej ekonomiky, nedostatočnú surovinovú základňu a pomerne vysoký podiel zahraničných investícií má zahraničný obchod veľmi významné postavenie v hospodárstve SR (Tabuľka 20).

Saldo zahraničného obchodu za rok 2022 sa oproti roku 2021 znížilo o 4,3 mld. eur. Zo Slovenskej republiky sa vyviezol tovar v hodnote 102,6 mld. eur. V porovnaní s rovnakým obdobím roku 2021 sa zvýšil celkový vývoz o 16,3 %. Do Slovenskej republiky sa doviezol tovar v hodnote 106,9 mld. eur, medziročne tak stúpol o takmer 23,7 %.

Vývoj podielu chémie a farmácie na zahraničnom obchode rozhodne nebol prierezom rokov konštantný. Vývoz v sektore kulminoval v roku 2015, kde dosiahol až 18,2% podiel. V súčasnej dobe má však klesajúcu tendenciu. Podiel dovozu a vývozu v CHaF priemysle charakterizuje Tabuľka 21.

Tabuľka 20 Vývoj ukazovateľov medzinárodného obchodu a zahraničných investícií v SR v roku 2013-2022 (ŠÚ SR, DataCube)

Makroekonomický ukazovateľ	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vývoz (mld. €)	64,13	64,57	67,61	69,55	73,85	79,14	80,34	75,43	88,24	102,6
Dovoz (mld. €)	59,56	59,79	64,45	66,19	70,78	76,84	79,28	72,72	86,43	106,9
Saldo obchodnej bilancie (mld. €)	4,57	4,77	3,16	3,37	3,07	2,30	1,06	2,71	1,81	-4,3

Tabuľka 21 Vývoj ukazovateľov medzinárodného obchodu v SR v roku 2013-2022 (ŠÚ SR)

Makroekonomický ukazovateľ	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vývoz SR (mld. €)	64,13	64,57	67,61	69,55	73,85	79,14	80,34	75,43	88,24	102,6
Vývoz CHaFP (mld. €)	8,50	8,21	12,30	7,80	8,34	8,63	8,26	7,26	9,12	12
Podiel CHaFP (%)	13,3	12,7	18,2	11,2	11,3	10,9	10,3	9,6	10,3	11,7
Dovoz SR (mld. €)	59,56	59,79	64,45	66,19	70,78	76,84	79,28	72,72	86,43	106,9
Dovoz CHaFP (mld. €)	8,48	8,59	8,92	9,27	9,88	10,53	10,43	9,67	11,89	15
Podiel CHaFP (%)	14,2	14,4	13,8	14,0	14,0	13,7	13,2	13,3	13,8	13,6

Vývoj zahraničného obchodu slovenského chemického a farmaceutického priemyslu dokumentuje Tabuľka 22. **Upozorňujeme, že ŠÚ SR zmenil v roku 2019 metodiku zberu a spracovania dát o dovoze a vývoze, preto dáta z predošlých výročných správ nemusia byť porovnateľné s tými, ktoré uvádzame od roku 2019. V štatistikách od roku 2021 pracoval ŠÚ SR s dátami EÚ bez Spojeného kráľovstva.**

Vývoz i dovoz chemických a farmaceutických výrobkov za rok 2022 vo všeobecnosti medziročne stúpol po období recesie v dôsledku pandémie koronavírusu. Celkovo vývoz chemických a farmaceutických výrobkov vyrobených na Slovensku však v roku 2022 stúpol oproti roku 2021 o 32 %, čo predstavuje cca 2 904 miliónov eur. Dovoz za celé odvetvie medziročne stúpol o cca 2 570 miliónov eur, čo predstavuje 22 %. Saldo zahraničného obchodu bolo i tento rok záporné, medziročne stúpilo o 335 mil. eur na -2 434 milióna eur. Dovoz chemických a farmaceutických výrobkov je tak o 2 434 miliardy eur väčší ako vývoz. Najväčšie záporné saldo je v odvetví farmaceutických výrobkov a prípravkov, a to až 1 870 mil. eur.

Tabuľka 22 Vývoj zahraničného obchodu CHaFP (ŠÚ SR)

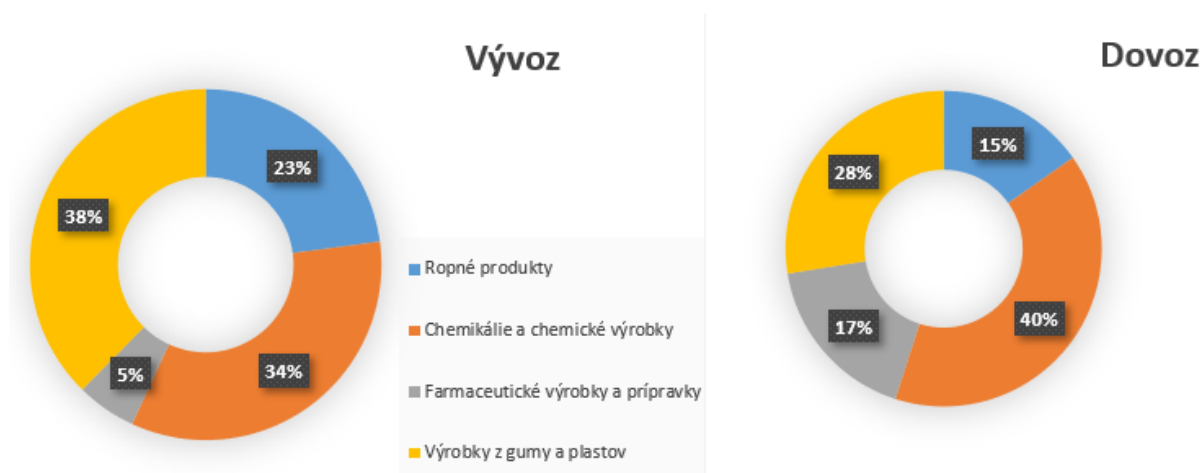
Odvetvie/pododvetvie	Vývoz (mil. €)			Dovoz (mil. €)			Saldo (mil. €)	
	2021	2022	Index (%)	2021	2022	Index (%)	2021	2022
Ropné produkty	1 605	2 754	172	1 145	2 202	192	460	552
Chemikálie a chem. výrobky	3 179	4 087	129	4 867	5 744	118	-1 688	-1 657
Plasty v primárnej forme	1 079	2 823	262	1 335	3 240	243	-256	-417
Náterové látky	65	74	114	337	368	109	-272	-294
Mydlá, pracie, čist. prostr.	563	614	109	672	743	111	-109	-129
Umelé vlákna	99	138	139	108	118	109	-9	20
Farmaceut. výr. a prípravky	511	663	130	2 233	2 533	113	-1 722	-1 870
Výrobky z gumy a plastov	3 828	4 523	118	3 646	3 981	109	182	542
Výrobky z gumy	2 129	2 609	123	1 346	1 498	111	783	1 112
Výrobky z plastov	1 699	1 914	113	2 299	2 484	108	-600	-570
CHaFP spolu	9 123	12 027	132	11 891	14 461	122	-2 768	-2 434

3.4.1 Štruktúra vývozu a dovozu

Medziročné zmeny na podieloch vývozu a dovozu jednotlivých pododvetví chémie a farmácie boli minimálne, najvýraznejšie sa zmenil podiel na vývoze v odvetví výrobkov z gummy a plastov, podiel vývozu poklesol o 4,4 %. Najvýznamnejší podiel na vývoze v rámci CHaF priemyslu má odvetvie výroby gummy a plastov, a to 37,6 %. Na dovoze sa v najväčšej miere podieľa odvetvie výroby chemikálií a chemických výrobkov. Tabuľka 23 prezentuje percentuálny podiel jednotlivých odvetví na celkovom dovoze a vývoze v rámci chemického a farmaceutického priemyslu.

Tabuľka 23 Podiely pododvetví na celkovom vývoze a dovoze CHaFP (ŠÚ SR)

Odvetvie/pododvetvie	Podiel na vývoze (%)		Podiel na dovoze (%)	
	2021	2022	2021	2022
Ropné produkty	17,6	22,9	9,6	15,2
Chemikálie a chemické výrobky	34,8	34,0	40,9	39,7
Plasty v primárnej forme	11,8	23,5	11,2	22,4
Náterové látky	0,7	0,6	2,8	2,5
Mydlá, pracie, čistiace prostriedky	6,2	5,1	5,7	5,1
Umelé vlákna	1,1	1,1	0,9	0,8
Farmaceut. výrobky a prípravky	5,6	5,5	18,8	17,5
Výrobky z gummy a plastov	42,0	37,6	30,7	27,5
Výrobky z gummy	23,3	21,7	11,3	10,4
Výrobky z plastov	18,6	15,9	19,3	17,2

Graf 11 Podiel jednotlivých odvetví CHaFP na celkovom dovoze a vývoze CHaFP v roku 2022 (ŠÚ SR)

3.4.2 Teritoriálna skladba zahraničného obchodu

Výrazne dominujúcim teritóriom zahraničnoobchodnej výmeny pre chemický priemysel Slovenska je Európska únia. Tabuľka 24 ponúka prehľad zahraničného obchodu rozdeleného podľa smerovania obchodnej výmeny do štátov EÚ 27 a ostatných štátov sveta.

Slovensko malo v roku 2022 v sektore CHaFP záporné saldo celkovej obchodnej výmeny so štátmi EÚ 27, a to – 1 733 mil. eur. Najväčší podiel na tomto schodku salda mali farmaceutické výrobky a prípravky, kde dovoz prevyšoval vývoz o 1 239 mil. eur. Kladné saldo bolo zaznamenané v sektore ropných produktov o 210 mil. eur, a výrobkov z gummy a plastov o 310 mil. eur. Záporné saldo, - 700 mil. eur, bolo zaznamenané aj pre obchodnú výmenu medzi SR so štátmi mimo EÚ. Najväčší podiel na tomto schodku salda mali chemikálie a chemické výrobky, kde dovoz z tretích krajín prevyšoval vývoz o 643 mil. eur.

Tabuľka 25 znázorňuje výrazne dominujúcu previazanosť zahraničnej obchodnej výmeny slovenského chemického a farmaceutického priemyslu so štátmi EÚ 27. Podiel na dovoze z krajín EÚ 27 do SR predstavoval v roku 2022 82 %, zvyšných 18 % pochádzalo z krajín mimo Európskej únie. Podiel na vývoze predstavoval v roku 2022 84,2 % do krajín EÚ 27, zvyšných 15,8 % pochádzalo z krajín mimo Európskej únie.

Tabuľka 24 Vývoz, dovoz a saldo zahraničného obchodu v rámci EÚ 27 a ostatných štátov v roku 2022 (ŠÚ SR)

Teritórium/odvetvie	EÚ 27			ostatné štáty		
	vývoz	dovoz	saldo	vývoz	dovoz	saldo
	mil. €	mil. €	mil. €	mil. €	mil. €	mil. €
Ropné produkty	2 361	2 150	210	394	52	342
Chemikálie a chem. výrobky	3 632	4 646	-1 014	456	1 098	-643
Farmaceut. vyr. a prípravky	608	1 847	-1 239	54	686	-631
Výrobky z gummy a plastov	3 525	3 215	310	998	766	232
CHaFP spolu	10 126	11 859	-1 733	1 902	2 602	-700

Tabuľka 25 Podiely na dovoze a vývoze v rámci celého CHaFP podľa teritórií zahraničného obchodu v roku 2022 (ŠÚ SR)

Odvetvie/pododvetvie	Podiel na vývoze (%)		Podiel na dovoze (%)	
	EÚ 27	ostatné štáty	EÚ 27	ostatné štáty
Ropné produkty	19,6	3,3	14,9	0,4
Chemikálie a chemické výrobky	30,2	3,8	32,1	7,6
Farmaceut. vyr. a prípravky	5,1	0,5	12,8	4,7
Výrobky z gummy a plastov	29,3	8,3	22,2	5,3
CHaFP spolu	84,2	15,8	82,0	18,0

Celkový obrat zahraničného obchodu vypočítame ako súčet dovozu a vývozu. Dominantným a najvýznamnejším partnerom SR pri vývoze a dovoze chemických a farmaceutických výrobkov je Česká republika a Nemecko.

S výrazným rozdielom nasledujú naši susedia Maďarsko, Poľsko a Rakúsko, z ktorých každý dosahuje približne polovicu objemu obratu s Českou republikou. Zo štátov mimo EÚ je našim významným obchodným partnerom Švajčiarsko a USA.

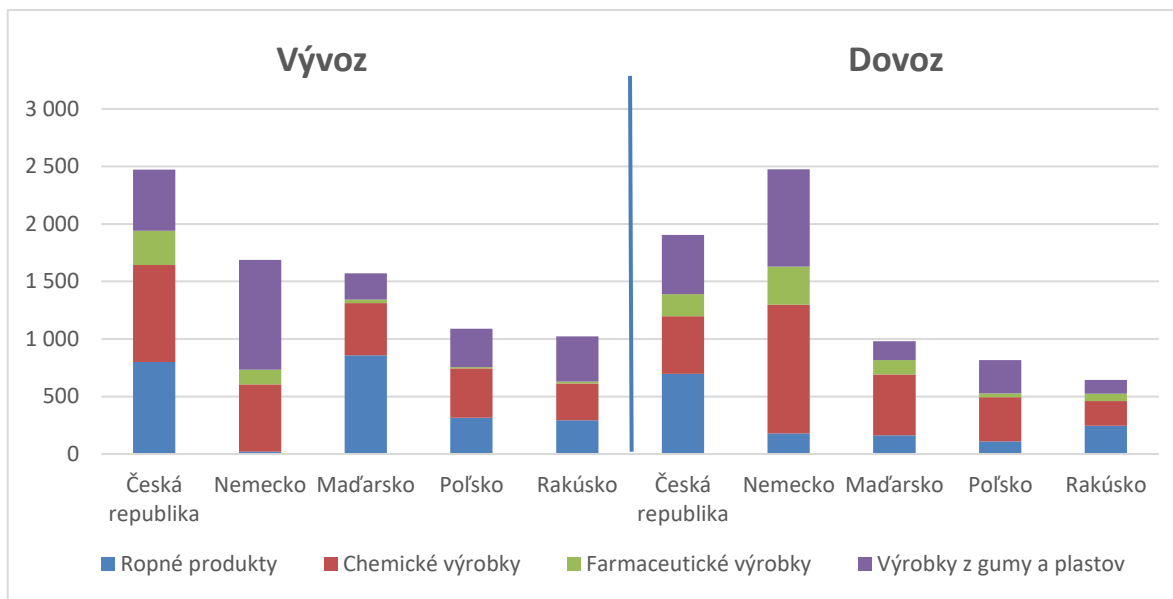
Štruktúru zahraničného obchodu v členení podľa najvýznamnejších teritoriálnych obchodných partnerov a podľa skupín výrobkov dokumentuje Tabuľka 26.

Tabuľka 26 Významní obchodní partneri SR v CHaFP v roku 2021 (ŠÚ SR)

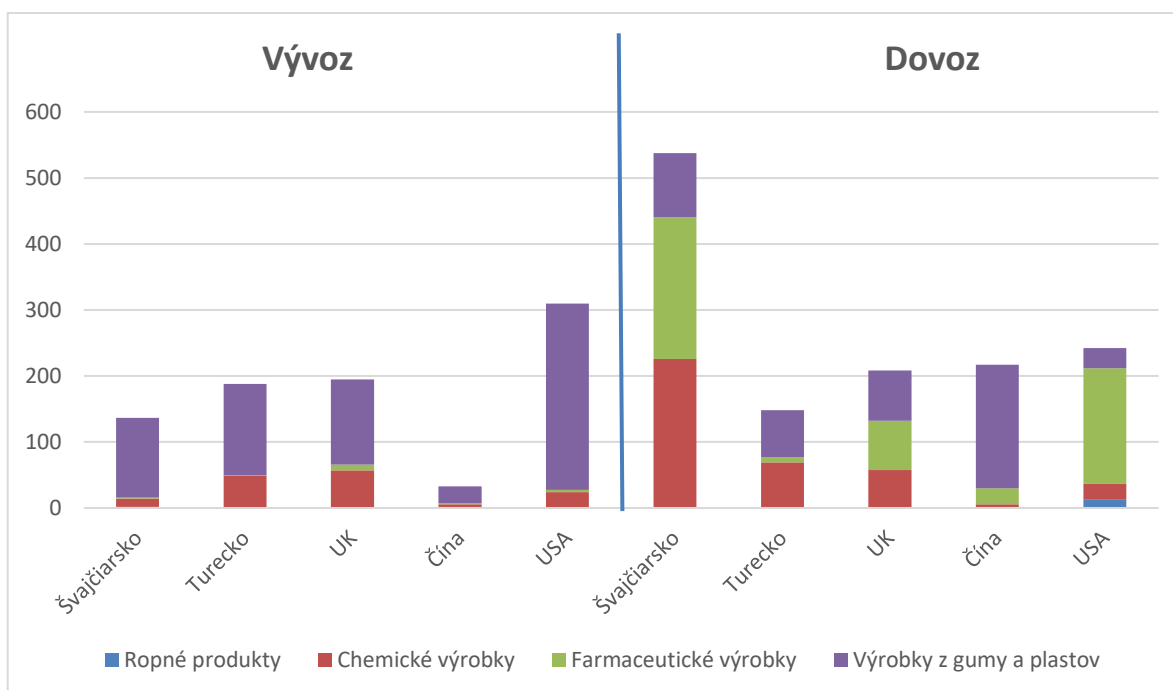
P.č.	Krajina	Obrat v mil. €				
		Ropné produkty	Chemické výrobky	Farmaceut. výrobky	Výrobky z gumy a plastov	ChaFP spolu
1	Česká republika	1 497	1 345	488	1 047	4 376
2	Nemecko	199	1 702	459	1 801	4 161
3	Maďarsko	1 022	980	156	394	2 553
4	Poľsko	428	809	44	627	1 908
5	Rakúsko	539	534	83	509	1 665
6	Taliansko	11	483	111	377	981
7	Francúzsko	8	332	136	302	778
8	Švajčiarsko	2	239	216	218	674
9	USA	13	48	178	313	552
10	Rumunsko	51	197	14	252	514
11	Ukrajina	255	102	4	42	403
12	Spojené kráľovstvo	1	114	84	205	403
13	Turecko	0	118	9	209	336
14	Srbsko	124	121	13	54	312
15	Holandsko	13	85	75	125	298
16	Čína	0	11	26	212	250
17	Chorvátsko	29	121	15	29	194
TOP 17		4 192	7 341	2 111	6 714	20 357
Celosvetovo		4 957	9 831	3 196	8 504	26 488
Podiel TOP 17 (%)		85	75	66	79	77
EÚ 27		4 511	8 277	2 456	6 741	21 985
Podiel EU 27 (%)		91	84	77	79	83

Názornú predstavu o objemoch vývozu a dovozu SR v štruktúre podľa štyroch rozhodujúcich pododvetví CHaFP za 5 najvýznamnejších štátov (Nemecko, Česká republika, Poľsko, Maďarsko, Rakúsko) poskytuje Graf 12.

Prehľad o dovoze a vývoze SR a jej šiestich najvýznamnejších zahranično-obchodných partnerov pochádzajúcich z územia mimo EÚ (USA, Spojené kráľovstvo, Švajčiarsko, Čína, Turecko) s členením na 4 pododvetvia chemického priemyslu poskytuje Graf 13.

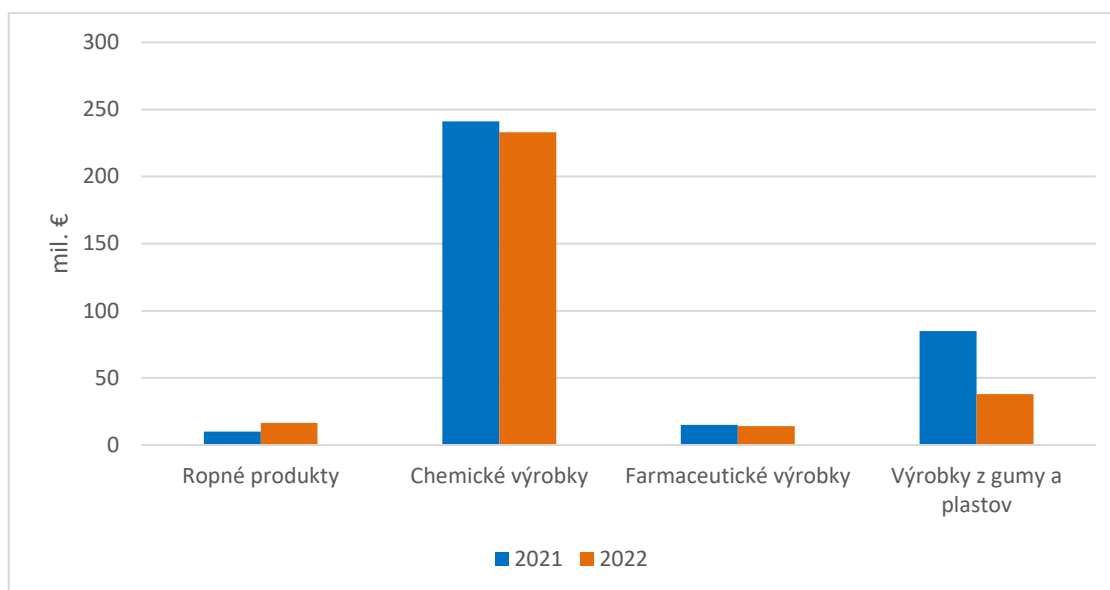

Graf 12 Vývoz a dovoz s najvýznamnejšími obchodnými partnermi SR z EÚ v roku 2022 v mil. eur (ŠÚ SR)

Graf 13 Vývoz a dovoz s najvýznamnejšími obchodnými partnermi SR mimo EÚ v roku 2022 v mil. eur (ŠÚ SR)

EÚ v minulom roku postupne uvažovala na Ruskú federáciu sankcie z dôvodu vojny na Ukrajine. Tieto sankcie sa postupne začínajú prejavovať na zahraničnom obchode s Ruskou federáciou. Graf 14 zobrazuje zmenu obratu v chemickom a farmaceutickom priemysle medzi rokom 2021 a 2022.

Graf 14 Zahranický obrat s Ruskou federáciou

3.5 Výrobná základňa

V roku 2022 zaniklo na Slovensku celkovo až 20 priemyselných podnikov s viac ako 20 zamestnancami a ich počet tak dosiahol hodnotu 2 682. Z toho v chemickom a farmaceutickom priemysle Štatistický úrad SR evidoval koncom roka celkovo 278 výrobných podnikov s počtom 20 a viac zamestnancov (Tabuľka 27), čo je oproti minulému roku o 13 subjektov menej.

Pokles na poli výrobnej základne chémie a farmácie, rovnako ako v iných sférach slovenského priemyslu, do značnej miery ovplyvnila vojna na Ukrajine a na ňu v nadväzujúce neúnosné ceny energetických vstupov a vysoká miera inflácie. Pozitívny vývoj sme zaznamenali len v sektore farmácie, kde pribudol medziročne celkovo jeden podnik.

Tabuľka 27 Vývoj počtu chemických a farmaceutických podnikov SR (ŠÚ SR)

Odvetvie/pododvetvie	Počet podnikov			
	2021	2022	Rozdiel	Index (%)
Ropné produkty	4	4	0	100
Chemikálie a chemické výrobky:	50	49	-1	98
Plasty v primárnej forme	9	10	1	111
Náterové látky	7	5	-2	71
Mydlá, pracie, čistiace prostriedky	7	7	0	100
Umelé vlákna	3	3	0	100
Farmaceut. výrobky a prípravky	17	18	1	106
Výrobky z gumy a plastov:	220	207	-13	94
Výrobky z gumy	30	27	-3	90
Výrobky z plastov	190	186	-4	98
CHaFP spolu	291	278	-13	96
Celý priemysel SR	2 702	2 682	-20	99

Počty podnikov v jednotlivých sektoroch odrážajú charakter a technologickú náročnosť výroby. Podľa počtu zamestnancov sa podniky delia na malé, stredné a veľké. Tabuľka 28 uvádza veľkostnú štruktúru podnikov CHaFP SR za rok 2022. Najmenej podnikov (1,4 %), avšak s vysokou koncentráciou a efektívnou výrobou, je v odvetví ropnej produkcie. Najväčší počet firiem (74,4 %) je v odvetví výrobkov z gumy a plastov. Malé a stredné podniky tvoria 88,9 % všetkých firiem. Veľké podniky predstavujú 11,1 % všetkých podnikov. Slovensko je pomerne malá krajina s nevelkým trhom, preto v niektorých segmentoch môže vypadnutie či vytvorenie nových podnikov výrazne ovplyvniť celkový priemer.

Priemerná veľkosť podnikov slovenského chemického a farmaceutického priemyslu podľa počtu zamestnancov sa v roku 2022 znížila, z 249 v roku 2021 na 148 zamestnancov v roku 2022 (Tabuľka 29). Priemerne najväčšie spoločnosti, s takmer 600 zamestnancami sú v petrochemickom priemysle.

Tabuľka 28 Veľkostná štruktúra podnikov CHaFP SR podľa počtu zamestnancov v roku 2022 (ŠÚ SR)

Odvetvie/pododvetvie	malý (20 – 49)	stredný (50 - 249)	veľký (250 a viac)	Spolu	%
Ropné produkty	2	1	1	4	1,4
Chemikálie a chem. výrobky	20	25	4	49	17,6
Farmaceut. výr. a prípravky	10	5	3	18	6,5
Výrobky z gumy a plastov	78	106	23	207	74,4
Spolu	110	137	31	278	100,0

Tabuľka 29 Priemerná veľkosť podnikov CHaFP SR podľa počtu zamestnancov v roku 2022 (ŠÚ SR)

Odvetvie/pododvetvie	Priemerná veľkosť podnikov		
	2021	2022	Index (%)
Ropné produkty	582	577	99
Chemikálie a chemické výrobky:	142	144	102
Plasty v primárnej forme	138	129	93
Náterové látky	60	74	123
Mydlá, pracie, čistiace prostriedky	152	156	102
Umelé vlákna	247	256	104
Farmaceut. výrobky a prípravky	135	139	103
Výrobky z gumy a plastov:	139	138	99
Výrobky z gumy	331	344	104
Výrobky z plastov	108	103	96
CHaFP spolu	998	998	100
Celý priemysel SR	249	148	59

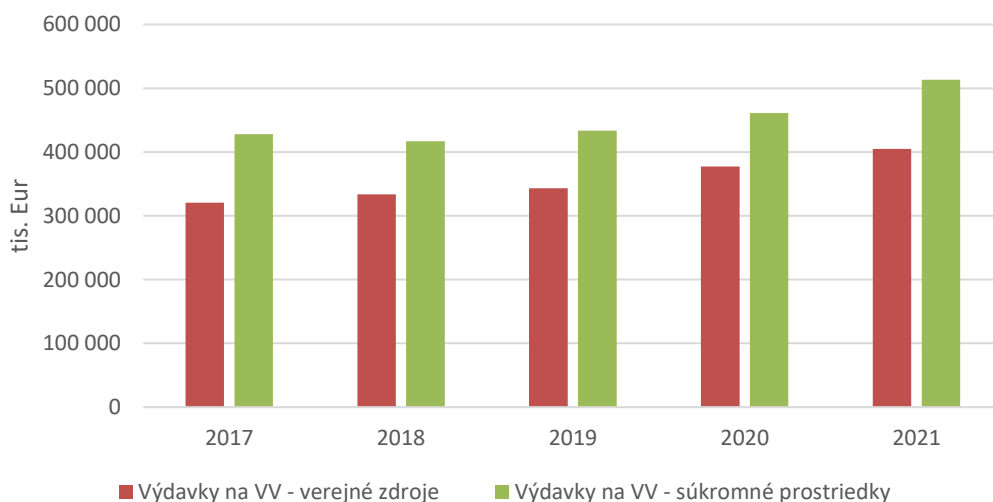
Podiel jednotlivých odvetví chemického a farmaceutického priemyslu v rámci celého chemického a farmaceutického priemyslu podľa vybraných ekonomických ukazovateľov znázorňuje Tabuľka 30.

Tabuľka 30 Podiel jednotlivých odvetví v rámci celého CHaFP SR na vybraných ukazovateľoch v rokoch 2021 a 2022 v % (ŠÚ SR)

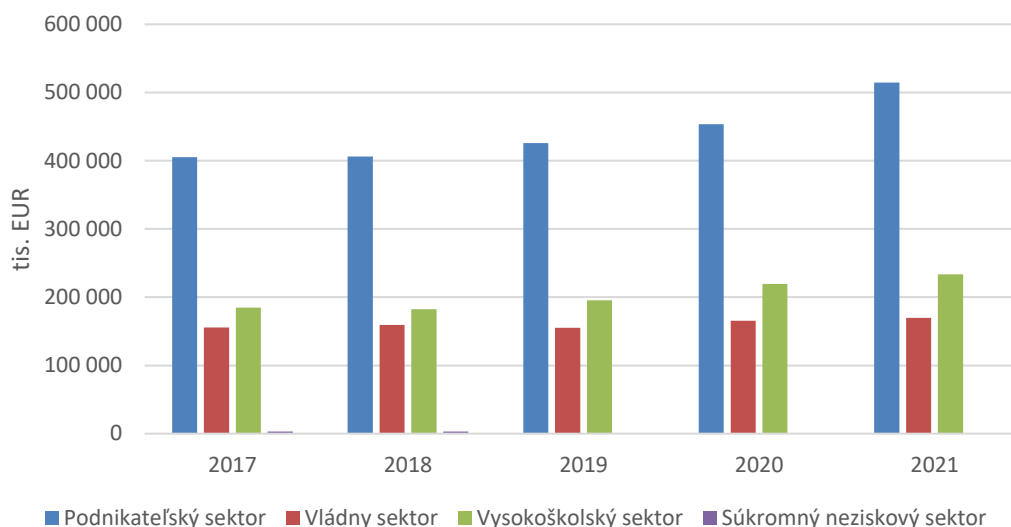
Odvetvie/pododvetvie	Tržby (%)		Zamestnanci (%)		Pridaná hodnota (%)		Vývoz (%)	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Ropné produkty	38,0	43,0	5,5	5,7	26,1	42,5	17,6	22,9
Chemikálie a chem. výrobky:	18,5	19,4	16,8	17,5	16,9	15,0	34,8	34,0
Plasty v primárnej forme	3,8	3,7	2,9	3,2	2,0	1,8	11,8	23,5
Náterové látky	0,6	0,4	1,0	0,9	0,4	0,3	0,7	0,6
Mydlá, pracie, čist. prostr.	2,2	1,7	2,5	2,7	2,7	0,4	6,2	5,1
Umelé vlákna	1,0	1,0	1,8	1,9	1,1	0,7	1,1	1,1
Farmaceut. výr. a prípravky	1,7	1,5	5,4	6,2	3,6	3,0	5,6	5,5
Výrobky z gumy a plastov:	41,8	36,1	72,3	70,6	53,4	39,6	42,0	37,6
Výrobky z gumy	20,2	17,9	23,5	23,0	28,3	21,7	23,3	21,7
Výrobky z plastov	21,6	18,2	48,7	47,6	25,1	17,9	18,6	15,9
CHaFP spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

3.6 Výdavky na vedu a výskum

Štatistické dáta sú za rok 2021. V roku 2021 predstavovali výdavky na vedu a výskum sumu 918 346 tisíc eur. Výdavky na VaV v priebehu rokov pomaly rastú. Rýchlejšie rastú zo súkromných prostriedkov ako z verejných (Graf 15). Najviac výdavkov na VaV dáva podnikateľský sektor, za rok 2021 to bolo 514 656 tisíc eur (Graf 16). V porovnaní s vládny sektorom to bolo o 203 % viac.

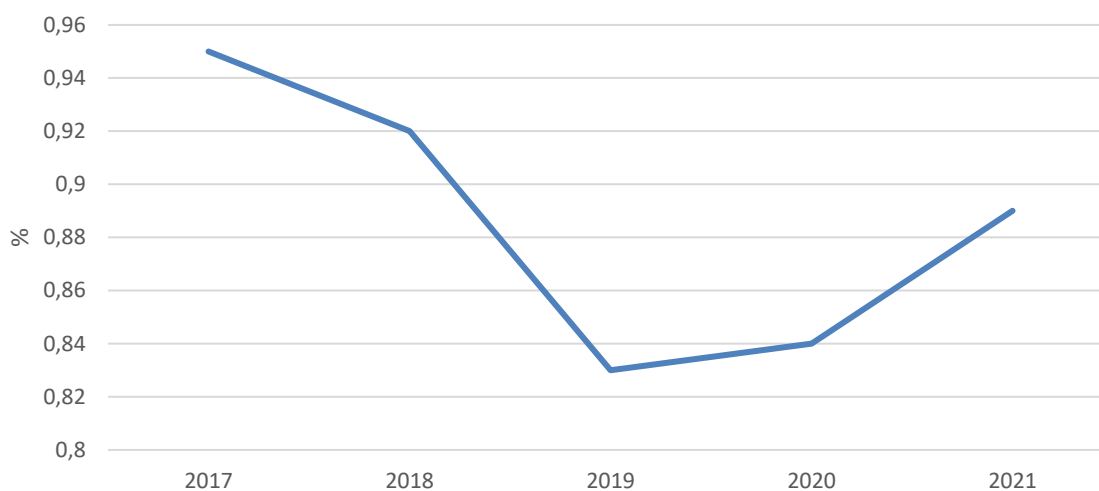
Graf 15 Výdavky na výskum a vývoj SR (zdroj, Datacube, ŠÚ)

Graf 16 Výdavky na výskum a vývoj podľa sektorov (zdroj, Datacube, ŠU)

Podiel výdavkov na VaV z HDP v roku 2019 prudko klesol z 0,92 % na 0,83 % (Graf 17). Následne je viditeľný postupný nárast a oživenie výdavkov. V roku 2021 podiel dosiahol hodnoty 0,89 %. Výdavky na VaV sú však nízke, nedosahujú ani 1 % z HDP.

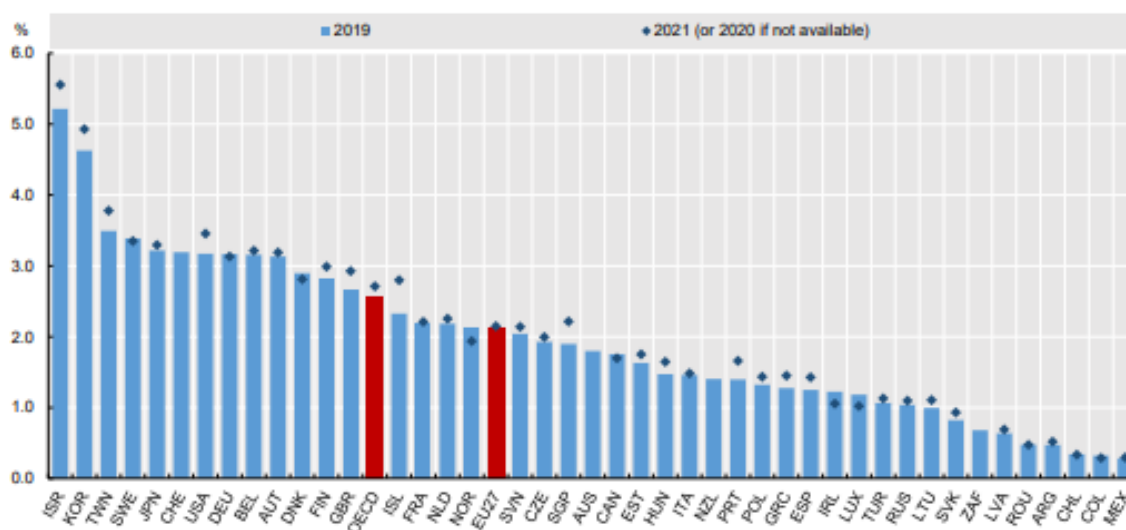
Vláda SR v roku 2023 schválila Národnú stratégiu výskumu, vývoja a inovácií do roku 2030, čím splnila ďalší míľnik plánu obnovy. Stratégia počíta so zvýšením výdavkov aj nasmerovaním zdrojov k vyššej kvalite a spoločenskému dopadu. Na výskum, vývoj a inovácie pôjde viac peňazí a financovanie bude predvídateľné vďaka novému efektívnemu systému. Do roku 2030 sa budú výdavky na tieto oblasti postupne navyšovať na úroveň 1 miliardy eur zo štátneho rozpočtu, čo spolu so súkromnými investíciami znamená výdavky na úrovni 2 % HDP. Cieľom je zvýšiť výdavky štátu a mobilizovať investície zo súkromného sektora (zdroj [tu](#)).

Graf 17 Podiel výdavkov na VaV z HDP (zdroj Datacube, ŠU)

Výdavky podľa OECD

V porovnaní s rokom 2020 intenzita výskumu a vývoja v oblasti OECD v roku 2021 klesla, pretože HDP predstihol rast výdavkov na výskum a vývoj, ale stále je nad úrovňami pred krízou. Rast výskumu a vývoja v oblasti OECD v roku 2021 (4,7 %) zaostával za rastom HDP (5,6 %) v roku 2020. Po obnovení hospodárskeho rastu v roku 2021 možno intenzitu výskumu a vývoja – hlavné meradlo domácich výdavkov na výskum a vývoj vyjadrené v percentách HDP – zmysluplne porovnávať s úrovňami pred krízou. V oblasti OECD bola intenzita výskumu a vývoja v roku 2021 na úrovni 2,7 %, čo je viac ako 2,56 % v roku 2019, zatiaľ čo v EÚ27 to bolo 2,15 % v porovnaní s 2,1 %. V rámci OECD Izrael a Kórea naďalej vykazovali najvyššie úrovne intenzity výskumu a vývoja, a to 5,6 % a 4,9 % HDP (Graf 18, Graf 20).

Graf 18 Hrubé domáce výdavky na výskum a vývoj ako % HDP v krajinách OECD

(Zdroj: [OECD Main Science and Technology Indicators](#))

Európsky štrukturálny a investičný fond

Informácia o stave implementácie európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) v programovom období 2014 – 2020 obsahuje popis aktuálneho stavu implementácie EŠIF a tiež vývoja implementácie EŠIF počas uplynulého roka.

Celková alokácia pre programové obdobie 2014 – 2020 predstavuje k 31.12.2022 sumu 16,78 mld. eur (EÚ zdroj). V roku 2022 sa celková alokácia navýšila o 100,84 mil. eur.

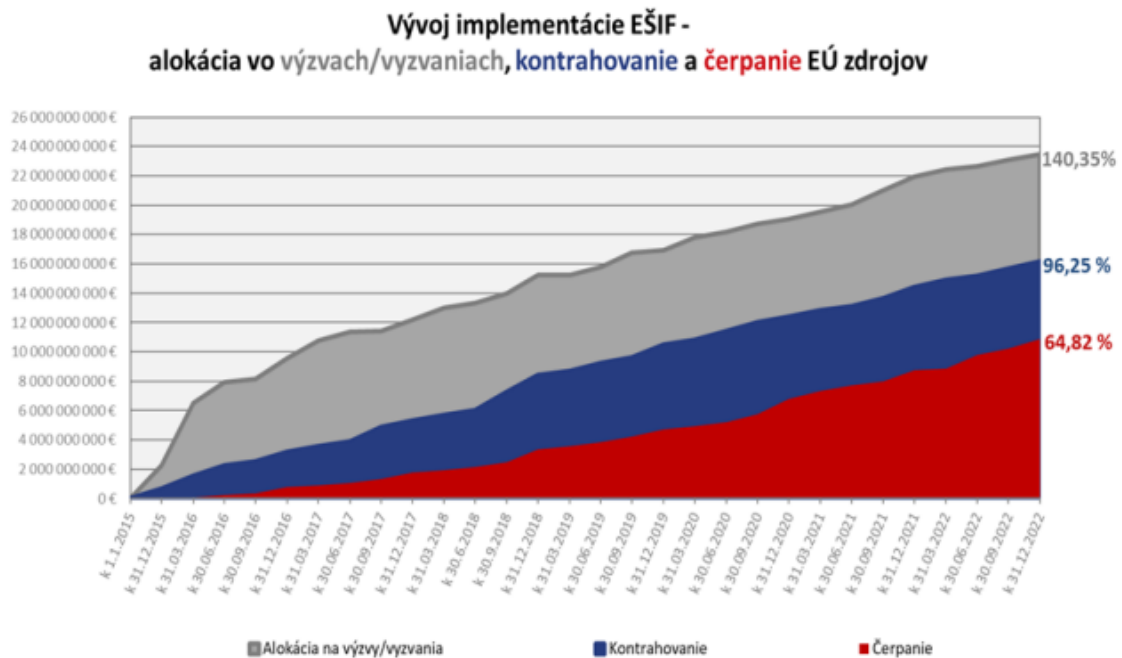
Rok 2022 priniesol nasledovný pokrok v implementácii EŠIF. K 31.12.2022 bolo CKO predložených na posúdenie 840 výziev/vyzvaní, z čoho bolo 838 posúdených. Celkom za rok 2022 bolo z 91 predložených výziev/vyzvaní posúdených 89. K 31.12.2022 je v 880 výzvach/vyzvaniach alokovaných 140,35 % finančných prostriedkov na programové obdobie 2014 – 2020 za EÚ zdroj v sume 23,49 mld. eur. Za uplynulý rok bolo vyhlásených 95 výziev/vyzvaní v sume 1,29 mld. eur (EÚ zdroj). Počet predložených ŽoNFP stúpol o 4 445 a počet schválených ŽoNFP o 3 016.

K 31.12.2022 je stav kontrahovania na úrovni 16,15 mld. eur, čo predstavuje 96,25 % alokácie na programové obdobie 2014 – 2020. V priebehu roka 2022 bol dosiahnutý nárast v kontrahovaní o 1,74 mld. eur (EÚ zdroj). K 31.12.2022 je stav čerpania za všetky fondy pre

programové obdobie 2014 – 2020 na úrovni 10,88 mld. eur, čo predstavuje 64,82 % z celkovej alokácie (EÚ zdroj). V priebehu roka 2022 bol dosiahnutý nárast v čerpaní o 2,15 mld. eur (EÚ zdroj). Z celkového počtu 18 234 zazmluvnených projektov EŠIF bolo k 31.12.2022 ukončených celkom 8 692 projektov, čo predstavuje 47,67 %.

V nadväznosti na krízu v dôsledku pandémie COVID-19 na Slovensku, Vláda SR uznesením č. 257/2020 zo dňa 28.04.2020 schválila realokáciu nezazmluvnených finančných prostriedkov EŠIF na opatrenia v boji proti pandémie COVID-19 a na zmiernenie jej následkov v celkovej výške 1,11 mld. eur. K 31.12.2022 bolo na COVID opatrenia vo výzvach a vyzvaniach sprístupnených 1,34 mld. eur (120,99 %), zazmluvnených 1,28 mld. eur (115,79 %) a vyčerpaných 989,85 mil. eur (89,57 %) (MIRRI, zdroj [tu](#).)

Graf 19 vyjadruje vývoj implementácie EŠIF spoločne za všetky programy, spolu s finančným vývojom v oblasti kontrahovania a čerpania počas jednotlivých rokov implementácie ako aj mesačného vývoja čerpania v roku 2022.

Graf 19 Vývoj implementácie EŠIF k 31.12.2022 (MIRRI)

4. Svetový a európsky chemický priemysel

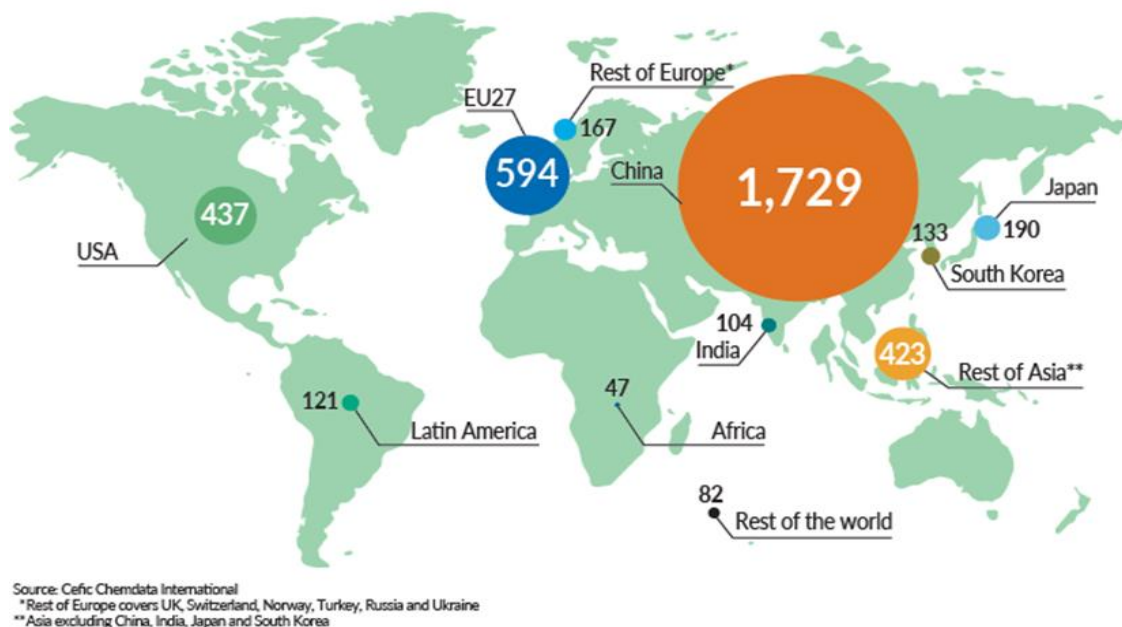
Porovnanie slovenského chemického priemyslu s chemickým priemyslom v zahraničí (svetový resp. európsky rozmer, rámec V4) je v skutočnosti pomerne problematické, najmä z dvoch dôvodov:

1. podiel slovenskej chémie v európskom, a o to viac vo svetovom rozmere je malý, čo je odrazom celkovej veľkosti hospodárstva SR,
2. pre viacero problémov spojených s rozdielnym ponímaním tohto odvetvia a s rozdielnou metodikou štatistických zisťovaní, a to dokonca i v rámci samotnej EÚ.

Zdrojom údajov v tejto kapitole je CEFIC – Facts and Figures 2023, ktoré však uvádzajú dáta za rok 2021. Zároveň chceme upozorniť, že metodika spracovania dát sa oproti predošlým rokom zmenila, Cefic v najnovšej štatistike nezahŕňa UK do EÚ, číselné dáta sa preto oproti predošlým výročným správam môžu líšiť.

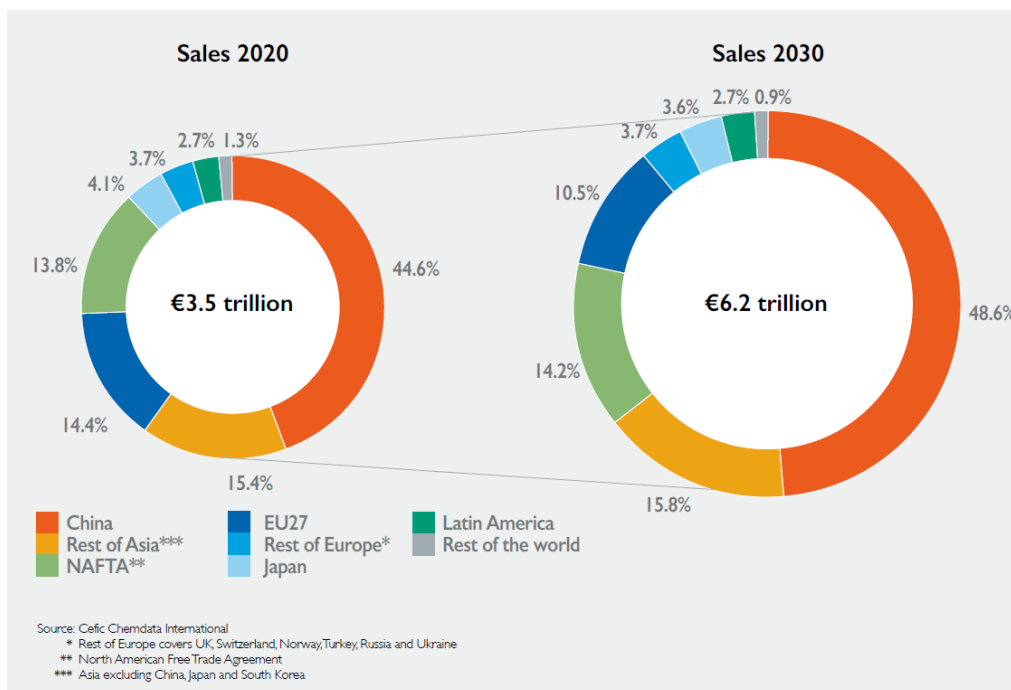
Na základe štatistických údajov CEFICu je možné vyhodnotiť svetový predaj chemických výrobcov (Graf 20). Celosvetový predaj chemikálií dosiahol v roku 2020 hodnotu 4 026 miliárd eur. Oproti roku 2020 zaznamenal nárast o 555 miliárd eur.

Najväčším svetovým výrobcom s ročným obratom 1 729 miliárd eur je už tradične Čína, ktorá vyprodukovala 43 % celosvetového predaja chemických látok. EÚ 27 sa v roku 2021 umiestnila na druhom mieste vo svetovom rebríčku predaja chemických výrobkov s obratom 594 miliárd eur.

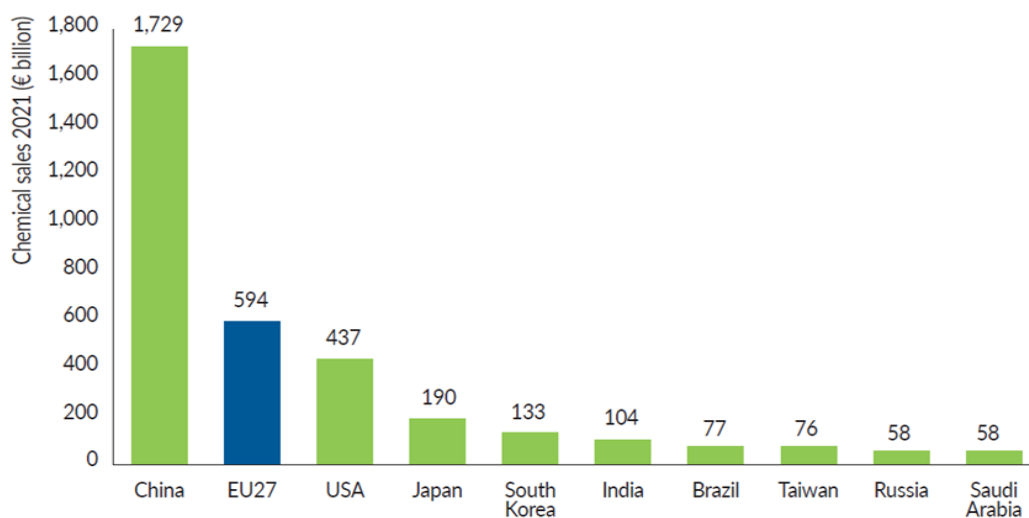
Graf 20 Svetový predaj chemických výrobkov (CEFIC, Facts and Figures 2023)

Predaj EÚ 27 tvorí 14,7 % hodnoty svetového predaja chemického priemyslu (oproti roku 2020 je to nárast o 0,3 %) a spolu so zvyškom Európy tvorí podiel na celosvetovom predaji 18,8 %. Nasleduje severoamerické zoskupenie NAFTA (10,9 %). Čína sa podieľala na celosvetovom predaji chemikálií 43 %. Tento trend bude podľa prognóz CEFICu pokračovať aj v nasledujúcich 10 rokoch. Graf 21 opisuje predpokladaný percentuálny vývoj predaja chemických výrobkov v celosvetovom meradle.

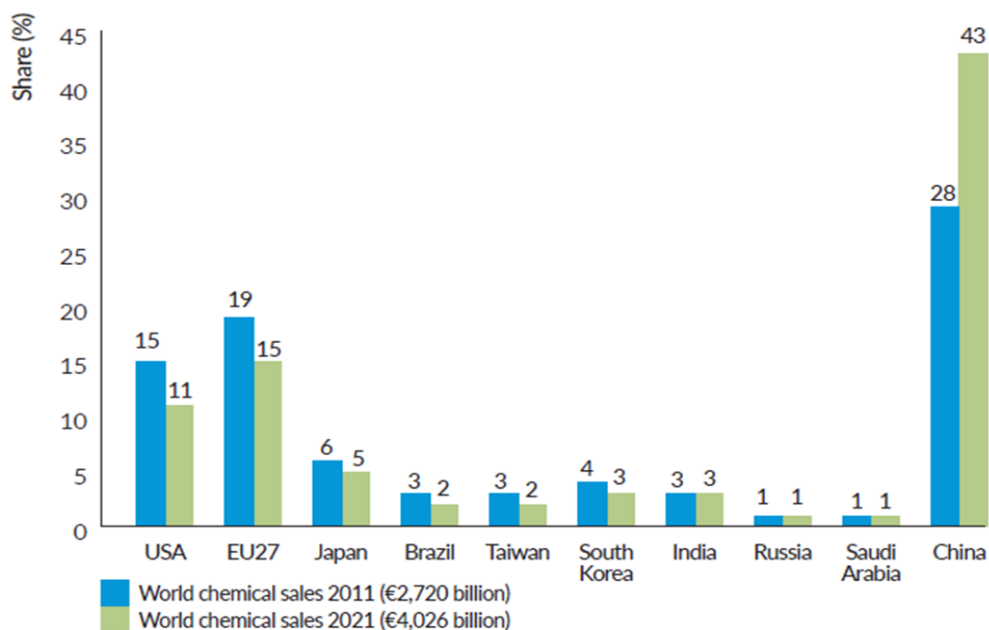

Graf 21 Prognóza svetového predaja chemických výrobkov do roku 2030

Pohľad na globálny predaj chemikálií ukazuje, že už v roku 2011 bola Čína najväčším výrobcom chemikálií na svete s 28,3 % celosvetového predaja chemikálií a nasledovala EÚ s 18,6 % svetového predaja. Čína postupom rokov naďalej získavala podiel na trhu na úkor Európy, a v súčasnosti má v rebríčku predaja najvyššie postavenie s podielom až 43 %. EÚ 27 mala v roku 2021 podiel 14,7 % čo predstavuje 594 miliárd eur. Šesť krajín z desiatich najväčších výrobcov chemického priemyslu pochádza z Ázie (Čína, Japonsko, Južná Kórea, India, Taiwan, Saudská Arábia) a spolu generujú predaj chemikálií vo výške 2 232 miliárd eur, čo predstavuje 56,9 % svetového trhu. Dvaja z 10 najväčších svetových predajov sú americkí výrobcovia (USA a Brazília), ktorí vyrábajú chemikálie vo výške 514 miliárd eur ročne (12,8 %) (Graf 22).

Graf 22 Predaj chemických výrobkov, top 10 krajín (CEFIC, Facts and Figures 2023)

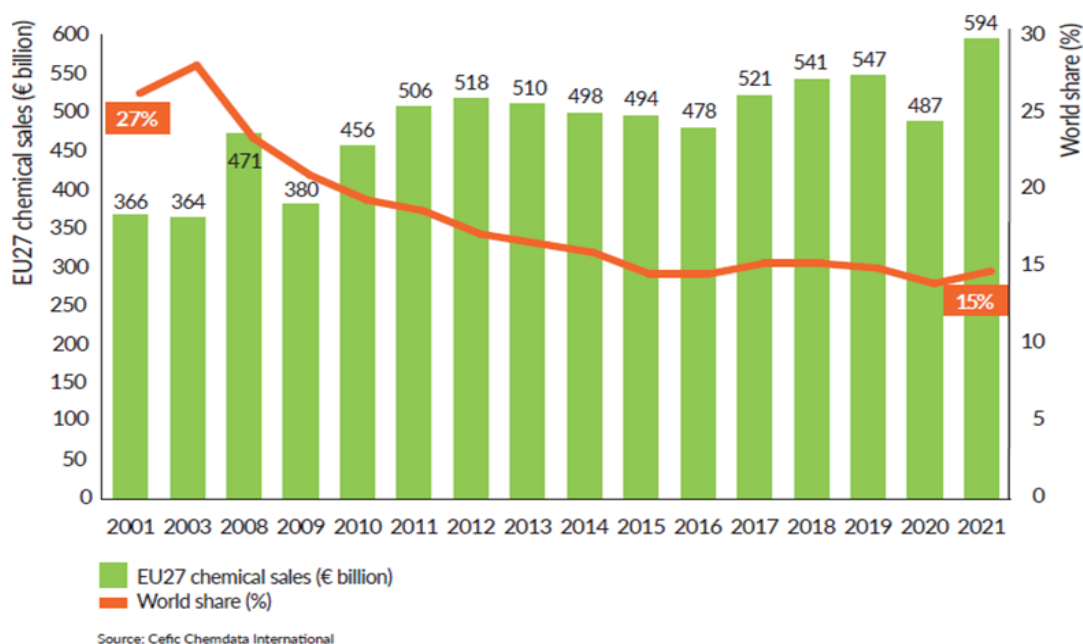

Source: Cefic Chemdata International

Graf 23 Porovnanie predaja chemických látok v roku 2011 a 2021, top 10 (CEFIC, Facts and Figures 2023)

Počas poslednej dekády od roku 2011 po rok 2021 zaznamenávame v chemickom priemysle EÚ ako aj krajín amerického kontinentu mierny pokles tržieb na úkor ázijských hráčov (Graf 23). Produkcia v Číne, naopak, prudko vzrástla a ďaleko prekonáva aj ďalšie rozvíjajúce sa ekonomiky ako Južnú Kóreu, Rusko, Indiu, či Saudskú Arábiu. Rozvíjajúce sa ekonomiky v posledných rokoch prekonávajú priemyselne rozvinuté krajiny v oblasti výroby chemických látok. Presun výroby do Ázie, a s tým súvisiaci rast produkcie chemických látok, starnutie populácie v Európe a presun výroby petrochemie do krajín bohatých na zdroje sú jedny z príkladov, prečo Európska únia zaostáva za hlavnými regiónmi Ázie. Preto sa európski lídri rozhodli o zavedenie dane z dovozu uhlíka, ktoré by umožnilo nastoliť rovnaké podmienky pre dovozcov z krajín, ktoré majú menej prísne environmentálne normy, pričom ako dopad očakávajú zvýšenie produkcie aj v sektoroch chemického priemyslu.

Priestor svetového chemického priemyslu sa rýchlo mení. Čína posúva svoj chemický priemysel do ďalšej fázy vývoja a snaží sa prejsť z „veľkej krajiny“ k „veľkej moci“ ropného a chemického priemyslu. Krajina vedie v oblasti technologických inovácií a obchodu, a prevláda na medzinárodných trhoch.

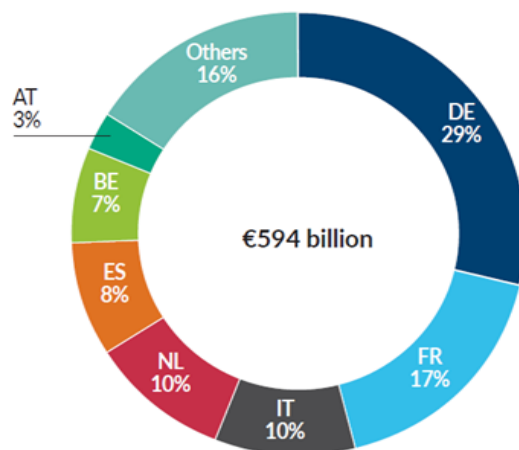
Graf 24 Prehľad podielu predaja chemikálií v EÚ a podiel na svetovom predaji (CEFIC, Facts and Figures 2023)

Globálny predaj chemikálií od roku 2001 neustále rastie a jeho hodnota sa do roku 2021 značne zvýšila (z 1 401 miliárd eur v roku 2020 na 4 026 miliárd eur v roku 2021).

V roku 2001 EÚ 27 vykázala tržby vo výške 366 miliárd eur, čo predstavovalo 26,2 % svetového predaja chemikálií. V dôsledku prudkého rastu na globálnom trhu s chemikáliami sa relatívny podiel na trhu s chemikáliami EÚ za 20 rokov znížil rapídne, z 26,2 % na 14,7 %. Očakáva sa, že tento trend bude pokračovať aj v budúcnosti. Analýza údajov ukazuje silný rast dopytu po chemikáliách v Číne a ďalších rozvíjajúcich sa krajinách, a naopak, nízky rast v Európe a Severnej Amerike (Graf 24).

Celkový rast dopytu po chemikáliách a ich výrobe, ako aj rýchlejší rast v rozvíjajúcich sa regiónoch bude pokračujúcim budúcim trendom. Rast v Európe bude naďalej nízky, najmä v dôsledku vyspelých trhov a starnúcej populácie. Na rozvoj chemického priemyslu v Európe budú mať v nadchádzajúcich rokoch zásadný vplyv rôzne faktory ako zvyšujúca sa cena energií, vojna na Ukrajine, legislatívne zmeny a zvyšujúce sa nároky na ekologické riešenia, digitalizácia, zvýšená konkurencia z iných regiónov, zaostávajúce inovácie, zhodnotenie meny, vysoké náklady na pracovnú silu a rôzne regulačné a daňové zaťaženia. Dôležitým faktorom bude zvládnutie situácie v súvislosti s vojnovou situáciou na Ukrajine a z toho vyplývajúcim obmedzeniam dodávok, situácie s dodávkami zemného plynu a iné.

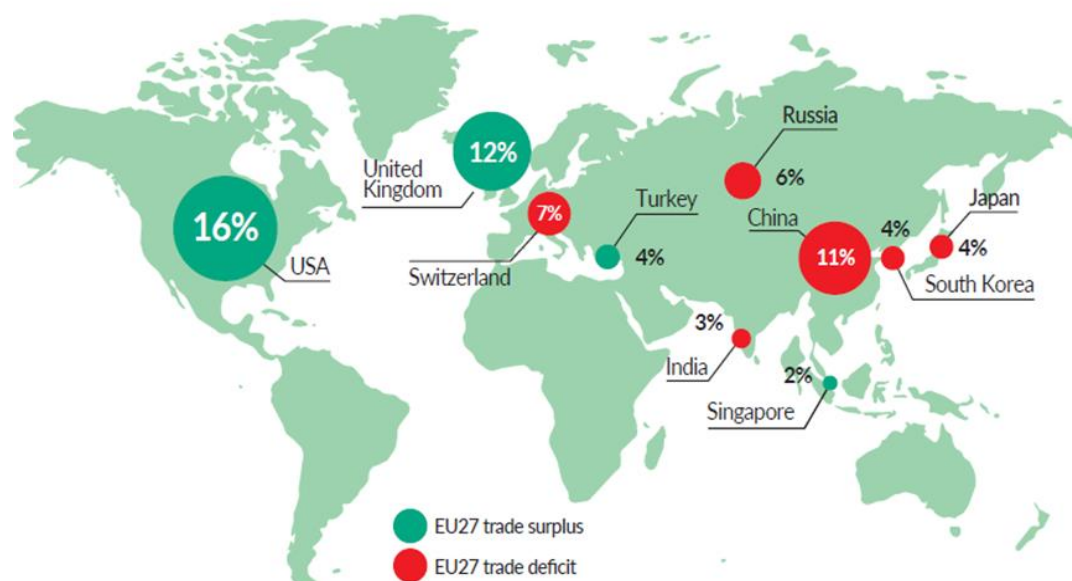
Graf 25 znázorňuje podiel jednotlivých členských štátov EÚ na predaji chemických výrobkov. Najväčší podiel predaja na trhu chemických výrobkov v EÚ malo v roku 2021 Nemecko, nasledovali Francúzsko, Taliansko a Holandsko. Prvé štyri krajiny spolu tvorili viac ako polovicu predaja (66 %) všetkých chemických výrobkov v rámci EÚ s hodnotou 393 mld. eur. Ak sa k tomu prirátajú Španielsko, Belgicko a Rakúsko (znázornené v grafe) podiel vzrastie na 84 %. Podiel zvyšných členských štátov na predaji chemických látok je teda len 16 %. Slovensko sa v tomto rebríčku umiestnilo na 20. mieste s hodnotou 1,8 mld. eur čo predstavuje 0,3 %.

Source: Cefic Chemdata International

DE – Nemecko FR – Francúzsko IT – Taliansko NL – Holandsko
 ES – Španielsko AT – Rakúsko BE – Belgicko Others – ostatné

Graf 25 Podiel členských štátov EÚ na predaji chemických výrobkov v roku 2021 (CEFIC, Facts and Figures 2023)

Source: Cefic Chemdata International
 *Trade = exports + imports (in value terms)

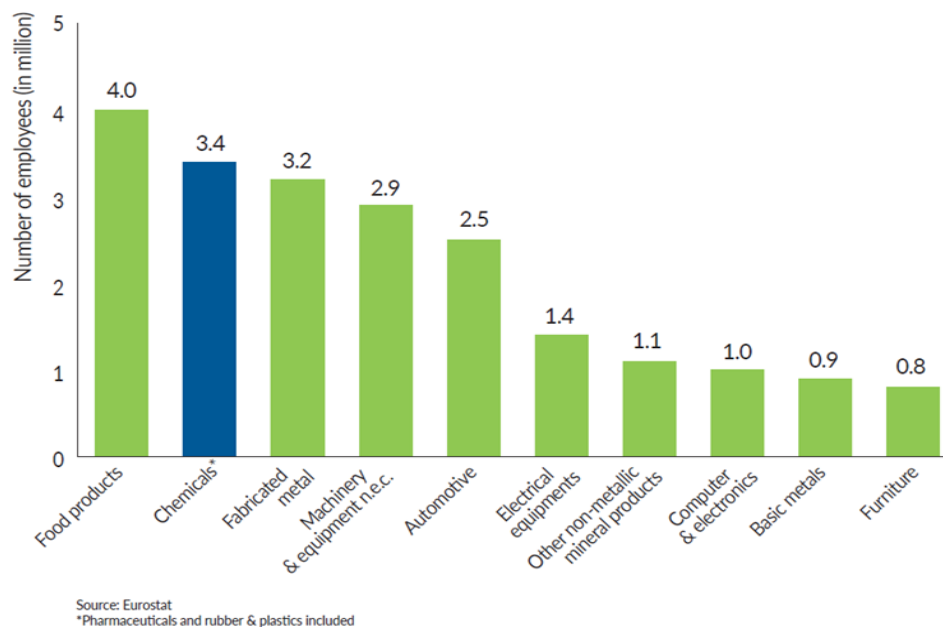
Graf 26 Obchodovanie s chemickými látkami EÚ s top 10 partnermi v roku 2021 (CEFIC, Facts and Figures 2023)

Obchodné toky (Graf 26) chemických látok z a do územia mimo EÚ vypočítané ako celkový vývoz plus dovoz, dosiahli v roku 2021 úroveň 360,3 miliárd eur. 10 najvýznamnejších obchodných partnerov EÚ predstavovalo až 68,6 % všetkého obchodu s chemikáliami mimo EÚ.

V roku 2021 boli USA v oblasti chemických látok najväčším obchodným partnerom EÚ. Vývoz z EÚ do USA predstavoval hodnotu vo výške 58,25 mld. eur, čo spolu predstavovalo 16,2 % celkového obchodu EÚ s chemikáliami v roku 2021. Druhým najväčším obchodným partnerom sa podľa nového vyhodnotenia štatistík stala UK s 12,2 % podielom.

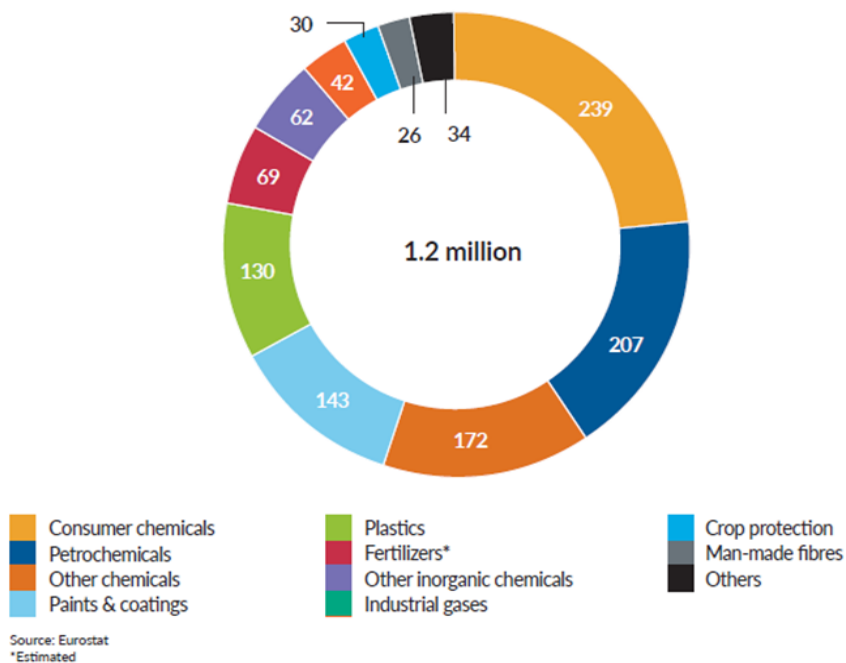
Čína je v súčasnosti tretím najväčším obchodným partnerom EÚ v oblasti obchodu s chemikáliami, čo predstavuje 11,3 %. Čína sa stala najdôležitejším rastovým trhom pre globálne chemické spoločnosti a významným investičným miestom. Zatiaľ čo čínske chemické spoločnosti postupne zvyšujú svoje zameranie na špeciálne chemikálie, krajina zostane hlavným dovozcom komoditných chemikálií ešte nejaký čas. Čínska expanzia nemusí nevyhnutne znamenať, že Európa stratí svoje významné postavenie vo svetovom chemickom priemysle. Naopak, rast čínskej ekonomiky ponúka aj mnoho príležitostí. Nevyhnutné je však spomenúť zavedenie tzv. uhlíkového cla, ktoré má okrem financovania zeleného reštartu európskej ekonomiky po koronakríze aj ďalšie ciele. Nový mechanizmus platenia dane alebo cla z uhlíka na hraniciach Únie (Carbon border adjustment mechanism) má podľa Európskej komisie zabrániť presídľovaniu priemyselnej výroby do krajín mimo Európskej únie, a teda podporiť zamestnanosť a konkurencieschopnosť vnútorného trhu.

Vo výrobnom sektore EÚ je priamo zamestnaných 27,7 milióna ľudí (údaje za rok 2021; Graf 27). Prvých desať sektorov predstavuje 76,7 % pracovných miest v priemysle EÚ. Potravinársky priemysel je najväčším odvetvím výrobného priemyslu EÚ a tvorí 14,4 % celkovej zamestnanosti. Chemický priemysel (vrátane farmaceutických výrobkov a výroby gumy a plastov) je druhým najväčším zamestnávateľom (3,4 milióna ľudí; 12,3 %) v priemysle EÚ. Odhaduje sa, že toto odvetvie vytvorilo ešte väčší počet nepriamych pracovných miest – až trikrát viac ako priamych.

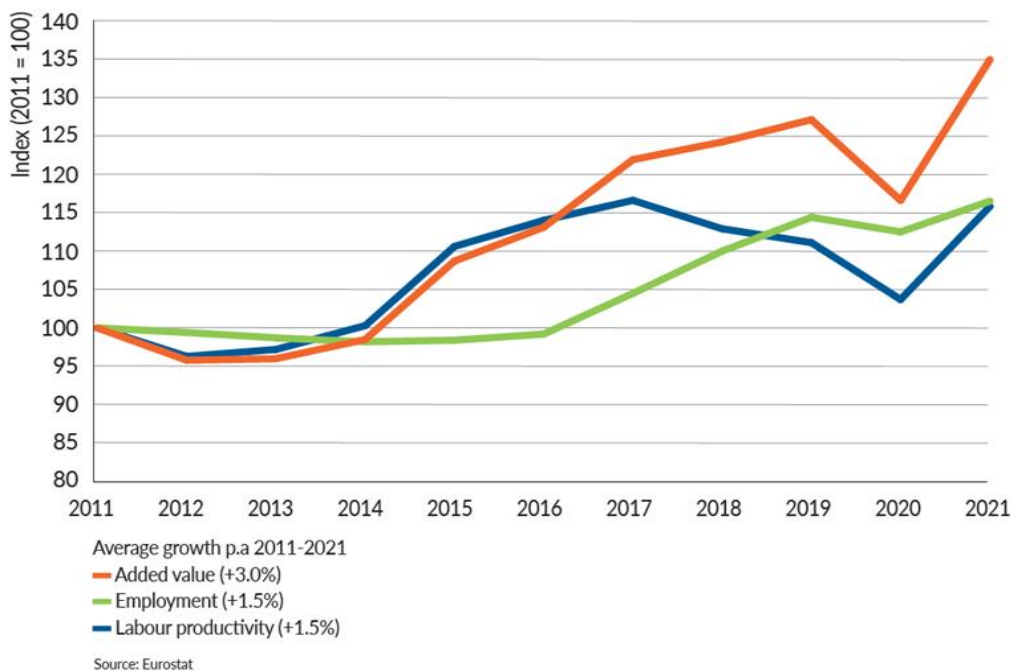
Graf 27 Zamestnanosť v priemysle v EÚ v roku 2021 (CEFIC, Facts and Figures 2023)

Chemický priemysel bez farmácie zamestnáva približne 1,2 milióna zamestnancov (Graf 28). Najväčší podiel je v odvetví spotrebnej chémie, a to až 23,7 %. Druhým najväčším odvetvím je odvetvie petrochémie, ktoré zamestnáva približne 206 milióna ľudí, čo predstavuje 17,3 %.

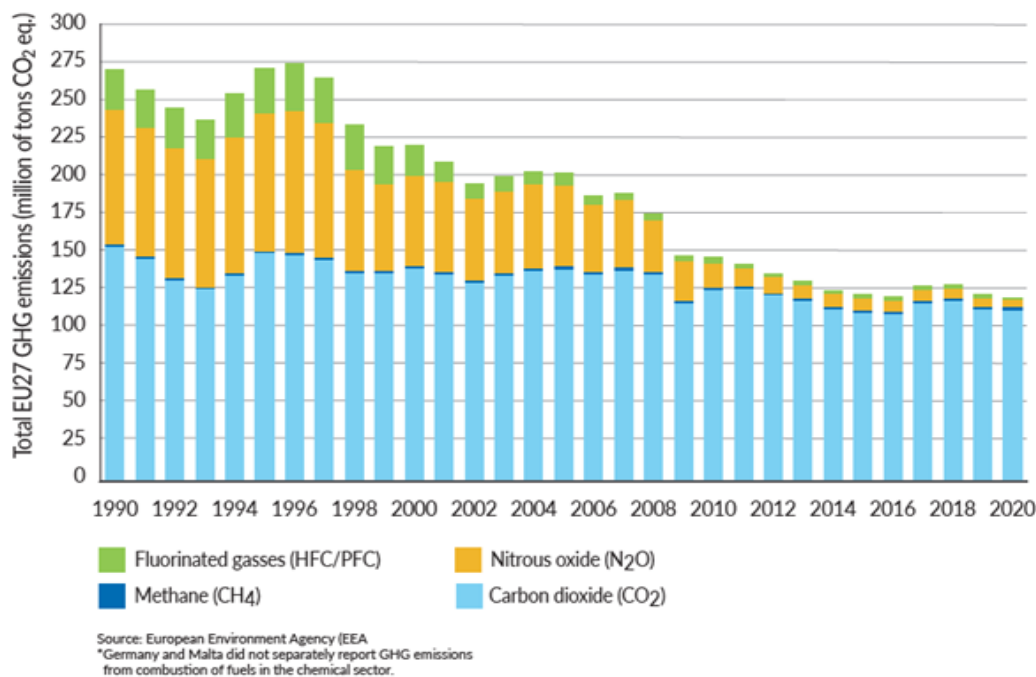

Graf 28 Počet zamestnancov v chemickom priemysle v EÚ 27 za rok 2021 (CEFIC, Facts and Figures 2023)

Pozitívny trend v produktivite práce vnímame v krajinách EÚ 27 od roku 2013, kedy došlo ku krátkemu prepadu. Už rok 2014 prekonal percentuálne rok 2011, no zároveň vnímame vplyv pandémie v roku 2020. V roku 2021 je už zaznamenaný výrazný nárast miery produktivity práce (Graf 29).

Graf 29 Miera produktivity práce v EÚ 27 v rokoch 2011 – 2021 (CEFIC, Facts and Figures 2023)

Graf 30 Emisie skleníkových plynov v chemickom priemysle EÚ od roku 1990 (ekvivalent CO₂) (CEFIC, Facts and Figures 2023)

Graf 30 poskytuje prehľad hlavných trendov v oblasti vývoja emisií skleníkových plynov z chemickej výroby (vrátane farmaceutickej výroby) v EÚ za obdobie rokov 1990 – 2020. Celkové množstvo skleníkových plynov kleslo od roku 1991 o 149 milióna ton. Údaje ukazujú, že emisie CH₄ sa zvýšili o 0,1 milióna ton, zatiaľ čo emisie ostatných skleníkových plynov ako sú CO₂, HFC, N₂O, SF₆ a PFC sa v tom istom období znížili.

Podľa Európskej environmentálnej agentúry je najvýznamnejším skleníkovým plynom chemického priemyslu EÚ CO₂. V roku 2020 predstavoval 80 % celkových emisií skleníkových plynov v chémii EÚ, čo predstavovalo hodnotu 111,7 milióna ton. Objem CO₂ klesá, v porovnaní s rokom 1990 je jeho pokles približne o 42 miliónov ton.

Druhým najvýznamnejším skleníkovým plynom je N₂O, ktorý v roku 2020 predstavoval 5,2 milióna ton celkových emisií skleníkových plynov v EÚ. V porovnaní s rokom 1990 bol pokles približne o 94 %.

Celkové množstvo skleníkových plynov kleslo od roku 1991 o 149 milióna ton.

5. Diverzifikácia dodávok zemného plynu v EÚ

Invázia Ruskej federácie na Ukrajinu viedla okrem humanitárnej katastrofy aj k negatívnym ekonomickým vplyvom. Rusko bolo pre EÚ významným dodávateľom surovín. V minulom roku však bolo na Rusko vydaných 10 balíkov sankcií, ktoré sa týkajú osôb, subjektov, tovarov a služieb, vývozu a dovozu tovaru, čím sa narušili mnohé dodávateľské reťazce EÚ je však aj naďalej závislá od dovozu fosílnych palív a neustále diverzifikuje svojich dodávateľov plynu.

Ako sa uvádza vo vyhlásení z Versailles dohodnutom v marci 2022, lídri 27 členských štátov EÚ sa dohodli, že čo najskôr postupne ukončia závislosť EÚ od ruských fosílnych palív. Európska rada sa 30. a 31. mája 2022 dohodla na zákaze takmer 90 % dovozu ropy z Ruska do konca 2022 – s dočasnou výnimkou pre surovú ropu dodávanú potrubím.

Vzhľadom na rôzne energetické mixy, podmienky a okolnosti jednotlivých členských štátov vyzvali vedúci predstavitelia EÚ na:

- ďalšiu diverzifikáciu zdrojov a trás dodávok energie;
- zrýchlenie zavádzania obnoviteľných zdrojov energie;
- zlepšenie energetickej efektívnosti;
- zlepšenie prepojení plynárenských a elektrických sietí (zdroj na odkaze [tu](#)).

V roku 2021 predstavoval dovezený zemný plyn 83 % z celkového množstva plynu v EÚ. Od invázie Ruska na Ukrajinu sa dovoz plynu z Ruska do EÚ výrazne znížil. Tento pokles sa kompenzuje hlavne prudkým zvýšením dovozu skvapalneného zemného plynu (LNG), a to najmä z USA.

Graf 31 Diverzifikácia EÚ smerom od ruského plynu (zdroj [tu](#))

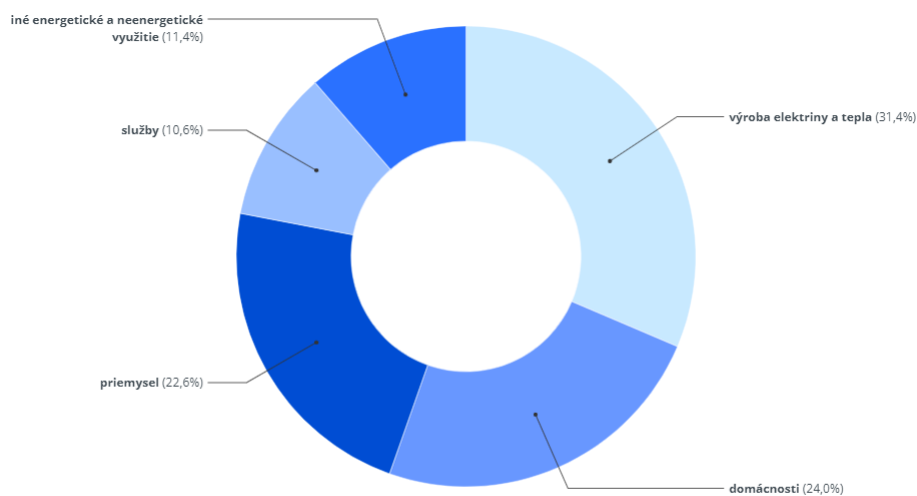
Graf 31 znázorňuje mesačný podiel plynu, ktorý v období od januára 2019 do novembra 2022 dodalo do EÚ Rusko v porovnaní s inými krajinami. Podiel Ruska na trhu bol do druhého polroka 2021 približne 50 %. Odvtedy začal podiel ruského plynu rýchlo klesať a trhové podiely ostatných dodávateľov začali rásť. Tento proces sa zrýchlil najmä v roku 2022. Od júna 2022 je podiel Ruska na dovoze plynu EÚ nižší ako 20 %. V novembri to bolo 12,9 %.

Od januára do novembra 2022 predstavovalo Rusko (potrubný plyn + LNG) menej ako štvrtinu dovozu plynu do EÚ. Ďalšia štvrtina pochádzala z Nórska, 11,6 % z Alžírsku. Dovoz LNG (okrem Ruska – najmä z USA, Kataru a Nigérie) predstavoval 25,7 %. Dovoz LNG z USA bol viac ako 50 miliárd m³. To je viac ako dvojnásobok v porovnaní s celým rokom 2021 (viac ako 22 mld. m³).

Napriek tomu, že diverzifikácia je zdĺhavý a nákladný proces, ktorý si vyžaduje investície do infraštruktúry (nové plynovody, terminály LNG atď.), výsledky sú už viditeľné (zdroj [tu](#)).

V roku 2021 spotrebovalo 27 krajín Európskej únie 412 mld. m³ plynu. Plyn sa používa najmä na výrobu elektriny, vykurovanie domácností a priemyselné procesy. Viac ako 30 % domácností v EÚ používa plyn na vykurovanie svojich obydľí.

Graf 32 znázorňujúci využívanie plynu v EÚ. Viac ako 30 % sa využíva na výrobu elektriny a tepla, 24 % sa využíva v domácnostiach, 22,6 % v priemysle a 10,6 % v odvetví služieb. Ostatné energetické a neenergetické využitie predstavuje niečo vyše 11 %.

Zdroj: Eurostat • Stiahnuť údaje:

* „Domácnosti“ zahŕňajú plyn používaný v súkromných obydliach (napr. na vykurovanie a varenie). „Výroba elektriny a tepla“ zahŕňa elektrárne a jednotky ústredného kúrenia.

Graf 32 Spotreba plynu v EÚ (zdroj [tu](#))

ZÁVER

Výročná správa, ktorú sme Vám predložili Vám v skratke načrtla hlavné činnosti a prácu Zväzu chemického a farmaceutického priemyslu Slovenskej republiky za obdobie od júna 2022 do mája 2023.

Zväz sa každodenne stretáva s najrôznejšími problémami a rieši aktuálne otázky týkajúce sa chemického a farmaceutického priemyslu nielen na Slovensku, ale aj z celoeurópskeho hľadiska. Údaje a informácie, ktoré sme Vám predostreli, by Vám mali poskytnúť celkový pohľad na našu rôznorodú, obsiahlu a zodpovednú prácu.

Máme za sebou náročný rok, kedy sme podporovali hospodársky rast po pandémie, no zaskočili nás neúmerne rastúce ceny energií, vojnová situácia na Ukrajine a vysoká miera inflácie. Všetky podniky museli okamžite reagovať a prispôbiť sa náročnej situácii, ale sme presvedčení, že práca zväzu pomáha podnikom prekonávať všetky tieto úskalia.

Preto dúfame, že vzájomnou spoluprácou sa naša činnosť v prospech chemického a farmaceutického priemyslu bude aj naďalej rozvíjať, a zabezpečíme tak jeho zvyšujúci sa význam a rast aj v nasledujúcich rokoch.

Zoznam skratiek a značiek

ADL	Asociácia dodávateľov liekov a zdravotníckych pomôcok
ADR	Európska dohoda o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečného tovaru
AFEM	Member Federations of CEFIC (AFEM)
AIFP	Asociácia inovatívneho farmaceutického priemyslu
AZZZ SR	Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky
BAT	Najlepšia dostupná technika
BREF	Referenčný dokument o najlepších dostupných technikách
BOZP	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
CBAM	Mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach
CEC	Central Europe Cluster
CEFIC	Európska rada chemického priemyslu
CCHLP	Centrum pre chemické látky a prípravky
CLP	Klasifikácia, označovanie a balenie chemických látok a zmesí
COVP	Centrum odborného vzdelávania a prípravy
CSS	Stratégia chemických látok pre trvalú udržateľnosť
DINS	Dopravný informačný a nehodový systém
ECDI	Európske centrum digitálnych inovácií
ECEG	Európske združenie zamestnávateľov v chemickom priemysle
ECHA	Európska chemická agentúra
ECHOZ	Energeticko-chemický odborový zväz
EIA	Posudzovanie vplyvov na životné prostredie
EK	Európska komisia
ENVI	Výbor pre životné prostredie verejné zdravie a bezpečnosť potravín Európskeho parlamentu
EP	Európsky parlament
ETS	Systém obchodovania s emisiami
EU ETS	Európsky systém pre obchodovanie s emisnými kvótami
EÚ	Európska Únia
GENAS	Asociácia výrobcov generických liečiv
HSR SR	Hospodárska a sociálna rada Slovenskej republiky
HSRV	Hospodárska rada vlády
CHaFP	Chemický a farmaceutický priemysel
CHSK	Chemická spotreba kyslíka
ICCA	International Council of Chemical Associations - Medzinárodná rada chemického priemyslu
ICE	International Chemical Environment
IED	Smernica o priemyselných emisiách
IEP	Portál priemyselných emisií
IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change - Medzivládny panel o zmene klímy
IPKZ	Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia
ITRI	Výbor pre priemysel, výskum a energetiku Európskeho parlamentu
KZVS	Kolektívna zmluva vyššieho stupňa
LVIC BREF	Referenčný dokument pre veľkoobjemové anorganické chemikálie
MD SR	Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

MIRRI SR	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MSP	Malé a stredné podniky
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NEKA	Nezávislá environmentálna konzultačná agentúra
NL	Náterové látky
OPP	Ochrana pred požiarmi
OVP	Odborné vzdelávanie a príprava
PFAS	Perfluóralkylsulfonáty
PK	Pracovná komisia
PS	Pracovná skupina
RAC	Výbor pre hodnotenie rizík
RC	Responsible Care
REACH	Nariadenie Európskej únie o registrácii, hodnotení a autorizácii chemických látok
RID	Poriadok pre Medzinárodnú železničnú prepravu nebezpečného tovaru
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SCDI	Slovenské centrum digitálnych inovácií
SCHP ČR	Svaz chemického priemyslu Česká republika
SIŽP	Slovenská inšpekcia životného prostredia
SLEK	Slovenská lekárnická komora
SSDC	The European Sectoral Social Dialog in Chemical Industry, Sektorový sociálny dialóg v chemickom priemysle
SUZ	Spoločnosť údržby, výroby a montáží podnikov chemického, farmaceutického a papierenského priemyslu SR
ŠIOV	Štátny inštitút odborného vzdelávania
ŠÚ	Štatistický úrad
VaV	Výskum a vývoj
VZ	Valné zhromaždenie
WGC BREF	Referenčný dokument pre spracovanie odpadových plynov v chemickom sektore
ZCHFP SR	Zväz chemického a farmaceutického priemyslu Slovenskej republiky